

Paimen~Sanomat

Oulun ortodoksisen hiippakunnan seurakuntien tiedotuslehti

Joulukuu 2011 Nro 4 (173)

Kristus syntyy – kiittäkää

Vapahtaja voimissaan. Georgi Gashev.

Esipaimenen sana

Tiedon valkeus

Joulutropari julistaa: ”Sinun syntymästäsi Kristus meidän Jumalamme koitti maailmalle tiedon valkeus.”

Paimen Sanomien tämän vuoden joulunumero on samalla lehden ilmestymisen 30-vuotisjuhlanumero. Uskollisesti lehtemme on vuodesta toiseen tuonut koteihin milloin joulun, milloin pääsiäisen ja helluntain tai uuden kirkkovuoden tervehdyksen omalta ortodoksiselta kirkolta ja omasta seurakunnasta. Näin nytkin, kun kirkoissa ja kodeissa pian juhlitaan Kristuksen syntymää, sytytetään joulun kynttilät ja kiitollisin mielin veisataan: Sinun syntymästäsi koitti tiedon valkeus.

Paimen Sanomat näki päivänvalon pian Oulun hiippakunnan perustamisen jälkeen. Hiippakunnan piispa perusti sen yhdessä seurakuntien kanssa vuonna 1981 yhteiseksi tiedon välittäjäksi niin jumalanpalveluksista, seurakunnan tapahtumista kuin kirkon opista ja elämästä. Kristiinankaupungista Lapin pohjoisimpaan perukkaan ulottuva, yli puolet Suomen pinta-alasta käsittävä hiippakunta tarvitsi yhteydentuojan seurakunnan ja sen jäsenten kanssa. Tuolloinkin tarvittiin kipeästi tietoa ortodoksisuudesta ja ortodoksisesta kirkosta. Tätä tehtävää Paimen Sanomat on koettanut toteuttaa avustajiensa ja ystäviensä tuella.

Monet hiippakuntamme jäsenistä asuvat kaukana kirkon keskuksista ja heillä on vain harvoin mahdollisuus nähdä omaa pappia ja osallistua jumalanpalveluksiin omassa kirkossa. Erityisesti heille Paimen Sanomien ilmestyminen postilaatikoon on seurakunnan lämmin kädenpuristus ja yhteydenotto. Laajemmin ajateltuna, lehtemme on samalla toiminut hiippakuntamme identiteetin rakentajana, jossa pohjoisuus on ollut keskeisenä teemana ja todellisuutena. Mielellämme olemme julkaisseet myös hiippakuntamme paikalliskulttuureja esitteleviä artikkeleja. Näihin kuuluvat koltat, vienalaisuus ja Länsi-rannikon ruotsinkielinen kulttuuri.

Paimen Sanomat on ennen kaikkea Kirkon lehti, jossa Kristuksen saarna, tulisi olla kaiken keskipisteenä ja vaikuttajana. Oulun hiippakunta on osa maailmanlaajuista Kristuksen oikein ylistävää kirkkoa. Sen hengessä myös lehtemme jakaa Vapahtajan tiedon valkeutta maailmaan. Kristus itse opetti kansaa yksinkertaisin ja ymmärrettävin vertauskertomuksin. Meidänkin tulisi osata lehtemme kautta jakaa evankeliumin ilosanomaa ja kirkkomme opetusta yksinkertaisella ja ymmärrettävällä tavalla. Lehden lukijoilta odotetaan mielihyvin vastausta, miten tässä on onnistuttu.

Paimen Sanomien juhluvuonna lausun lämpimät kiitokset kaikille lehtemme hyväksi eri aikoina työtä tehneille, avustajille ja lukijoille. Lehtemme kiinnostaa myös kirkkomme ystäviä. Myös teille parhain tervehdys ekumenian – kristittyjen ykseyden etsimisen tiellä. Itse Paimen Sanomille menestystä, jatkuvaa uudistumista ja myös terveellistä itsekritiikkiä.

Kristus syntyy – kiittäkää!

Panteleimon

Metropoliitta Panteleimon
Oulun ortodoksisen hiippakunnan esipaimen

Kaivattu Vapahtaja

Kristuksen syntymän ensimmäisiä todistajia olivat Betlehemin paimenet. He kuulivat enkelin viestin: ”Älkää pelätkö! Minä ilmoitan teille ilosanoman, suuren ilon koko kansalle. Tänään on teille syntynyt Vapahtaja. Hän on Kristus Herra.” Kristuksen syntymäyön jälkeen tuota viestiä on toistettu lukemattomia kertoja. Sanoman ydin on siinä, että Jumala tuli ihmiseksi Jeesuksessa Kristuksessa.

Jotta voisimme kokea samaa iloa ja onnea, joka valtasi paimenet, kun Herran kirkkaus ympäröi heidät, meidän on muistettava, miten Kristuksen syntymä päätti Jumalan antamien lupauksen aikakauden ja aloitti niiden täyttymisen. Jo Aadam ja Eevan ajoista alkaen Jumala on antanut ihmisille lupauksia. Koko Vanha testamentti on niitä täynnä. ”Olkaa lujat, älkää pelätkö. Jumala itse tulee ja pelastaa teidät. Silloin aukenevat sokeiden silmät ja kuurojen korvat avautuvat, rampa hyppii silloin kuin kauris, mykän kieli laulaa riemuaan. Lähteitä puhkeaa autiomaahan, vuolaina virtaavat purot arolla. Ja sinne syntyy tie, valtatie, sitä kutsutaan Pyhäksi tieksi.” Näin runollisesti profeetta Jesaja ilmaisi Jumalan aikomukset kansansa suhteen.

Se ilo, joka meille on luvattu Kristuksen syntymässä, on syvää ja todellista iloa. Se ei ole pinnallista hilpeyttä, joka ei rohkene katsoa inhimillisen olemassaolon syvyyksiin, siinä asuvaan vakavuuteen tai murheeseen. Se ei ole epätodellista iloa, joka tahtoo kieltää ongelmamme, tuskamme ja pimeytemme. Ei ole sattuma, että Kristus syntyi yön pimeydessä. Iloitessamme vapahduksestamme meidän ei

tarvitse sulkea silmiämme siltä pimeydeltä, jonka kohtaamme omassa elämässämme ja maailmassamme. Se, että uskomme Kristukseen Lunastajanamme ja iloitsemme hänen syntymästään, merkitsee juuri sitä, että näemme valon pimeydessä, valon, joka loistaa Kristuksen läsnäolosta.

”Me saimme katsella hänen kirkkauttaan, kirkkautta, jonka Isä ainoalle Pojalle antaa. Hän oli täynnä armoa ja totuutta.” Totuus ilman rakkautta on raakuutta. Totuutta voidaan käyttää väärin, totuudella ja oikeassa olemisella voidaan lyödä toisia ihmisiä. Rakkaus ilman totuutta on korkeintaan pehmeää tunteikkautta. Me tarvitsemme molemmat. Jos joku rakastaa meitä täydellisesti, se merkitsee, että meidän ei tarvitse näytellä hänen edessään. Me kestämmme totuuden, koska se tulee rakkauden läpi. Nämä molemmat yhdistyvät Jeesuksessa Kristuksessa ja vain hänessä. Lain välitti Mooses, armon ja totuuden toi Jeesus Kristus.

Kristuksen valta ei ole tämän maailman hallitsijoiden eikä mahtavien valtaa. Se on iankaikkisen elämän antavaa, pahasta vapauttavaa, kuoleman vallan kukistavaa valtaa. Se on rakkauden valtaa, joka kykenee kutsumaan pahasta esiin hyvää, liikuttamaan kovettuneen sydämen, tuomaan rauhan ristiriitojen keskelle, todistamaan toivosta synkimässäkkin pimeässä. Tämä armon valtakunta ei koskaan toimi väkivallan keinoin, vaan kunnioittaa aina vapauttamme.

Mitä tästä käytännössä seuraa? Meidän jokaisen on tehtävä oma valintamme: mitä ja ketä haluan seurata. Jumalaa vai pa-

Pyhiin Basileios Suuren, Johannes Krysostomoksen ja Gregorios Teologin hiippakuntakappeli. Jouluiikonin enkelit. Kuva Jukka Mäntymäki.

Esipaimenten tervehdykset Paimen Sanomille

Paimen-Sanomien on toiminnasta ja elämästä Oulun hiippakunnan alueella. Kirkollishallitus hyväksyi kokouksessaan 22.11.2010 Suomen ortodoksisen kirkon viestintästrategian. Siinä todetaan, että viestintä ja tiedotus ovat keskeinen osa kirkon toimintaa ja niiden kautta pyritään varmistamaan, että kirkon jäsenillä, yhteistyökumppaneilla ja ympäröivällä yhteiskunnalla

toiminnasta ja elämästä Oulun hiippakunnan alueella.

Kirkollishallitus hyväksyi kokouksessaan 22.11.2010 Suomen ortodoksisen kirkon viestintästrategian. Siinä todetaan, että viestintä ja tiedotus ovat keskeinen osa kirkon toimintaa ja niiden kautta pyritään varmistamaan, että kirkon jäsenillä, yhteistyökumppaneilla ja ympäröivällä yhteiskunnalla

on oikea kuva ortodoksisesta kirkosta sekä riittävästi tietoa kirkon toiminnasta ja sen antamista palveluista.

Kun tarkastelemme kirkkomme tilannetta ja tulevaisuutta jäsentilastoina, on selvää, että ortodoksinen väestö keskittyy Etelä-Suomeen ja suurempiin kaupunkeihin. Haasteenamme säilyä hajallaan asuvan ortodoksisen väestön hengellisestä elämästä huolehtiminen, jossa monipuolinen viestintä nousee entistä arvokkaampaan rooliin.

Toisaalta uskon todeksi eläminen ei voi toteutua vain ortodoksien tai aktiivisten ortodoksien kesken. Viestinnällä haluamme tavoittaa myös harvoin kirkon toimintaan osallistuvia, maahanmuuttajia ja muita ortodoksisuudesta kiinnostuneita. Onneksi nykymedia tarjoaa monipuolisia välineitä yhteydenpidon ja kanssakäymisen kehittämiseen.

Nykytilanteessa on myös entistä tärkeämpää tuoda kirkon viestiä näkyvämmiin esille yhteiskunnassamme. Kirkkona haluamme on arvoaikkaita ja osallistua yhteiskunnassa

käytävään keskusteluun aktiivisesti. Sen toteuttaminen vaatii selkeää viestintää yhteiskunnassamme.

Kirkon viestintästrategia velvoittaa kirkkoa viestinnän nykytilanteen kartoitukseen. Tämä on varmasti paikallaan myös kirkkomme pohjoista aluetta pitkään palvelleiden Paimen-Sanomien lehden osalta. On hyvä käydä läpi lehden tavoitteet ja toimintatavat sekä tehdä tarvittavat muutokset.

Viestintästrategia painottaa, että kirkkomme lehtien tehtävänä on julkaista ortodoksisista kirkkoa ja maailmaa koskevista asioista luotettavaa tietoa. Nykyaikaan kuuluu tiedon runsaus, jonka keskellä jokainen itse punnitsee aineiston paikkaansa pitävyyttä. Siksi on tärkeää, että kirkon oma viestintä on maallisen median ensisijainen lähde ortodoksisen kirkon elämään ja eettisiä näkemyksiä koskevaan uutisointiin.

Kirkon viestintästrategia vaatii tiedotukselta ja viestinnältä suunnitelmallisuutta ja tavoitteellisuutta. Tässä pohjana toimii kirkon strategia toimin-

tavuosille 2010–2015 sekä sen pohjalta laadittu hiippakunnallinen ja seurakunnallinen strategia. On siis perusteltua, että julkaistava materiaali arvioidaan ennen julkaisupäätöstä niin, että julkaistavat aiheet tukevat kirkon kokonaisuusotia.

Iloitsen Paimen-Sanomien lehden kestävydestä ja sinnikkydestä Oulun hiippakunnan palvelijana. Vaikka siirrymme entistä enemmän sähköisen median kauteen, tarvitaan myös paperilehtenä ilmestyvää hiippakunnallista lehteä.

Usein kirkkomme toiminnassa esteeksi kehittämiselle mainitaan niukat voimavarat. Näen, että Oulun hiippakunnassa on tahtoa ja kiinnostusta Paimen-Sanomien lehden kehittämiseen. Toivon, että jatkossa lehti aktivoi entistä enemmän seurakuntalaisia osallistumaan sekä lehden tekemiseen että kirkon elämään.

Leo
Karjalan ja koko Suomen
arkkipiispa

huutta? Totuutta vai valhetta? Kristuksen tien valitseminen ei takaa menestystä maailman mittapuilla, mutta se tuo rauhan ja ilon, jonka vain hän kykenee antamaan.

Kristus syntyi oman kansansa jäseneksi ja oman aikansa ihmiseksi. Hän eli juutalaisena, työskenteli puuseppänä Nasaretissa, ja yhä edelleen hän tulee ihmiseksi jokaisessa meissä.

Monet ovat nykypäivänä vieraantuneet kirkosta. Eikö niin ole tapahtunut juuri siellä missä kirkko on vieraantunut ihmisyydestä? Mutta kirkko voi tuntea omakseen kaiken mikä on inhimillistä, ja ottaa kantaakseen ihmisten tuskan ja toivon, kaikkien hädän, kärsimyksen ja ilon. Sellainen kirkko tekee läsnä olevaksi Kristuksen, rakastetun ja kaitatun Vapahtajan.

Arkkimandriitta
Andreas Larikka
Kajaanin ortodoksisen
seurakunnan kirkkoherra

Paimen Sanomien kautta saan tervehtiä kaikkia ortodokseja siellä pohjoisessa. Olen Jumalalle kiitollinen mahdollisuudesta palvella esipaimenena Oulun hiippakuntaa lähes kuuden vuoden ajan. Minut otettiin lämpimästi vastaan. Tehtävään siunaamisessa oli mukana seurakuntien edustajia ympäri hiippakuntaa. Myös eri yhteistyökumppanit olivat laajasti mukana.

Hiippakunnan ilmapiiri oli rakentava ja eteenpäin katsova. Sain vierailta vuosittain kaikissa seurakunnissa. Sitä kautta yhteisissä jumalanpalveluksissa ja tapaamisissa luottavaisesti pyrimme viemään eteenpäin kirkon läsnäoloa ja todistusta eri puolilla Pohjois-Suomea. Oli ilo olla ortodoksi ja kertoa se muillekin.

Hiippakunta on laaja ja moni-ilmeinen. Sen erityispiirteitä voi mainita vaikkapa vienalaisien ja koltansaamelaisien perinnön. Lisäksi hiippakunnassa asuu enenevässä määrin maahanmuuttajia. Monikulttuurisuus on Jumalan meille antama lahja. Jokainen ortodoksi kielellisestä, kulttuurisesta tai rodullisesta taustastaan

riippumatta on samalla tavoin osa Kristuksen kirkkoa.

Kirkko on kirkko nimenomaan yhteisessä rukouksessa ja ylistyksessä, liturgiassa, jolloin Kristus hoitaa meitä sanansa ja sakramenttinsa kautta. Niinpä oli aina ilo ja etuoikeus olla Oulun hiippakunnassa toimittamassa jumalanpalvelusta yhdessä runsaslukuisen kirkkokansan kanssa, tapahtuipa se seurakunnan pääkirkossa tai jossain kyläkappelissa.

Ortodoksisen ajattelun mukaan hiippakunta on kirkon elämän ytimessä. Siksi sen sisäinen ykseys, vuorovaikutuksen avoimuus, keskinäinen jakaminen, toinen toisensa kunnioitus ja rakkaus ovat edellytyksenä hengellisen elämän kukoistukselle. Tämä yhteys on vahva siellä pohjoisessa hiippakunnassa. Tätä syventää lämmin ekumeeninen yhteys ja kanssakäyminen muiden kirkkojen kanssa.

Oulun hiippakunta on samalla osa maailmanlaajuisesta ortodoksisesta kirkosta, yksi sen tuhannesta hiippakunnasta. Niin kuin Kristuksen ruumis on aina yksi, sama ja jakamaton,

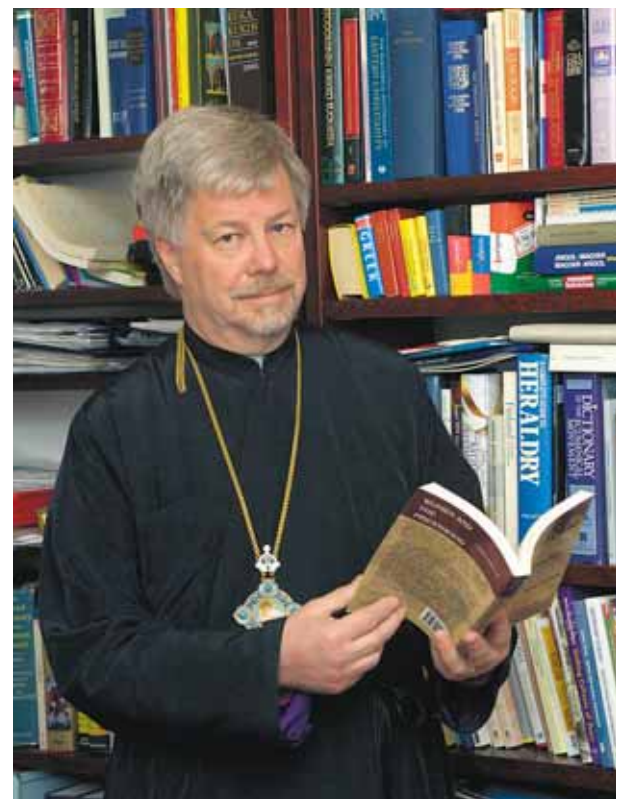
vietettiin pyhää ehtoollista isossa katedraalissa tai pienessä kyläkappelissa, yhden pyhän, apostolisen ja katolisen kirkon elämä toteutuu samalla tavoin jokaisessa hiippakunnassa pohjoiselta napapiiriltä eteläisimpään Afrikkaan, ja niin idässä kuin lännessä.

Esipaimenet ja papit tulevat ja menevät. Seurakunta, Jumalan kansa, pysyy. Olen iloinen, että kirkon elämä rikkaana ja

turvallisena jatkuu pohjoisessa nykyisin esipaimen Panteleimonin johdolla. Ja Paimen Sanomat on mainio yhdysside jokaiseen ortodoksisen kotiin maantieteellisesti Suomen laajimmassa hiippakunnassa.

Toivotan Oulun hiippakunnalle ja kaikille pohjoisen ihmisille Jumalan runsasta siunausta eteenpäin.

Metropoliitta Ambrosius

Toisen joulupäivän ikonografiasta

Monien suurten juhlien jälkeisenä päivänä muistellaan juhlaan liittyvää yksityiskoh-
taa, henkilöä tai esimerkiksi ikonia. Niinpä Kristuksen syntymän jälkeen aiheena on Jumalansynnyttäjä, onhan hän Jeesuksen äitinä Kristuksen syntymän keskeinen henkilö-
hahmo. Juhla pohjautuu vanhaan, vielä 500-600 -luvulla Marian kunniaksi joulun ja teofanian välillä toimitettuun jumalanpalvelukseen Jerusale-
mista Betlehemiin päin olevan kolmannen kilometripylvään kohdalla. Palvelus pidettiin sillä paikalla, jossa Maria perimätiedon mukaan lepäsi matkallaan verollepantavaksi Betlehemiin. Ilmeisesti varsinaista toisen joulupäivän juhlaa vietettiin aluksi paikallisesti Konstantinopolin Blahernain kirkossa.

Kristuksen syntymässä koko luomakunta kiittää Jumalan suurta armoa eri tavoin. Syntymäjuhlan suuren ehtoopalveluksen avuksihuutostikiroissa laulamme: "Oi Kristus, mitä lahjoja toisimme Sinulle, kun Sinä tulit meidän tähtemme ihmisenä maan päälle? Sillä kaikki Sinun luotusi kiittävät Sinua: enkelit tuovat ylistysveisun, taivaat tähden, tietäjät lahjansa, paimenet hämmästelystä, maa luolan, erämaa seimen, ja me ihmiset Neitsyt-äidin. Iankaikkinen Jumala, armahda meitä!" Jumalansynnyttäjä on siis meidän korkein kiitoksemme, uhrilahjamme, jonka ihmiskunta tuo Jumalalle. Maria otti nöyrästi vastaan tehtävänsä saattaa maailmaan Vapahtajamme, ja tiesi, että siinä tehtävässä hän joutuu moniin uhrauksiin. Jumalansynnyttäjän persoonan välityksellä ihmiskunta antaa suostumuksensa pelastukseen, joka tapahtuu Jumalan ihmiseksitulon kautta. Siksi Marian asema on niin keskeinen jouluikonissa.

Mainittua stikiiraa kuvaa ikoni "Kokoontuminen Jumalansynnyttäjän kunniaksi" tai lyhyemmin "Jumalansynnyttäjän kokous". Siinä Jumalansynnyttäjä istuu valtaistuimella lapsi sylissään (joskus mandorlan eli kirkkaan valokehän ympäröimänä) ympärillään enkelit, tietäjät ja paimenet. Vähän alempana on piispoja, hallitsijoita, munkkeja ja kirkkokansaa osoittamassa kunnioitustaan Jeesukselle ja Marialle.

Valtaistuimen molemmin puolin on kaksi ihmishahmoa, maan ja erämaan henkilöitymät, ojentamassa luola ja seimeä äidille ja lapselle. Lisäksi ikoniin voidaan maalata kuoro kahden jouluveisurunoilijan, patriarkka Germanos Konstantinopolilaisen (s. 600-luvun puolenvälin paikkeilla, k. 742 (?)) ja Maijuman piispa Kosmaan (n. 675 – n. 752) ympäröimänä.

Kuvan ikonografia on kehittynyt 1000-1100 -luvulta alkaen ja sillä lienee juurensa vanhassa ns. epifania-tyypin jouluikonissa, jossa Jumalansynnyttäjä ja Kristus esitetään valtaistuimella aivan kuin hallitsijat keisarillisessa roomalais-bysanttilaisessa kuvakielessä.

Tunnettu pihkovalainen päivämme aiheita kuvaava ikoni on antanut taidehistorioitsijoille paljon pohdittavaa syystä, että ikonin maalaus-
kellä sen ikonografia ei ollut vielä vakiintunut Venäjällä ja pihkovalaiset maalarit olivat yleensä innokkaita lisäämään uusia yksityiskohtia vanhoihin malleihin niitä rikastuttaen ja uudelleen tulkiten. On esimerkiksi otaksuttu, että ikonin alaosan valkopukuiset henkilö-
hahmot viittaisivat kölniläiseen 1100-luvulta periytyvään kolmen tietäjän liturgiseen juhlaan; olihan tietäjien pyhänjäännökset siirretty Kölnin tuomiokirkkoon vuonna 1164 ja traditio tästä siirrosta oli hyvin todennäköisesti tunnettu 1300-1400-lukujen Pihkovassa. Oikean alakulman mieshahmo kääntyy pois ikonin keskustasta pitäen oikeaa kättään koholla ja suojaten kasvojaan vasemmalla kädellään. Mahdollisesti kuva esittää häntä sylkäämässä maahan, mitä elettä monien kansojen keskuudessa on pidetty paha torjuvana maagisena keinona. Mahtava tummanvihreä vuori, jonka rinteille ikonin tapahtumat on kuvattu, lienee symboloimassa kaiken elollisen hedelmällisyyttä ja runsasta kasvua. Lieneekö tässä yhteyksiä muinaislaavilaisiin pakanallisiin Äiti-Maa-kultteihin?

Vanhin säilynyt esitys aiheestamme on Makedonian Ohridin Perivleptos-kirkossa oleva seinämaalauk, jota on ryhdytty tekemään kirkon valmistumisen jälkeen vuonna

1295. Balkanin kautta aihe levisi Venäjälle 1300-luvulla, ja mainittu pihkovalainen ikoni on vanhimpia säilyneitä venäläisiä tuosta teemasta.

On esitetty eri näkemyksiä siitä, onko "Jumalansynnyttäjän kokous" toisen joulupäivän ikoni. Koska mainittu avuksihuutostikiira lauletaan paitsi jouluaaton iltana myös toisen joulupäivän ehtoopalveluksessa, ikoni todella liittyy toiseen joulupäivään. Toisaalta myös Marian näyttävä asema ikonissa ja se, että veisu liittyy Mariaan ja Kristuksen syntymään, on antanut aiheen "adoptoida" se nimenomaan toisen joulupäivän ikoniksi. Muuta kirkkovuoden päivää on sille vaikea keksiä.

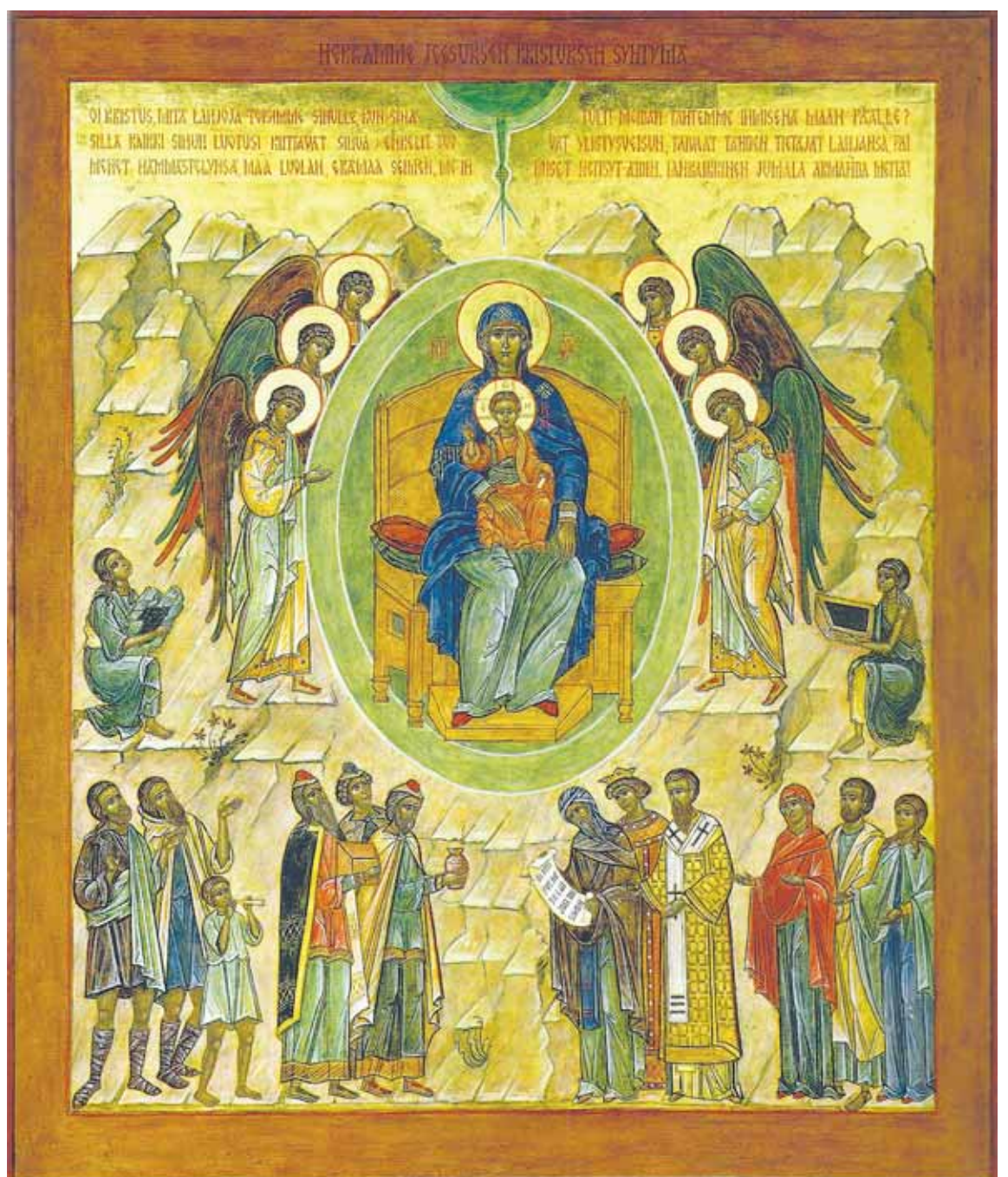
Päivän toinen muisteltava aihe on pyhän perheen pako Egyptiin. Se esiintyy usein jo 300-500 -lukujen taiteessa, esimerkiksi Adanasta, Etelä-Turkista peräisin olevassa 500-luvun kultaisessa medalljongissa. Noissa teoksissa kuvaustapa muistuttaa keisarin seremoniallista saapumista

kaupunkiin: Maria ja Kristus ratsastavat nuorukaisen tai enkelin johdattamalla aasila kohti kaupunkia ja heitä kumartaen vastaanottavaa Egyptin henkilöitymää; Joosef kulkee viimeisenä. Joissakin versioissa maisemassa on palmuja muistuttamassa Kristuksen samalla tavoin voittoa Jerusalemiin ratsastusta, sekä kupolikattoinen kaupunki, mahdollisesti Heliopolis, jossa epäjumalankuvat kaatuivat Kristuksen saapuessa. Myöhemmissä esityksissä, ainakin 900-luvulta alkaen, nuorukainen tulee nimetyksi Jaakobiksi, ja vähitellen aiheen voittoa kuvaustapa heikentyy ja myöhemmät versiot korostavat Kristuksen ihmisyyttä jopa niin, että Marian nähdään imettävän häntä. Lisäksi Joosef tulee matkaseurueen johtoon ja joissain 1100-luvun sommitelmassa hän kantaa Jeesusta selässään.

Esimerkki-ikonissamme, joka on kreetalaisen Emmanuel Tzanesin (1610-1690) maalama, näkyy 1500- ja 1600-lukujen länsieurooppalaisen

taiteen vaikutus. Se ilmenee taustan kaupunkimaisen yksityiskohdissa, Neitsyt Marian kasvopiirteisissä sekä tarkan anatomisesti kuvatussa etualan härässä. Taiteilija on myös yrittänyt käyttää länsimaista perspektiiviä, vaikkei kuvasta löydykään pakopistettä ja esimerkiksi Marian takana vasemmalla oleva palmu on suhteettoman suuri verrattuna rakennuksiin ja lähempänä seivoihin puihin. Epäjumalanpatas putoaa vasemman laidan puusta, mikä muistuttaa pyhän Nikolaoksen elämäkertakoneihin kuuluvaa kohtausta, jossa esipaimen kaataa sypresin ja tuhoaa siinä majailevat demonit. Ikonin otsikko on kirjoitettu kreikaksi, mutta taiteilija on signeerannut taulun latinalaisin kirjaimin. Tämäkin kertoo läntisestä vaikutuksesta ja paljastaa, että ikonin tilaaja oli sivistynyt, sekä kreikkaa että latinaa hallinnut henkilö.

Osmo Kurola

Varhaiskirkossa Kristuksen opetuslapsijoukkoon kuuluminen ei ollut vain aikuisten yksinoikeus. Myös kristittyjen perheiden sylivauvat kastettiin Jumalan "suurien ja täydellisten lahjojen" lupauksista osallisiksi. Pyhän Hengen armo vaikuttaa vauvoista vaareihin.

Kristuksen Kirkko on "toisuuden pylväs ja perustus" (1 Tim.3:15), Kristuksen ruumis, jonka päänä on Ylösnoussut Vapahtaja. (Kol. 1:18) Tämän todellisuuden näkyvänä merkkinä, jokaisen ortodoksisen pyhäkön sisätilojen korkeimpaan kohtaan on yleensä kiinnitetty Kristus Kaikkivaltias, Pantokrator - ikoni. Herran huoneeseen saapuville se on näkyvä julistus kirkon uskosta ja sen kasvatuksellisen toiminnan alku- ja päätepisteestä.

Kirkko kasvatusalustana

Kirkko on enemmän kuin pelkkä arvoyhteisö. Se on itsessään sakramentti, jumalallinen yhteisö, jossa Pyhän Hengen armo vaikuttaa monin eri tavoin. Kirkko on Hyvän Paimenen lammastarha, jossa "lampaat seuraavat häntä, sillä ne tuntevat hänen äänensä." (Joh.10:4) Kirkko on sakramentaalisen luonteensa lisäksi myös inhimillinen yhteisö. Kristus käyttää uskovaisia: suunaan, käsinään ja jalkoihin, siitakin huolimatta, vaikka aktiivisten kristittyjen elämässä ilmenee monenlaista heikkoutta, syntiä ja suora-naista rakkaudettomuutta. Maan päällä on ja tulee aina olemaan, Kristukseen tulemukseen saakka: hyveiden ja paheiden, pyhyden ja pahuden, sekä totuuden ja harhan välisessä jännitteessä kilvoitteleva, taisteleva kirkko. Vasta Jumalan Taivaassa päästään nauttimaan inhimillisistä puutteellisuuksista vapaata ilmapiiriä.

Apostolinen kastetraditio

Lasten kastaminen on vanha kirkollinen tapa. Uudessa testamentissa Kristus kehotti aikuisia, että nämä "sallisivat" (Mark.10:14) lasten tulla Hänen yhteyteensä. Rationalismi, joka aliarvioi lasten maailmaa ja sen vuoksi rakensi esteitä lasten ja Jeesuksen välille, sai nuhteet Hyvältä Paimenelta. Herra osoitti, että hengelliset lainalaisuudet ovat yksinkertaisia. Kirkon elämää ei ole tarkoitettu vain

Hiippakunnan teemavuosi 2011 - Kirkko ja nuoret

Lapset Kirkkoäidin kasvatukseen

Lasten kastaminen ja hurskauteen kasvattaminen

Kuvassa isä Raimo Huttu on kastamassa pienokaista. Lapsi kastetaan mahdollisuuksien mukaan upottamalla. Sen jälkeen hänelle toimitetaan mirhavoitelun mysteeri, joka on kastettavan henkilökohtainen helmluntai. Siinä lahjoitetaan Pyhän Hengen armo. Lopuksi pappi leikkaa hieman lapsen hiuksia. Tämä kuvaa Kristuksen tahdolle osoitettavaa kuullaisuutta, johon jokainen kastettu on kutsuttu. Kuva: Joni Hopi.

aikuisille, vaan kutsu Jumalan valtakuntaan kuuluu kaikille, myös rintalapsille. Varhaiskirkosta löytyy useita todistuksia siitä, että lasten kastaminen oli apostoleilta peritty tapa.

- Smyrnan piispa Polykarpos oli pyhän apostoli Johanneksen oppilas. Polykarpos kärsi marttyyrikuoleman n. v. 167. Hänet oli kastettu lapsena.

- Polykarpoksen aikalainen, Justinus Marttyyri mainitsee Apologiassaan, että Roomassa oli "monia 60 – 70 -vuotiaita miehiä ja naisia, jotka oli tehty Kristuksen opetuslapsiksi hamasta nuoruudesta". Heidät oli kastettu vauvana, siis jo apostolisena aikana.

- Kirkkoisä Origeneksestä (185–254) tiedetään, että hänen isänsä ja isoisänsä oli kastettu lapsina. Isä kuoli marttyyrinä. Origenes kirjoitti aikalaisilleen: "Kirkko on saanut apostoleilta tavan kastaa lapsia". Tämä on erittäin tärkeä historiallinen lapsikasteeseen liittyvä argumentti, sillä Origeneksen ja apostolien välissä oli ainoastaan yksi kristittyjen sukupolvi.

- Jakamattoman kirkon ajalta, kun kristikunta koetti vähitellen järjestäytyä, on tiedossamme roomalaisen Hippolytoksen kirkkojärjestys vuodelta 215. Näin varhaisen kauden kristityt olivat kirkon traditio- ketjun alkupäässä ja saaneet käytänteet apostolien opetuslapsilta. Tämä varhainen

kirkkojärjestys ohjeistaa, että perheen kääntyessä pakanuudesta kristinuskoon: "Ensiksi teidän on kastettava pikkuiset. Kaikki, jotka voivat omasta puolestaan puhua, puhukoot. Mutta niiden puolesta, jotka eivät osaa puhua, tulee heidän vanhempiensa tai jonkun toisen heidän perheeseensä kuuluvan puhua."

- Toisen sukupolven kristityt piispat pitivät v. 253 Karthagossa kokouksen, jossa koontui 67 piispaa. Kokouksen loppupäätelmänä todettiin, että lasten kastaminen on apostolista alkuperää ja heidät on kastettava mahdollisimman pian syntymän jälkeen.

-Itäisessä kristikunnassa lasten kastaminen ei ole ollut koskaan minkäänlainen ongelma. Idän kirkon kilvoittelija Teodoret Kyroslainen (k. 466) toteaa: "Jos kasteen ainoa merkitys olisi syntien sovitus, miksi kastaisimme vastasyntyneitä lapsia, jotka eivät vielä ole syntiä maistaneet? Mutta kasteen mysteeri ei rajoitu tähän, sillä se on suurempien ja täydellisempien lahjojen lupaus." Tämä vuoksi Teodoret nimittääkin kastetta "pelastuksen viitaksi ja ilon vaipaksi", jonka sisään pieni lapsi halutaan kätkeä.

Lapsimarttyyrit hurskauden esikuvina

Kirkon kasvatuksellinen peruslähtökohta on uskonasioissa konservatiivinen. Tästä kertoo

esimerkiksi se, että kirkko muistelee myös lapsimarttyyreitä. Nämä pyhät muistuttavat siitä, että kirkon ensisijainen tehtävä on: kaikenikäisten kristittyjen parissa kannustaa heitä henkisen kasvun lisäksi, myös hengelliseen kasvun prosessiin. Kirkon kasvatus työn ytimessä on jumalanpalveluselämä ja monipuolinen kilvoituselämästä opettaminen. Jo varhaiskirkko antoi mallin siitä, että myös lapsia tulee valistaa kilvoitustietä vaadittavasta vaivannäöstä. Tämä tehtiin tietenkin heidän vastaanotto- kykynsä edellyttämällä tavalla. Ensimmäiset kristityt kokivat lähetyksäkyn (Matt.28:19–20) koskevan myös lapsia: heitäkin tuli ohjata ja opastaa Kristuksen tuntemiseen. Lasten ja aikuisten kastamisen edellytyksenä pidetään edelleenkin sitä, että kastettujen on myös saatava opetusta kristillisen elämän tiellä. Tämä merkitsee koko elinikäistä kirkon opetukseen ja sakramenttielämään sitoutunutta elämäntapaa. Kristityn kilvoittelu on jatkuvaa kasvua pelastuksen tiellä, jossa edetään porras portaalta kohti Kristuksen kaltaisuutta (theosis). Jumalan valtakunnan kaidalla tiellä keskeisinä ohjaavina elementteinä ovat päivittäisessä katumuksessa vaeltaminen ja luottamuksen kasvu Jumalan kaitselmuksen suvereenisuuteen.

Elämäntavat puntariin

Kanonit ovat kirkolliskokousten ja pyhien isien säännösko-

koelmia, jossa sykkii kirkon sydän. Niiden lukeminen kuljettaa pyhien isien opetuksellisen aarreaitan äärelle. Kirkon isät pitävät kanoneja hengellisinä lääkkeinä. Eräs kanoninen periaate on se, että vanhempien tulee ravita ja kasvattaa lapsiaan hurskaudessa. Päämääränä on saada lapsista kasvamaan Jumalaa rakastavia ihmisiä. Toinen, samanvertainen ohje muistuttaa, että aikuiset eivät saa myöskään laiminlyödä lapsiaan hurskauden varjolla.

Isien perusnäkemys on sellainen, että lasten ja nuorten elämään tulee heijastaa uskon totuuksia. Elämäntavoista tulisi lukea hänen vakaumuksensa. Tämä ei merkitse vain kauniita käytöstapoja tai ulkonaisesti siistiä esiintymistä, vaan Jumalan tahdon mukaista elämäntapaa. Isät pitävät vanhempien omaa kristillistä vaellusta parhaana esimerkkinä mitä voi lapsilleen antaa. Tilanne voi olla myös toisin päin: hurskaat lapset voivat olla esimerkkinä aikuisille. Kristukseen uskovat lapset haastavat aivan erityisellä tavalla aikuisia tulemaan "lasten kaltaisiksi".

Kaste haastaa seurakuntia

Apostolisen sukupolven antaman esimerkin mukaisesti seurakunnissamme kastetaan edelleen lapsia Kristuksen opetuslapsuuteen. Tämä traditio haastaa seurakuntia aivan erityisesti, yhä sekularisoituvammassa yhteiskunnassa, panostamaan lapsi- ja nuorisotyöhön. Nuoria revitään tänään joka suuntaan. Kastetuista lapsista ja nuorista on pidettävä kiinni! Uskon siemeniä on uskallettava kylvää nuorten elämään. Vapahtaja velvoitti kasvattamaan kastettuja: "opettamalla heitä pitämään kaikki, mitä minä olen käskennyt teidän pitää." (Matt.28:20) Panostakaamme tämän meille uskotun leiviskän hoitamiseen: kotona, koulussa ja seurakunnassa.

Lähteet:
John Meyendorff, *Bysantin teologia - opillisia kysymyksiä*
Heikki Makkonen, *Uskonmukainen elämä*
Markku Särelä, *Lapsikaste on raamatullinen isä Jarmo Hakkarainen / artikkeli: Kirkon teologinen perusta, Analogi 3/2010*

Johannes Mäntymäki,
hiippakuntasihtööri

Oulun ortodoksisen seurakunnan kirkkoherra esittäytyy isä Marko Patronen

Olen syntynyt Lappeenrannassa, mutta viettänyt suurimman osan lapsuudestani ja nuoruudestani Imatralla. Isäni Mauri teki varsinaisen elämäntyönsä Lappeenrannan ortodoksisen seurakunnan kanttorina. Osallistuin hänen kanssaan jumalanpalveluksiin ja muuhun kirkon elämään koko lapsuuteni ja nuoruuteni ajan. Rohkenisin väittää, että kirkollinen kutsumus heräsi jo ennen kouluikää. Tosin alta kaksikymppisenä käväisi mielessä myös orkesterimuusikon ura.

Merkittäviä vaiheita minulle olivat Uudessa Valamossa vietetyt kesät 1979-1987. Tutustuin silloisen igumeni Panteleimonin, nykyisin esipaimenemme, johdolla liturgiseen elämän käytännölliseen puoleen. Olen tuosta metropoliitta Panteleimonin opastuksesta erittäin kiittollinen. Toki jumalanpalveluselämä ja kaikki muu kirkon elämään ja opetukseen liittyvä syveni huomattavasti yliopisto-opintojen aikana.

Kulinarismi ja kulttuuri

Tulin Ouluun monien yhteensattumien vuoksi vuonna 1994. Samana vuonna minut vihittiin diakoniksi Oulun Pyhän Kolminaisuuden katedraaliin. Toimin hiippakunta-

sihteerinä vuosina 1997-2003. Lisäksi hoidin Paimensanomien toimitussihteerin tehtäviä 1997-2011. Olen myös tehnyt kaksi noin vuoden mittaista työrupeamaa kanttorina Kajaanin seurakunnassa ja opettanut uskontoa pari vuotta Muhoksen lukiossa.

Rakkaimmat harrastukseni liittyvät lukemiseen, ulkoiluun, monenmoisiin kulttuurieroihin ja kulinarismiin. Tuo jälkimmäinen saattaa herättää hämmästyksiä: olenhan pappi. Mutta näin vain on. Kukaan ei ole täydellinen.

Pro gradu - läpimurto

Valmistuin teologian maisteriksi toukokuussa 2011. Tein graduni aiheesta: "Kastetema suuren paaston, suuren viikon ja pääsiäisen liturgisissa teksteissä". Suuren paaston, suuren viikon ja pääsiäisen jumalanpalvelustekstejä ei ole juurikaan tutkittu Suomessa. Vaatimattoman tieteellisen työni tulokset olivat minulle henkilökohtaisesti liturginen läpimurto: Vaikka kirkon aikuiskasteen kulta-aika päättyi 500-luvulla, niin tuon ajan kasteopetuksesta on jäänyt valtavasti elementtejä jumalanpalvelusteksteihin ja moniin liturgisiin käytäntöihin.

Varhaiskirkon kasteopetuksen

avainkäsitteitä olivat eukaristia, Jumalan ja ihmisen välinen liitto, kaste, Kristukseen pukeutuminen, lunastus, uudestisyntyminen, uusi elämä ja valistuminen. Nämä käsitteet nousevat esiin jumalanpalvelusteksteistämme tuon tuosta.

Erityisesti kehotan kiinnittämään huomiota suuren lauantain ehtoopalvelukseen ja liturgiaan. Sen lukukappaleet Raamatusta, kastehymni "Niin monta kuin teitä on Kristukseen kastettu" ja eukaristia ovat avain, joka pitkälti selittää suuren paaston sisältöä ja tarkoitusta. Pääsiäisyön jumalanpalvelukset ovat monessa mielessä suuren lauantain liturgisen elämän toisintoa.

Ortodoksisuus ei ole synkistelyä

Tärkein papin ominaisuus on hyvät sosiaaliset taidot. Teologinen tietämys tulee vasta sen jälkeen. Kun kohtelee kaikkia ihmisiä kunnioittavasti – sekä oman kirkon väkeä että muita – niin silloin yleensä voi omalla panoksellaan vaikuttaa myönteisesti ihmisten suhtautumiseen ortodoksisen kirkkoon.

Monet ihmiset ovat kiinnostuneita liturgiamme lisäksi kirkollisesta kulttuurista eli ikoni-

maalauksesta ja kirkkolaulusta. Ne ovat oivallisia väyliä sisälle kirkon elämään. Itse haluaisin kuitenkin korostaa ortodoksisista ihmiskäsitystä. Jumala on luonut ihmisen omaksi kuvakseen ja kaltaiseksi olennoksi. Ihminen on sitä, vaikka olisi kuinka epätäydellinen. Tästä ihmiskuvasta kumpuaa valo, jota aikamme länsimainen ihminen tarvitsee aineellisen arvomaailman tarjoamaan henkiseen tyhjyyteen. Kun tuo

autius alkaa täyttyä todellista valosta, niin silloin löytyy elämälle merkitys ja sisältö. Ortodoksinen kristillisuus ei ole synkistelyä, moralisointia ja syyllistämistä. Se on pikemmin toisten ihmisten rakastavaa kohtaamista Kristuksessa.

isä Marko Patronen

Tekstin editointi ja kuva
Johannes Mäntymäki

Hautausmaajuhla Neidenissä

Norjan Neidenin vanha kolttien hautausmaa kaivettiin vuonna 1916 ylös ja vainajien luut lähetettiin Oslon yliopistoon tutkimusaineistoksi. Sunnuntaina 25. syyskuuta suoritettiin takaisin palautettujen vainajien juhlallinen uudelleen hautaus. Merkittävä tilaisuus sai suurta julkisuutta. Kuvassa muistopalveluksen johtanut Pariisin arkkipiispa Gabriel metropoliitta Panteleimonin ja kutsuvierasjoukon ympäröimänä.

Paimensanomien

Kuva: Pirjo Aflecht

Historiaa, hyvät lukijat!

Olen koonnut tähän numeroon asiaa jo 30 vuotta jatkuneelta Paimen-Sanomien taipaleelta. Työ on tapahtunut etupäässä perehtymällä lehden arkistoon. Se ei tosin ole säilynyt aivan kaikkia vuosia kattavana. Tärkeänä apuna ovat olleet lehden tekoon liittyvät henkilöt omine kokemuksiineen. Lehden hyvin taltioidut vuosikerrat ovat avanneet menneet ajat silmiäni eteen.

Minun näkyvässä olevaa työtäni on helpottanut se, että olen itsekin elänyt Paimen-Sanomien lähellä koko sen historian. Leipätyöni lehtitalon toimitusjohtajana saattoi minut "asiantuntijana" mukaan tekemään ensimmäiset kustannusarviot perustamisvaiheessa. Mielipiteeni taloudenpidosta olen myös aina sanonut, kun on kysytty. Nämä hetket ovat yleensä olleet silloin, kun Paimen-Sanomien kassan pohja on ollut jo näkyvässä.

Valitsin historian käsittelytavaksi erilaisten asiakokonaisuuksien esittämisen omina tarinoinaan. Tapahtumien luettelo kronologisesti vuodelta olisi mielestäni ollut puuduttavan yksitoikkoista lukijoille ja itsellenikin. Valitsemani työtapa on ollut minulle vaivalloisempi, mutta toivon

että lopputuloksesta olisi näin enemmän lukuiloa.

Lopuksi korostan, että tekstini Paimen-Sanomien kolmekymmenen vuoden historiasta eivät sisällä lehden toimituksellisen laadun tai sisällön arvioimista tai vertailua eri vuosien ja eri päätoimittajien aikana. Sellaisen tekeminen olisi kokonaan oma tehtävänsä.

Kiitän nykyistä päätoimittajaa ja Isä Espaimenta minulle osoitetusta luottamuksesta, jolla tarkoitan pyyntöä ryhtyä tähän lukuisan määrän työtunteja ja -päiviä, jopa viikkoja vaatineeseen antoisaan tehtävään.

Seppo Maskonen
kirjapainoneuvos

Lehti oli heti tavoitteena

-Minulla oli Ouluun tullessani kolme selkeää tavoitetta. Ne olivat kuoro, lehti ja säätiö, kertoo uuden aloittaneen hiippakunnan ensimmäinen piispa, **Metropoliitta Leo**. Häntä voidaankin pitää Paimen-Sanomien henkisenä isänä ja aikaansaajana.

Tunsin Oulun Ylioppilaslehden päätoimittajan **Jukka Takalon** jo aiemmin pitkältä ajalta. Olin aikoinaan leiriohjaajana Oulunsalossa ja Jukka oli siellä leiriläisenä. Lehtipohdinnat alkoivat meidän kesken pian Ouluun tultuani vuonna 1980, myöhemmin kirkkokunnan arkkipiispaksi noussut Leo jatkaa. Hän kertoo, että kolmantena mietinnössä oli mukana myös Vaasan seurakunnan silloinen kirkkoherra **Elias Huurinainen**.

Lehtiasiat olivat uudelle esipaimenelle tuttuja, sillä hän oli toiminut Aamun Koiton kustantajan, Pyhän Sergein ja Hermanin Veljeskunnan puheenjohtajana. Hän oli yrittänyt saada Aamun Koitosta koko kirkkokunnan lehteä. Hanke kuitenkin kaatui.

-Ajattelin Oulussa, että lehti pitää olla, jos ei koko kirkon niin sitten hiippakunnan, sanoo arkkipiispa Leo.

Arkkipiispa kertoo, että seurakuntien perustama yhdistys

katsottiin hiippakuntakokouksessa parhaaksi muodoksi aloittaa toiminta. Hiippakunnalla ei ollut tarkoitukseen rahaa, mutta seurakunnissa koettiin, että lehden keräämät maksut tulivat kokonaisuudessaan takaisin hyödyttämään omaa seurakuntaa jäsenten paranevan yhteydenpidon kautta.

Ei kohtuuttomia ongelmia

Hiippakunnan piispa koki lehden alun varsin myönteisenä. Päätöksenteko seurakunnissa sujui hyvin. Hallinto saatiin pystyyn ja toimivaksi. Lehden tekijätkin löytyivät. Rahat riittivät tiukasti eläen, kun palkkakuluja ei juuri ollut. Päätoimittajan korvaus oli perin nimellinen.

Hiippakunnan kanslia auttoi merkittävällä tavalla, sillä hiippakuntasihtööri **Raimo Huttu** oli lehden toimitussihtööri ja hänen Pirkko-vaimonsa, hiippakunnan kanslisti, hoiti lehden raha-asiat taloudenhoitajana.

Vaikka piispa ei suoranaisesti ollut mukana lehden teossa eikä hallinnossa, oli yhteys lehteen kuitenkin tiivis ja jatkuva oman henkilöstön ja joka numerossa olleen oman palstan kautta.

Metropoliitta Leon Oulun kauden aikana lehdellä ehti

olla viisi päätoimittajaa. Heidän kautensa kestivät siis keskimäärin kolme vuotta. Uusi henkilö löytyi kuitenkin aina. Vaikein tilanne oli vuonna 1986. Silloinen päätoimittaja Raimo Huttu oli valittu Vaasan kirkkoherraksi ja ilmoitti luopuvansa tehtävästä Vaasaan muuton ja uuden työn tuomien uusien vaatimusten vuoksi.

Hallituksen pöytäkirjat kertovat tuolloin, että jopa lehden lopettamista harkittiin. Tämän uhan edessä isä Raimo kuitenkin antautui ja jatkoi päätoimittajana vielä kolme vuotta. Hänen omaan jaksamiseen liittyvä ehtonsa oli kuitenkin, että lehteä tehdään vuodessa entisen kuuden numeron sijasta vain neljä. Tähän hallitus taipui.

Metropoliitta Leon kausi Oulussa ja lehden parissa kesti kuusitoista ja puoli vuotta.

-Nyt vuonna 2011 voin vakuuttaa, että arvostan suuresti sitä, että tämä ensimmäinen hiippakuntalehti on edelleen olemassa ja on toiminut vakaasti jo kolmekymmentä vuotta. Näin on hyvä. Evästykseni lehden tekijöille tulevia vuosia varten on, että niukoista voimavaroista huolimatta lehteä pitää aina kehittää ja sen eteen on tehtävä jatkuvasti työtä, muistuttaa arkkipiispa Leo.

Seurakuntien tapahtumat olivat lehdessä esillä alusta alkaen.

Seurakuntien yhdistys

Paimen-Sanomien yhdistyksen jäseninä ovat kaikki Oulun ortodoksisen hiippakunnan seurakunnat, Lappi, Oulu, Kajaani, Kiuruvesi ja Vaasa.

Alussa hallinto rakennettiin siten, että hallintoelimiä olivat vuosikokous ja hallitus. Vuosikokousedustajiksi tuli kaikkien seurakuntaneuvostojen valita kaksi edustajaa ja näille kummallekin varahenkilö.

Vuosikokouksen tehtävänä oli valita hallituksen puheenjohtaja ja jäsenet. Itseoikeutetuiksi jäseniksi katsottiin päätoimittaja ja toimitussihteeri. Taloudenhoitaja sai olla mukana puheoikeudella.

Käytännöksi alkoi muodostua, että hallituksen muut jäsenet olivat seurakuntien kirkkoher-

roja, vaikka näin eivät säännöt määränneetkään.

Vuonna 1981 ei vuosikokousta vielä pidetty, mutta seuraavana vuonna pidettiin ja hyväksyttiin alkukauden toimintaker-tomus ja tilit. Vuoden 1983 kokouksessa pohdittiin jo sääntömuutoksia. Tämä johtui siitä, että alkuperäiset paperit olivat tulleet yhdistysrekisteristä hylättynä takaisin. Hylkäämisen syystä ei löydy mainintaa pöytäkirjoista. Muutoksessa tarvittavat toimenpiteet uskottiin hallituksen tehtäväksi.

Vuosikokouksesta valtuuskunta

Sääntöjen pohdinta johti siihen, että keväällä 1985 hallitus esitti vuosikokoukselle uudet säännöt, jotka hyväksyttiin.

Oleellisin muutos niissä oli, että vuosikokous korvataan valtuuskunnalla. Siihen tuli jokaisen seurakunnan valita yksi edustaja ja hänelle varamies jokaista seurakunnan alkavaa tuhatta jäsentä kohden. Uusi valtuuskunta kokoontui jo saman vuoden syksyllä ensimmäiseen kokoukseensa.

Säännöissä tehtiin mahdolliseksi jäsenyyden myöntäminen myös ortodoksisille järjestöille. Sellaisia jäseneksi pyrkiviä ei kuitenkaan ole vuosien saatossa ilmestynyt.

Hallintoa kevennetään

Vuoden 1998 pöytäkirjoista löytyy merkintä, että yhdistyksen rekisteröiminen on yhä auki. Samalla alettiin pohtia mahdollisia noudatettujen

sääntöjen muutostarpeita. Todettiin, että ainakin hallintoa tulisi keventää. Niinpä joulukuussa 2000 päätettiin, että valtuuskunnasta luovutaan siirtymällä takaisin vuosikokouksiin. Tällä kertaa päätettiin, että ennalta valittuja henkilöitä – tai kahta kuten alussa – ei seurakuntien tarvitse nimetä. Edustaa voi kuka tahansa, jolla kulloinkin on siihen tarvittava valtuutus.

Hallituksen jäsenmäärä tehtiin myös joustavaksi eli sen tuli olla 4 – 8 siten kuin vuosikokous kulloinkin päättää. Päätoimittaja ja toimitussihteeri määriteltiin itseoikeutetuiksi ja edelliseen lukumäärään sisältyviksi jäseniksi.

Uudet säännöt otettiin käyttöön. Yhdistyksen kolmas

rekisteröimisyritys niiden pohjalta jäi kuitenkin kesken ja tekemättä, koska rekisteröintiä asiantuntijana valmistellut varatuomari Hannu Maskonen kuoli kesällä 2001 lomamatkalla Kreikassa sattuneen onnettomuuden seurauksena.

Paimen-Sanomien saaminen rekisteröidyksi yhdistykseksi on jälleen vireillä syksyllä 2011. Tämä on tarpeellista erityisesti siksi, ettei 30 vuotta jatkunut vakiintunut toiminta talouksi-neen olisi hallituksen kulloistenkin jäsenten, käytännössä kirkkoherrojen, henkilökohtaisella vastuulla. Tätä vastuuta tosin on keventänyt se, että lehden julkaiseminen on kaiken aikaa ollut seurakuntien päättävien elinten siunaama.

Päätoimittajat, toimitussihteerit ja taloudenhoitajat

Paimen-Sanomien päätoimittajana on toiminut 30 vuoden aikana seitsemän henkilöä:

1981-85	toimittaja Jukka Takalo
1985-89	hiippakuntas sihteeri, loppuaikoina kirkkoherra Raimo Huttu
1990-92	toimittaja, filosofian tohtori Marja Tuominen
1993-95	kirjailija Hellevi Matinhalti-Salminen
1995-2000	filosofian yo Tanja Maskonen
2000-03	projektipäällikkö Anna Maaninen
2003-	Metropoliitta Panteleimon

Toimitussihteerin tehtävissä on ollut vähemmän vaihtumisia:

1981-85	hiippakuntas sihteeri Raimo Huttu
1987-90	ei nimettyä toimitussihteeriä
1990-97	hiippakuntas sihteeri Tapani Leisto (1993- Menschakoff)
1997-2011	diakoni Marko Patronen

Yhdistyksen maksu- ja rahaliikennettä sekä kirjanpitoa ovat hoitaneet seuraavat henkilöt:

1981-87	Pirkko Huttu
1987-90	Pia Levonen
1990-93	Seija Veikkolainen
1994-2010	Annikki Nyman
2010-	Pirkko Pohjola

Hallituksen puheenjohtajat

Lehden kustannusyhdistyksen hallitus on muodostunut lähes yksinomaan seurakuntien kirkkoherroista. Puheenjohtajana on ollut useimmin Oulun kirkkoherra. Tämä on ollut käytännöllistä erityisesti lehden taloudenpidon kannalta.

Puheenjohtajien luettelo tehtävän hoitoajan mukaan on seuraava:

Elias Huurinainen, Vaasa	1981 – 84
Risto Lintu, Oulu	1985 – 86
Pentti Hakkarainen, Kajaani	1986 - 88
Olavi Matsi, Oulu	1988 – 92
Raimo Kiiskinen, Oulu	1992 – 2000
Andreas Larikka, Oulu	2001
Raimo Kiiskinen, Oulu	2002 – 05
Timo Honkaselkä, Lappi	2005
Jyrki Penttonen, Lappi	2006 – 09
Bogdan Grosu, Oulu	2010 – 11
Andreas Larikka, Kajaani	2011 –

Yhdistyksellä oli alkuvuosina myös valtuuskunta. Sillä ei ollut pysyvästi valittua puheenjohtajaa. Nuijan heiluttaja valittiin kussakin kokouksessa erikseen. Sama käytäntö on vallinnut myöhemmin myös yhdistyksen vuosikokouksissa.

Sihteeri luki vielä tässä yhteydessä kiitoskirjeitä lehdel-le, joita olivat lähettäneet Arkkipiispa Paavali ja Oulun hiippakunnan piispa Olavi Rimpiläinen. Arkkipiispa kirjoitti kirjeessään, seuraavaa: "Kiitos saamastani Paimen-Sanomien lehden ensimmäisestä numerosta. Olen iloinen, että sellainen lehti on alkanut ilmestyä. Toivon yritykselle menestystä ja sitä että tästä lehdestä tulisi esikuva sille, lehdelle, jota on ajateltu jokaiseen kotiin ilmestyväksi Aamun-Koitto-lehdeksi." Piispa Rimpiläinen kirjoittaa: "Kiitän lämpimästi Paimen-Sanomista. Ensimmäinen numero oli mieluista luettavaa. Haluan toivottaa lehdellenne siunattua jatkoa."

Suunnittelutoimikunta valmisti lehtipäätökset

Oulun uuden hiippakunnan piispalla, Metropolilta Leola oli jo aloittaessaan 1980 tavoite hiippakunnan omasta lehdestä. Hankkeesta keskusteltiin laajemmin joulukuussa 1980 hiippakuntakokouksessa Rokualla. Siellä asetettiin toimikunta asiaa valmistelemaan.

Toimikuntaan nimettiin kirkkoherrat **Elias Huurinen** Vaasasta ja **Pentti Hakkarainen** Kajaanista sekä Oulusta HuK **Jukka Takalo** ja hiippakuntas sihteeri **Raimo Huttu**. Toimikunta kokoontui 13.1.1981. Kutsuttuina asiantuntijoina paikalla olivat oululaisen Osakeyhtiö Liiton toimitusjohtaja **Seppo Maskonen** ja teologian opiskelija **Jarmo Hakkarainen** Bostonista.

Lehden tarpeellisuutta hiippakunnan tiedotuksen kannalta pidettiin itsestään selvänä. Kirjattiin, että "lehti on nähtävä ortodoksisen tietämistason syventäjänä ... aikuiskasvatuksen tarve on suuri ...lehti, joka ilmestyisi jokaiseen kotiin tulisi palvelemaan myös niitä 90 % seurakuntalaisista, jotka nyt ovat vain passiivisia veronmaksajaseurakuntalaisia".

Taloudelliset laskelmat oli laatinut toimitusjohtaja Maskonen. Nähtiin hyväksi hänen ehdotuksensa, että jos lähdetään liikkeelle edullisimmalla tavalla sanomalehtimuodossa, yhden kuusisivuisen tabloid-lehden (= ns. Iltasanomien koko) tekeminen, painaminen ja postimaksut tekisivät yhteensä vain saman verran kuin yhden kirjeen lähettäminen eli 1.50 markkaa. Arveltiin, että sellainen raha seurakunnista voisi hyvin löytyä tiedottamisen parantamiseen.

Aamupäivällä kello 11 yllä kuvatulla joukolla alkanut kokous jatkui kello 14 Metropolilta Leon tullessa mukaan. Silloin jatkettiin keskustellen tulevan lehden sisällöstä.

Pöytäkirja kertoo, että hiippakunnan "alueen moni-ilmeisyys, sen ominaispainot työttömyys, kaamos, ankeus, alueen ihmisten problematiikka yleensä tulisi huomioida lehdessä ilmestyvissä kirjoituksissa. Julkaisun tarkoitus tulisi olla aikuiskasvatus, se voisi ottaa kantaa nuorten perheiden ongelmiin, sen tehtävänä tulisi olla katekumeeniopetus,

koska nykyisin on myös hyvin paljon kirkkoon liittyjiä, se toimisi sisälähetystöntekijänä tällä alueella ja vielä lopuksi se olisi kädenojennus seurakunnalta".

Kokouksessa oltiin sillä kannalla, että hiippakunnan seurakuntien oma lehti on "kokeellinen, sillä sen tarve ilmestyä on niin pitkä aika, kun kirkkokunta kykenee julkaisemaan sellaista lehteä, joka ilmestyy koko valtakunnan alueella jokaiseen ortodoksisen kotiin".

Valmisteleva toimikunta kokoontui vielä kaksi muuta kertaa lähinnä pohtimaan lehdelle valittavaa painopaikkaa. Toimikunnan ehdotuksesta julkaisuyhdistyksen perustava kokous pidettiin 25. toukokuuta. Ensimmäinen lehti ilmestyi 30.9. ja seuraava 2.12.1981. Vuonna 1982 ilmestyi jo kuusi numeroa, joka onkin ollut yleisin käytäntö läpi kolmen vuosikymmenen.

Lehden ensimmäiseksi päätoimittajaksi otettiin suunnittelutoimikunnassa journalistista osaamistaan työhön

S O P I M U S K I R J A

Me allekirjoittaneet seurakunnat olemme perustaneet Paimen-Sanomien yhdistyksen, liittyneet siihen jäseniksi ja hyväksyneet sille oheiset säännöt.

Oulussa 25. päivänä toukokuuta 1981.

Vaasan ortodoksinen seurakunta

Elias Huurinen *Matti Jyrkinen*
Elias Huurinen, khra, Vaasa Matti Jyrkinen, Vaasan seurakunnan varajäsen
yhdistyksen puheenjohtaja

Kiuruveden ortodoksinen seurakunta

Antero Petsalo *Jrjö Aitavaara*
Antero Petsalo, khra, Kiuruvesi Jrjö Aitavaara, Kiuruvesi
Kajaanin ortodoksinen seurakunta
Pentti Hakkarainen *Matti Vainio*
Pentti Hakkarainen, khra, Kajaani Matti Vainio, Xmmänsaari

Oulun ortodoksinen seurakunta

Veikko Takalo *Seppo Maskonen*
Veikko Takalo, khra, Oulu Seppo Maskonen, Oulu
Lapin ortodoksinen seurakunta

Martti Pihvinen *Sylvia Kuisma*
Martti Pihvinen, khra, Rovaniemi Sylvia Kuisma, Rovaniemi

voimakkaasti tuonut Oulun Ylioppilaslehden päätoimittaja Jukka Takalo ja toimitussihteeriksi hiippakuntas sihteeri Raimo Huttu. Hänen perheessään lehtityö tuli tutuksi, sillä hiippakunnan kansliassa

työskennellyt Pirkko -vaimo valittiin lehden taloudenhoitajaksi.

Ilmestymisen ja sivut vaihdelleet päätoimittajien mukaan

Vuosina 1982 – 85 Paimen-Sanomien ilmestyi kuusi kertaa vuodessa. Keskimääräinen sivuluku näinä Jukka Takalon päätoimittajavuosina oli 9,5. Hyvin menneen alun jälkeen innostuttiin. Vuonna 1986 tuli peräti kymmenen numeroa ja sivujakin niissä oli keskimäärin 11,2. Päätoimittajaksi oli jo tuolloin vaihtunut hiippakuntas sihteeri Raimo Huttu.

Tällainen vauhti oli lehden päätoimittajan voimille ja seurakunnillekin liikaa. Raimo Huttu siirtyi Vaasaan kirkkoherraksi ja olisi halunnut jättää

päätoimittajan tehtävät. Pitkien maanittelujen jälkeen hän lupasi vielä hetken jatkaa. Ehtona oli kuitenkin, että lehteä tehtäisiin vain neljä numeroa vuodessa. Tähän suostuttiin. Näin mentiin muutama seuraava vuosi. Keskimääräinen sivuluku oli 12.

Vuosina 1991 – 94 ilmestymistiheyttä lisättiin, lehteä tehtiin viisi numeroa vuodessa. Aluksi päätoimittaja Marja Tuomisen aikana sivuja tehtiin niukemmin, keskimäärin 8,8. Hänen seuraajansa Hellevi Matinhaltn vuosina luku oli jo 13,9.

Vuodesta 1995 alkaen aina vuoteen 2009 lehti on ilmestynyt kuusi kertaa vuodessa. Päätoimittajana oli aluksi Tanja Maskonen vuoteen 2000. Sivumäärä oli hänen aikanaan keskimäärin 12,3. Hieman pienempiä, keskiluvultaan 11,3 -sivuisia lehtiä teki Anna Maaninen hänen jälkeensä.

Metropolilta Panteleimon aloitti päätoimittajana vuonna 2004. Lehden keskimääräinen sivuluku on pysytellyt häntä edeltäneen kahden päätoimittajan lukemissa.

Pitkäaikaisin taloudenhoitaja

Annikki Nyman hoiti Paimen-Sanomien maksuliikennettä ja kirjanpitoa vuosina 1995 – 2010. Hänen varsinainen leipätyönsä oli kaiken aikaa Oulun kaupungin sosiaalitoimen palveluksessa, toimeentulotukien myöntämisessä.

-Kaikki lehden laskut tulivat seurakunnan kansliaan. Isä Raimo Kiiskinen laittoi hyväksymismerkinnän. Minä sain kirjekuoren aina kirkossa tai kansliassa lähes viikoittain kädessäni. Rahat riittivät minun aikani kohtuudella. Joskus tosin piti maksuaikoja venyttää, etenkin vuoden vaihteessa,

muistelee Annikki.

- Kun olin aloittanut kirjanpidon kynällä tilivihkoon, jatkoin sitä sellaisena loppuun asti hankkimatta muualla käyttöön tulleita tietokoneohjelmia. Tämä sopi Paimen-Sanomille. Koin tehtäväni aina mielenkiintoisena. Melkoisen rupeaman jälkeen kuitenkin katsoin, että nyt on aika lopettaa. Lämmöllä muistelen noita vuosia, sanoo Annikki Nyman marraskuussa 2011, työhuoneestaan Oulun kaupungin tiloista tavoitettuna.

Päätoimittajista ja lehden teosta

Paimen-Sanomien ensimmäinen päätoimittaja **Jukka Takalo** oli myös Oulun Ylioppilaslehden päätoimittaja. Journalistinen osaaminen ja lehden teon taito näkyy selvästi hänen vuosinaan. Myöhemmin myös **Marja Tuomisella** ja **Hellevi Matinhaltilla** oli aiempaa toimittajakokemusta.

Raimo Huttu edusti puolestaan syvää kirkollista osaamista ja kasvoi tehtävään sitä kautta.

Tanja Maskonen ja **Anna Maaninen** olivat myös vailla lehden teon ja toimitustyön aiempaa kokemusta eivätkä myöskään kuuluneet kirkollisiin sisäpiireihin. Heidän roolinsa oli paljolti koota lehti siitä aineistosta, mikä kulloinkin oli tarjolla hiippakuntakanslian tai seurakuntien taholta.

Vuonna 2003 päätoimittajan tehtävään ryhtynyt **Metropoliitta Panteleimon** on sitten oma lukunsa. Hän edustaa kirkon korkeaa johtoa ja syvää ortodoksista tietämystä, on omaa hiippakuntaansa johtava, kirjailijanakin kunnostautunut persoona.

Tämän kirjoittaja on elänyt lähellä lehteä kaikki ensimmäiset 30 vuotta. Muistissa on, että ammattitoimittajien Paimen-Sanomiin saaminen saati lehdestä pitäminen on ollut vaikeaa, kun työtä on ollut paljon ja palkka vain talkoolaisen tasolla. Entisen lähdeä uuden löytäminen on ollut joka kerta työn takana. Pöytäkirjat kertovat, että esimerkiksi Raimo Hutun lopetettua harkittiin jopa lehden lakkauttamista, kun seuraaja ei meinannut löytyä.

Neljä kirjapainoa

Vuodet 1981-86 Paimen-Sanomien painettiin oululaisen Osa-kehittyä Liiton kirjapainossa. Sitten vuorossa oli Seinäjoen kirjapaino 1986-89. Seuraavaksi lehteä painoi oululainen Kaleva 1990-92. Kaikissa näissä käytössä oli sanomalehtien painamiseen käytetty rotaatiokone.

Vuosina 1993-94 tavoiteltiin ja saatiinkin parempaa painojälkeä ja vahvempaa puo-

Päätoimittaja Jukka Takalo ja metropoliitta Leo vieraineen katsomassa Paimen-Sanomien taittoa kirjapainossa. Taittamassa Antero Törmälä.

likiiltävää paperia Kauhavan Sanomalehden arkkipainokoneilla. Tämä hyvä tavoite johti taloudellisiin vaikeuksiin ja avunpyyntöön kirkkokunnalta. Vuonna 1995 lehti tehtiin seinäjokisen Ilkkaprintin sanomalehtikoneella. Tämän jälkeen palattiin Ouluun ja Liitosta Suomenmaaksi nimensä muuttaneen yhtiön asiakkaaksi.

Painopaikan vaihdos on yleisesti liittynyt päätoimittajan vaihtumiseen, sillä varsinkin alkuvuosina oli työn kannalta tärkeää, että paino sijaitsi päätoimittajan lähietäisyydellä esimerkkinä vain Kauhava ja Hellevi Matinhalti. Ensimmäisinä vuosina jutut lehtiin tulivat suurelta osalta vielä käsin kirjoitettuna, osa toki kirjoituskoneellakin tehtyinä. Painossa ne kirjoitettiin uudelleen ns. latomakoneilla. Värikuvia ei juuri käytetty kustannussyistä. Ensimmäinen sellainen julkaistiin jouluna 1982 ja seuraava vasta jouluna 1986, molemmat ikonikuva etukannessa. Väriä näkyi kyllä, mutta vain lehden nimiössä eli logossa ja taiton koristevoissa.

Lehden sivut koottiin vuoteen 2000 saakka pääsääntöisesti kirjapainojen latomoissa.

Päätoimittajat valvoivat paikan päällä, että kaikki tuli halutulla tavalla kohdalleen ja tärkeät jutut ja kuvat saivat enemmän palstatilaa kuin pienemmät asiat. Tietokoneet tulivat mukaan vuonna 2000, jolloin Tanja Maskonen aloitti ns. taittotyön omalla koneellaan ja lähetti painoon levykkeen, jossa lehti oli sivu sivulta lähes valmiina. Vain valokuvat lisättiin painossa. Tämä pudotti painolaskua kymmeniä prosentteja ja helpotti seurakuntien maksu-osuuksia. Tietokonelevykeistäkin on jo aikaa sitten luovuttu. Toimitussihteerinä **Marko Patronen** sai käyttöönsä lehden ensimmäisen oman tietokoneen vuonna 2005 ja lähetti siitä lähtien lehden painoon vain koneen enter -näppäintä kotona painaen.

Kirkollista opetusta, tapahtumia

Paimen-Sanomien perustettiin yhdyssiteeksi, tiedon välittäjäksi ja kirkollisen kasvatustyön välineeksi. Näiden tavoitteiden täyttämiseen se pyrki alusta saakka johdonmukaisesti. Seurakuntien kirkollisten tilaisuuksien ilmoituspalstat saatiin hieman kangerrellen käyntiin, tapahtumista ja

juhlista uutisoitiin, opetusta tarjottiin käsittelemällä moninaisia kirkollisia asioita. Omat tekstinsä saivat kirkkovuoden juhlapäivät, sakramentit, paasto, ikonit, kirkkoisät ja muut pyhät, kirkkorakennukset, kirkolliset tavat kuten ristinmerkki jne. Läpi vuosien Esipaimenen sana on löytynyt lehden toiselta sivulta.

Lehden sivuille pääsivät kaikki seurakunnat, joskus omaa vähäistä osuuttaan moitiskellen, koltat, vienalaiset ja ruotsinkielinen rannikko. Kirjoittajina olivat pääasiassa seurakuntien kirkkoherrat ja vähäisemmässä määrin heidän värväämänsä harvat avustajat.

Kokouksissa keskusteltiin, että kunkin seurakunnan näkyvyys on aina kiinni omasta aktiivisuudesta, sillä lehden voimavarat eivät tee ammattitoimittajien käyttöä mahdolliseksi.

Lehden palstoilla ovat vuosien saatossa olleet laajasti esillä By-santin ja Kreikan kirkollinen perinne ja kulttuuri. Osansa julkisuudesta ovat saaneet myös naapuri Neuvostoliiton ja sittemmin Venäjän ortodoksikirkon sekä luovutetun Karjalan asiat.

Lehden avustajista nousee kaksi nimeä esiin lähes koko kolmen vuosikymmenen ajan ahkerana kirjoittajana: veljekset ja isät **Jarmo ja Pentti Hakkarainen**. Näistä ensiksi mainittu jopa nimettiin vuonna 1985 lehden teologiseksi asiantuntijaksi.

Muutamia harvinaisempia kirjoittajia ja aiheita sivuilta löytyy. Silloinen Valamon luostarin igumeni Panteleimon laati pitkän artikkelin jo lehden toiseen numeroon otsikolla Ystävänä Rimminkylän vienalaiset. Vuonna 1985 hänen reportaasinsa aihe oli Pikakuvia Lapista. Vuonna 1983 Metropoliitta Johannes kirjoitti laajasti ekologiasta ja vuonna 2000 tietotekniikan etiikasta.

Kaikki päätoimittajat ovat aikanaan kehottaneet lukijoita myös lähettämään omia mielipiteitään keskustelupalstalle. Tämä sisältö on siitä huolimatta puuttunut lehdestä lähes tyystin. Tavallisen lukijan kynnys kirjoittaa ajatuksensa kaikkien luettavaksi ja arviotavaksi lienee kirkollisessa lehdestä huomattavan korkea.

Isä Elias Huurinainen, hallituksen ensimmäinen puheenjohtaja 1980-84

”Hyvät avaukset ovat tärkeitä”

-En tarkkaan muista, miten uuden hiippakunnan lehtiajatus syntyi. Mukana suunnittelussa kyllä olin. Innostavaa aloittaminen oli, sanoo Paimen-Sanomien hallituksen ensimmäinen puheenjohtaja isä **Elias Huurinainen**. Hän oli tuohon aikaan Vaasan seurakunnan nuori kirkkoherra.

-Silloin ei ollut seurakuntien yhteistyön ideologiaa. Kaikki asiat hoidettiin omassa piirissä. Jännitti hieman, lähtevätkö kaikki kirkkoherrat ja seurakuntapäätäjät mukaan, kun

rahaa piti maksaa ulos, lehden kassaan. Yllättävää oli, miten helposti se kuitenkin tapahtui, muistelee isä Elias.

-Huoli oli tietysti kaikkialla yhteinen eli miten tavoittaa seurakunnan näkymättömät, kaukana ja hajallaan asuvat jäsenet. Tämä oli keskeinen tavoite.

Lehdelle ei silti haluttu asettaa suuria paineita, sillä niukat taloudelliset voimavarat tiedostettiin. Lehteen oltiin tyytyväisiä, kun myönteistä

palautettakin alkoi tulla. -Ajattelin silloin, että meidän väki iloitsee vähästä, kun isoihin panostuksiin kirkon taholta ei oltu totuttu, sanoo isä Elias.

Paimen-Sanomien teossa ponnisteltiin yhdessä hiippakuntakanslian ja seurakuntien kanssa. -Minun ainoa pelkoni oli, miten käy alkuinnostuksen jälkeen. Mutta hyvin taisi käydä, kun lehti elää vielä kolmenkymmenen vuoden jälkeen, iloitsee nyt Iisalmen vireän seurakunnan paimen. Juuri muutto pois hiippakunnan

alueelta lopetti ensimmäisen hallituksen puheenjohtajan työn lehden parissa muutama vuoden jälkeen.

Paimen-Sanomien syntyminen saattoi olla laajemminkin esimerkki kirkkomme piirissä vastaaville yhteistyöhankkeille. Kun meitä on joskus vaivannut jopa sisäisen kateuden perinne, niin tällaiset hyvät yhteistyön avaukset ovat aina todella tärkeitä, pohtii isä Elias.

Ensimmäinen päätoimittaja metropoliitan löytö

Paimen-Sanomien ensimmäinen päätoimittaja **Jukka Takalo** oli Metropoliitta Leolle tuttu aiempien vuosien nuorisoleiriläisenä. Tämä Oulun Ylioppilaslehden päätoimittaja kutsuttiin lehden perustamista esittäneeseen hiippakunnan tiedottamista suunnitteleeseen toimikuntaan. Päätoimittajuus tulikin hänen tehtäväkseen.

Jukka Takalo muutti Oulusta Kuopioon jo vuoden 1982 alusta. Hän hoiti tehtävää sieltä vielä vuoden 1985 loppuun, vaikka välimatka pohjoiseen hankaloittikin työtä.

Kuopiossa Takalo asui ja työskenteli vuonna 2007 tapahtuneeseen kuolemaansa saakka. Hänen ensimmäinen työpaikkansa oli kirkollishallituksessa tiedottajana. Sitten seurasivat PSHV:n toiminnanjohtajuus, tiedottajan työt Telen palveluksessa ja Viestinnäntekijät-yhtiössä. Sen mentyä konkurssiin Takalo perusti oman yrityksen nimellä JT-Viestintä. Sitä hän hoiti sairauseläkkeelle siirtymiseensä saakka.

Jukka Takalo kuoli vuonna 2007.

Päätoimittaja Jukka Takalo ja toimitussihteeri Raimo Huttu juhlistivat lehden ensimmäistä vuosipäivää.

”Mieluisinta oli valmis lehti asemointipöydällä”

-Minulle aukesi aivan uusi maailma, kun sain tutustua lehden tekoon kirjapainossa. Kaikkein mieluisimpia hetkiä olivat ne, kun lehti oli valmis painokoneisiin Osakeyhtiö Liiton latomon asemointipöydällä, jonka vierellä seisoin työskentelimme, kertoo lehden ensimmäinen toimitussihteeri **Raimo Huttu**. Hän hoiti tehtävää vuosina 1980-85.

Toisella laidalla mielihyvän

akselilla olivat ne hetket, kun uuden numeron kokoaminen alkoi. Seurakuntia ja kirjoittajia piti muistuttaa ja paimentaa, jotta tekstit ja seurakunnalliset ilmoitukset tulivat ajoissa. Usein yksi kerta ei edes riittänyt. Lopuksi oli vahdittava, että kaikki oikea materiaali myös aikaan päätyi lehden sivuille.

Raimo Huttu oli varsinaiselta työltään hiippakuntas sihteeri ja metropoliitta Leon yli diakoni. Se antoi hyvät edellytykset toimia aluksi toimitussihteerinä ja Jukka Takalon jälkeen vielä päätoimittajana vuosina 1985-89. Yhteydet olivat parhaat mahdolliset sekä hiippakuntaan että kaikkiin seurakuntiin.

Hiippakuntas sihteeri tunsu hyvin lehden perustamiseen liittyvät asiat sekä ne toimitukselliset tavoitteet, jotka lehdelle oli asetettu. -Puhtaan tiedonvälityksen lisäksi halusimme tehdä lehdestä palvelumuodon niille seurakuntalaisille, jotka eivät ole mukana aktiivisessa toiminnassa. Halusimme myös opettaa, mitä ortodoksisuus on ja mitä liittyy ortodoksisuuteen elämään, jäsentää isä Raimo.

Paimen-Sanomia pidettiin sen aloittaessa ainutlaatuisena julkaisuna kirkkokunnan piirissä, koska sen julkaisemiseen otti osaa useampi seurakunta, jopa kaikki uuden hiippakunnan seurakunnat. Se oli oivallinen esimerkki myöhemmin muualla syntyneille seurakuntien yhteisille lehdille.

Raimo Huttu halusi lopettaa päätoimittajan työn vuonna 1987 siirryttyään edellisensä vuonna Vaasan kirkkoherraksi. Kun uutta tekijää ei ollut helppo löytää, jatkoi hän kuitenkin vielä pari vuotta sieltä toimien. Sitten hänen oli kuitenkin todettava lehden ehdottomasti olevan liiallinen kuorma oman seurakunnan lisäksi.

Jatkoajanaan suostuminen lieene ollut tiukassa, eikä tuskaa liene helpottanut, että hallitus pohti jopa lehden tilapäistä lopettamista, ellei isä Raimo jatka. Myönteinen päätös kuitenkin vielä irtosi. Näin kertovat hallituksen pöytäkirjat.

Vaasan kirkkoherran tehtävästä isä Raimo siirtyi vuonna 2000 Helsingin seurakunnan viidenneksi Papiksi Tikkurilaan ja myöhemmin Uspenskin katedraalin suomenkieliseksi papiksi.

Julkisuus on niiden, jotka sitä tekevät

Vuosien 1990-92 päätoimittaja **Marja Tuominen** kiitti viimeisessä lehdessään niitä seurakuntien henkilöitä, jotka olivat lehteä hänen aikanaan avustaneet. Niille, jotka eivät olleet pyynnöistä huolimatta muuta tehneet kuin moittineet omien asioidensa näkymättömyyttä, hän suuntasi ystävällisenä ohjeena tämän jutun otsikon sanat.

Marja Tuominen on lehden päätoimittajista ainoa, jolla on ollut ammattitoimittajan tausta. Kalevassa hän työskenteli vuodet 1978 - 88. Sen jälkeen hän keskittyi vuonna 1991 valmistuneen väitöskirjansa tekemiseen aiheenaan Bysanttilainen Jumalansynnyttäjän kuva. Siitä hän julkaisi lehdesä maaliskuussa 1990 kahden sivun mittaisen artikkelin. Oma kirjoittamisen taito ja lehdenteon toimituksellinen

osaaminen näkyvätkin hänen aikansa lehdissä selkeästi.

Tuominen kertoo hämmästyneensä kovasti, kun Metropoliitta Leo ja isä Raimo Huttu ilmestyivät hänen kotiinsa Oulussa ehdottamaan päätoimittajaksi ryhtymistä. Suostumus tuli ankaran mietinnän jälkeen.

-Koin, että lukijoiden ja seurakuntien odotukset lehteä kohtaan olivat suuret. Se oli mielestäni hienoa ja innostavaa. Se antoi voimaa niinä työntäyteisinä ja myöhäisinäkin hetkinä, kun konttasin kotini lattialla ja koetin saada lehden taittovedokset valmiiksi kirjapainoa varten, muistelee päätoimittaja. Työtä ja tuskaa lisäsi usein se, että lehden tarkoitettu aineisto ei tullut määräaikana ja sovitut ilmestymispäivät saattoivat siirtyä.

Marja Tuominen jätti päätoimittajan tehtävät siirtyessään Oulusta Rovaniemelle ja Lapin yliopiston palvelukseen. Vuonna 2011 hänen virkansa siellä on kulttuurihistorian professori.

Päätoimittajana tekniikan muutosvaiheessa

Isäni veti minut mukaan Paimen-Sanomien tekoon. Ilmeisesti oli ollut suuria vaikeuksia löytää lehdentekijä edellisen päätettyä jättää tehtävän. Isäni ehdotuksesta ilmoitauduin ja minut valittiin varmaan ainoana tarjokkaana, sanoo vuosien 1995-2000 päätoimittaja **Tanja Maskonen**.

-Olin 21-vuotias ja opiskelin Raahessa graafista yritysviestintää, jossa lehden tietokonetaitto oli yksi osa. Sain oivan tilaisuuden kokeilla näitä tai-

tojan käytännössä. Kirjoittava päätoimittaja en ollut, kasasin lehden siitä aineistosta, joka avustajilta ja seurakunnista tuli.

Tekstit olivat aluksi vielä käsin tai koneella kirjoitettuja. Sairauslomalla pitkään ollut äitini avusti minua paljon kirjoittamalla niitä tietokonelevykeelle. Lehti säästi, kun paino ei enää veloittanut juttujen uudelleen kirjoittamista eikä sivujen taittamista.

Muistelen, että väliin oli huoli siitä, tuleeko juttuja tarpeeksi, jotta päätetty sivumäärä saadaan kasaan. Seurakunnat pitivät yhteyttä, esimerkiksi isä Raimo soitteli usein ja kertoi, mistä hän on pyytänyt lähettämään tekstiä tai valokuvia. Sitten kun Marko Patronen aloitti toimitussihteerinä pari vuotta toimittuani, tilanteeni helpottui huomattavasti, kiittää Tanja.

Halusin tehdä lehteä, jota lukevat niin lapset kuin aikuiset

Paimen-Sanomien päätoimittajana toimi kirjailija **Hellevi Matinhalti-Salminen** vuosina 1993-95. Hän tuli tehtävään metropoliitta Leon pyynnöstä. Hän hoiti tehtävää kotoaan Kauhavalta.

Mieluisinta minusta oli lehden aineiston kerääminen ja sitä kautta tutustuminen sekä ortodoksisuuteen että sen niin pappis- kuin maallikkojäseniinkin koko laajan hiippakunnan alueella, kertoo Hellevi Matinhalti.

Matihaltin tavoite oli tehdä lehteä, jota kodeissa voivat lukea niin aikuiset kuin lapsetkin. Hänen ajaltaan muistettaneen isä Amadeuksen viehättävät tarinat koirastaan. Näistä pakinoista päätoimittaja sai runsaimmat ja myönteisimmät lukijapalautteet.

Työläimmäksi päätoimittaja koki viimeisten aikojen yrityksen pitää lehden ulkoasu korkealaatuisempana kuin se oli ollut ennen häntä. Tämä tarkoitti sitä, että lehteä painettiin hänen aikanaan arkkipainokoneilla kiiltäville ja valkoisemmille paperiarkeille aiempien paperirullalta painavien sanomalehtikoneiden sijasta. Taloudelliset syyt pakottivat hallituksen palaa-

maan edullisempaan sanomalehtipaperiin, jolloin lehden näyttävyys tietysti kärsi.

Hallinto ei arvostanut näkemyksiäni, sanoo Matinhalti ja päätti erota. Se tapahtui kaikin tavoin hyvässä järjestyksessä.

Paimen-Sanomien jälkeen Hellevi Matinhalti on jatkanut päätyötään kirjailijana. Hän on työskennellyt myös Helsingin seurakunnan Uskonviestin toimittajana ja Aamun Koiton päätoimittajan sijaisena. Hän avustaa edelleen Helsingin hiippakunnan eräiden seurakuntien yhteistä Analogi-lehteä. Hänen uusin kirjansa Samuel ja Kekkosen puku ilmestyi viime elokuussa.

Perjantaina 6.8.1993 nro 3 (68)

Arkkipiispa Johannes 70 vuotta 16.8.1993

"Pääsin taas kirjapainoon"

Pappani työskenteli faktorina kirjapainossa. Se oli pikkutyölle paratiisi. Kun Metropoliitta Ambrosius pyysi minua yllättäen päätoimittajaksi edellisen lopetettua, suostuin oitis kun kynäilijäkin olen, sanoo **Anna Maaninen**. Hänen päätoimittajavuotensa olivat välillä 2000-03.

-Kun päivätyöni oli projekti-päällikkönä insinööritoimistossa, oli omasta arkiympäristöstä poikkeava erilainen maailma asioineen ja ihmiseineen hyvin mieluisa haaste. Minulla oli apuna loistava toimitussihteeri Marko Patronen. Ilonaihe oli myös, kun kirjapainon erinomainen yhteyshenkilöni paljastui isoisäni oppipojaksi.

-Työläimpiä olivat viikonloput ennen lehden painoon menoa. Silloin työpäivän pituus oli yhtäkkiä 24 tuntia, lukemista ja kirjoittamista.

Anna Maanisen tavoite oli myös miettiä sisältöä lapsille. Lisäksi hän halusi lähestyä vieraita kansallisuuksia. Ensimmäisenä mukaan tuli englanninkielinen tiivistelmä esipaimenen sanasta sekä myöhemmin venäjänkielisiä juttuja.

-Varsinainen päivätyöni ISS Proko Infra Oy:ssä ja aloitetut jatko-opinnot Oulun yliopiston maantieteen laitoksella pakottivat minut sanomaan hyvästit Paimensanomille.

Kirkollinen, ihmisläheinen ja ymmärrettävä tiedonjakaja

Olen hiippakunnan seurakuntien lehdestä aina viime kädessä vastuussa, olinpa päätoimittaja tai en. Näin sanoo lehden päätoimittajana vuodesta 2004 toiminut **Metropoliitta Panteleimon**.

-Tämä tehtävä on ollut minulle helppo, koska meillä on ollut lehdestä sama näkemys käytännön työtä hoitaneen toimitussihteeri Marko Patronen kanssa. Kun myös hiippakuntakanslian väki on ollut mukana, olen aina tiennyt, missä milloinkin ollaan lehdenteossa menossa.

-Mielestäni Paimen-Sanomien tulee olla ulkoasua myöten selkeästi kirkollinen, ihmisläheinen ja ymmärrettävä tiedonjakaja alueeltaan laajan ja kulttuurisesti moninaisen hiippakunnan väelle. Meillä ovat muun joukon lisäksi kolat, vienankarjalaiset ja ruotsinkieliset rannikon ortodoksit.

Metropoliitta Panteleimon toteaa, ettemme voi emmekä yritä lehdellämme ratkaista koko kirkkokunnan ongelmia. Tarvitsemme kuitenkin oman yhdysiteen. Hukumme massaan, jos menemme mukaan valtakunnallisiin tai eteläisten hiippakuntien lehtihankkeisiin.

Meidän identiteettimme on pohjoisuus, sanoo metropoliitta.

-Tiedän, että voimavaramme ovat rajalliset. Ehkä juuri siksi on ajoittain tullut kriittistäkin palautetta. Teimme keväällä 2011 seurakuntien päättävälle elimille kyselyn siitä, millaista lehteä halutaan. Vastaukset antoivat tukea sille, että näillä eväillä voimme jatkaa.

Kuva: Pentti Potkanen.

Entä miten sopivat yhteen päätoimittajuus ja metropoliitan harrastus kirjailijana ja moninaista kulttuuria harrastavana ihmisenä?

Ehkä ne tukevat toisiaan, naurahtaa isä esipaimen marraskuussa 2011.

Neljättoista vuotta toimitussihteerinä "Arkista puurtamista"

Seurakuntien kanslistit ovat olleet korvaamaton apu lehden teossa, sanoo vuodesta 1997 syksyyn 2011 toimitussihteerinä työskennellyt isä **Marko Patronen**. Hyvin kanslistit yhteisen työmme hoitivatkin, hän lisää.

-Lehden aineiston kokoaminen kuului heti työhöni, kun aloitin hiippakuntasihteerinä. Tätä vaihetta kesti kuusi vuotta. Sen jälkeen olen tehnyt lehteä teologian opiskeluni sivussa. Ensimmäiset päätoimittajani Tanja Maskonen ja Anna Maaninen olivat päivittäisen kirkollisen työn ulkopuolelta ja vastasivat lähinnä lehden taitosta ja ilmestymisestä määräajassa. Minä

paimensin seurakuntia, että niiden aineisto tuli lehden ajoissa. Hiippakunnan kanslistassa oli tuntuma ja osaaminen juuri näissä asioissa. Tiedettiin pääpiirteissään, mitä missäkin tapahtuu, kertoo toimitussihteeri.

Kaikki kirkkoherrat olivat luonnollisesti apuna, mutta käytännön yhteydenpito tapahtui pääasiassa seurakuntien kanslistien kanssa.

-Keskustelimme kunkin numeron sisällöstä aina paitsi päätoimittajan myös hiippakunnan piispan kanssa. Tämä kahden hengen kirkollinen tiimi vahvistui, kun Metropoliitta Panteleimonista tuli

päätoimittaja vuonna 2004 ja kun Jukka Mäntymäki aloitti hiippakuntasihteerinä vuonna 2006. Hänellä oli toimituksellista osaamista ja meitä oli nyt tiimissä kolme jakamassa töitä ja vastuuta.

-Arkista puurtamista toimitussihteerin työ oli aina: annoin tehtäviä ja määräaikoja, vahdin niitä ja muistutin, muistutin vielä uudelleen, korjasin aiempia seurakuntien ilmoitustekstejä kun tuli jopa useita muutoksia kertaalleen jo lähetettyyn, hoidin kaiken kirjapainoon. Alkuvuosina se tapahtui erillisinä juttuina, myöhemmin itse tietokoneella sivuiksi taitettuna ja vielä siinä vaiheessa varmistellen, että

kaikki lehden tarkoitettu tuli myös mukaan.

Pahin kömmähdys sattui vuonna 2009, kun Vaasan seurakunnan kirkolliset ilmoitukset jäivät pois. Niiden kanssa olin mielestäni tehnyt monet tavanomaiset tarkistukset, mutta vahinko tapahtui silti. Alan ammattilaiset lohduttivat, että sellaista tekijöille sattuu, mutta kyllä tapaus silti harmitti. Paikkausta tehtiin lähettämällä tiedot kirjeellä kaikille Vaasan seurakuntalaisille.

Useimmat palkitsevat hetket tulivat siitä, että koin lehden olevan kiinteä osa muuta kirkollista työtä, sen suoranainen jatke. Ymmärsin sen tehtävän olla lukijoilleen paitsi yhteydenpitoa myös tiedon tuoja ja ymmärrettävän kirkollisen opetuksen väline. Emme toki tavoitelleet maailmanparannuksen henkeä, mutta halu-

simme lehden olevan tukevasti kiinni seurakuntien ja kirkon arkisessa elämässä.

Marko Patronen piti luontevana jättää toimitussihteerin tehtävät tultuaan valituksi Oulun seurakunnan kirkkoherraksi. -On hyvä, että lehden tekijät ja näkökulmat ajoittain vaihtuvat, aprikoi lehdessä pisimmän työrupeaman tehnyt isä Marko.

Talous on tärkeä osa lehdentekoa

Paimen-Sanomien talouden suunnittelu osui alusta saakka varsin hyvin kohdalleen. Lähdettiin siitä, että lehti ei maksa saajilleen mitään, seurakunnat hoitavat tilausmaksun. Kulut osattiin ennakoita ja jakaa hyvin kunkin seurakunnan ortodoksiperheiden lukumäärän mukaan. Vain vähäiset ilmoitustulot vaihtelivat ennalta arvaamattomasti ennen kuin kuihtuivat kymmenessä vuodessa kokonaan pois.

Vuoden 1981 kahta ilmestynyttä numeroa varten seurakuntien maksama summa oli 1,50 markkaa taloutta kohden yhdeltä lehden numerolta. Seuraavana vuonna summa oli 1,75 markkaa. Kun numeroita silloin tuli kuusi, oli seurakuntia kuormittanut vuosikerran "tilausmaksu" 10,50 markkaa.

Seurakunnittain vuoden 1982 lehtimaksut olivat seuraavan suuruiset: Kajaani 9.260 markkaa, Kiuruvesi 5.816 markkaa, Lappi 6.370 markkaa, Oulu 17.430 markkaa ja Vaasa 8.630 markkaa eli yhteensä 48.509 markkaa. Ilmoitustuloja kertyi 25.750 markkaa, joka summa jäikin ylivoimaisesti suurimmaksi lehden historiassa.

Painaminen vei aluksi eniten

Lehteä tehtiin ilman merkittäviä palkkakuluja. Vain päätoi-

mittaja sai pienen vertauskuvallisen palkkion vaivoistaan. Tämä teki viiden ensimmäisen vuoden aikana vain 8-9 prosenttia lehden kaikista kuluista. Päätoimittajien vaihtuessa myöhemmin toki huomattiin, että palkkiota on pakko korottaa. Varsinaisiin toimittajien palkkioihin verrattavia palkkiota lehdeillä ei kuitenkaan ole koskaan ollut varaa maksaa.

Eniten rahaa vei lehden painaminen. Sen osuus kaikista kuluista vaihteli ensimmäisinä vuosina 45 -50 prosentin välillä. Postimaksuista kertyi runsaat 20 prosenttia ja toimituksen matkoista noin 10 prosenttia. Loput kulut muodostuivat osoiterekisterin hoidosta ja pienistä toimistokuluista.

Tämä kulurakenne säilyi ensimmäiset kymmenkunta vuotta. Painamisen osuus laski 1990-luvun alkuun mennessä kolmannekseen, kun postikulujen osuus nousi kaiken aikaa voimakkaammin. Vuonna 1996 kulujen osuudet olivat jo seuraavat: painaminen 27 %, postimaksut 39 %, palkat 20 % ja muut kulut 14 %. Sama suhteellinen kulukauma on sittemmin karkeasti säilynyt uuden vuosituhannen puolella.

Lehdistöavustusta

Paimen-Sanomien on saanut opetusministeriön kirkollisille lehdeille tarkoitettua lehdis-

töavustusta vuosina 1991-94. Sen määrä oli kunkin vuonna 5.000 markkaa. Myöhemmin tuki ei ole jatkunut.

Raha on meinannut loppuakin

Paimen-Sanomien talous pysyi alkuunsa hyvin tasapainossa. Väliin vuodet olivat hieman alijäämisiä ja väliin taas ylijäämisiä niin, ettei erityistä hätää ollut.

Ensimmäinen heilahdus talouden pidossa tapahtui vuonna 1986. Silloin innostuttiin julkaisemaan kuuden sijasta peräti kymmenen vuotuisia numeroa. Tämä johti siihen, että seurakunnilta perittävä raha täytyi kaksinkertaistaa. Entiseen ilmestymisrytmiin palattiin kiireen vilkkaa.

Toinen epätavallinen ja vakavampi tilanne tuli eteen 1994. Lehteä oli tehty edellisen vuoden alusta alkaen sanomalehtipainamista kalliimmalla ja toki näyttävämmällä menetelmällä. Siinä käytettävä painokone oli hitaampi ns. arkkikone ja paperi oli kiiltävää ja sanomalehtipaperia vahvempaa ja valkoisempaa. Pyrittiin aikakauslehden laatuun ja ulkoasuun.

Seuraus oli, että seuraavan vuoden syksyllä lehden tilit olivat tyhjät ja vanhat säästötkin oli syöty. Vuoden viimeiseen numeroon ei enää ollut rahaa. Kirkkokunnalle lähetettiin avustusanomus Kuopioon.

Sieltä saatiin 28.700 markkaa, noin viidenneksen koko vuoden tuloista, ja niillä rahoilla myös joulunumero ilmestyi. Kirkkokunnan avustuksen tiedettiin olevan ainutkertainen. Säästötoimiin oli ryhdyttävä.

Entiseen painomenetelmään ja ulkoasuun oli palattava. Tämä toimenpide johti siihen, että vuoden 1996 painokulut laskivat 64 prosenttia parin vuoden takaisesta tasosta.

Näin suuri muutos oli mahdollinen erityisesti sen vuoksi, että samaan aikaan lehden päätoimittaja vaihtui ja lehteen tulevat tekstit alettiin kirjoittaa painon sijasta itse tietokone- ja lehteen sivut taitettiin myös päätoimittajan tietokoneella.

Talous korjaantui myös siksi, että samaan aikaan tulopuolta tarkastettiin nostamalla seurakuntien tilausmaksua.

Yhteisvaikutus oli dramaattinen. Talous tervehtyi nopeasti. Vuoden 1998 lopussa tilille oli kertynyt ylijäämää ja jo enemmän kuin sen vuoden kaikki kulut olivat, 181.000 markkaa.

Kertyvät ylijäämät johtivat siihen, että yhdistys alkoi kustantaa kirjoja. Niistä on kuvaus toisaalla näillä sivuilla. Liialta rahasta päästiin tällä toiminnalla vaivatta eroon neljän seuraavan vuoden aikana.

Muutoksia myös näinä päivinä

Vuonna 2010 kustantajajyhdistyksen rahat kävivät myös vähäksi. Tämä johtui pääasiassa siitä, että lehden tilausmaksuja ei edellisinä vuosina juuri korotettu seurakuntien talustilanteen tiukkuuden vuoksi. Lehden numeroita ilmestyi entisen kuuden sijasta viisi. Vuodelle 2011 tehtiin päätös neljästä vuotuisesta numerosta.

Tulevien vuosien talous päätettiin kuitenkin saattaa vakaalle pohjalle sitomalla seurakuntien tilausmaksut kuluttajaindeksin luokkaan sanomalehdet. Se merkitsee, että jos painamisen, postimaksujen ja palkkojen kulut kasvavat, nousee Paimen-Sanomien tilausmaksu samassa suhteessa.

Miten ovat seurakuntien lehtimaksut kolmessakymmenessä vuodessa kehittyneet? Jos kirstut kevenivät vuonna 1982 yhteensä 48.509 markkaa, on vuoden 2010 summa 30.096 euroa. Vanhaksi rahaksi vielä vertailun vuoksi muutettuna se olisi 178.920 markkaa eli aloitukseen nähden 3,7-kertainen. Inflaatio on ollut asialla.

Kuitenkin kaikki seurakunnat ja pohjoinen hiippakuntamme katsovat yhä tämän noin yhden euron kappalehinnalla koteihin kolahtavan yhdyssiteen tarpeelliseksi ja käytetyn rahan arvoiseksi.

Ilmoituksiakin on myyty

Paimen-Sanomien tulojen yhdeksi lähteeksi kaavailtiin alussa myös ilmoituksia. Paljon niiden varaan ei onneksi kuitenkaan laskettu, sillä tämä raha ehtyi varsin nopeasti, ehtimättä edes virraksi kehittyä.

Parhaat ilmoitustulojen vuodet olivat 1982 ja 1985. Ensin mainittuna saatiin kassaan 25.750 markkaa ja 34 prosenttia kaikista lehden tuloista, jälkimmäisenä 10.500 markkaa, joka oli 15 prosenttia lehden tuloista. Muina vuosina jäätin vain muutamiin prosentteihin seurakuntien maksamista lehtimaksuista.

Ensimmäisen kymmenvuotiskauden jälkeen ilmoitustulot ehtyivät jo tyystin.

Kannustusta ilmoitushankintaan kyllä yritettiin. Seurakunnille luvattiin, että puolet niiden hankkimasta rahasta voidaan käyttää seurakunnan lehtimaksun alentamiseen. Tätä varten avattiin kirjanpidossa jopa oma erillinen "hyvitystili". Kun sekään ei oikein tehonnut, jaettiin lehden vuotuiset numerot seurakuntien kesken: kukin vastasi vuorollaan oman numeronsa ilmoitushankinnasta.

Tulosta pyrittiin varmistamaan vielä siten, että kunkin seurakunnan ilmoitushankkijoista tehtiin nimiluettelo. Mutta sekään ei enää purrut, eikä ihme, sillä kullakin paikkakunnalla ortodoksiväestön määrä oli liian vähäinen kaupallista ilmoittelua ajatellen. Ilmoitusmyynti ei myöskään käytännössä ole niin helppo asia kuin alun innostuksessa arveltiin.

Muutamit ilmoittajat olivat sentään varsin uskollisesti ja toistuvasti mukana monen vuoden ajan. Näistä mainittakoon osuuskaupat ja erityisesti Oulun Arina-Sokos sekä Kaup-

pahuone Juho Peltola Kiuruvedeltä ja Iisalmesta. Kirkkokunnan omilta järjestöiltäkin – ei seurakunnilta – perittiin maksu heidän tapahtumailmoituksistaan. Toimivat tiistaiseurat laitoivat alkuvuosina maksullisia pääsiäis- ja joulutervehdyksiään yhteisilmoitusten muodossa. Sittemmin maksun perimisestä luovuttiin, kun tällaiset ilmoitukset oleellisesti vähenivät.

Petsamo-sali Rovaniemellä. Kuva: Johannes Mäntymäki

”Ainutlaatuisen hieno päätös”

Paimen-Sanomien perustaminen oli todella merkittävä asia. Se yhdisti uuden hiippakunnan ja oli siksi aivan ainutlaatuisen hieno päätös, arvioi julkaisijayhdistyksen hallituksen puheenjohtajana vuosina 1992-2000 ja 2002-05 toiminut Oulun kirkkoherra **Raimo Kiiskinen**.

-Hankalinta asioiden hoidossa oli ainainen rahapula. Vaikka lehteä tehtiin lähes talkoilla, tahtoivat kustannukset silti nousta seurakuntien maksuosuuksiin nähden liian suuriksi. Oulun seurakunnassa lehtimaksut eivät koskaan härttäneet ongelmia päätöksenteossa, mutta näin ei aina liene ollut kaikissa seurakunnissa. Syy ei tietysti ollut päättäjissä

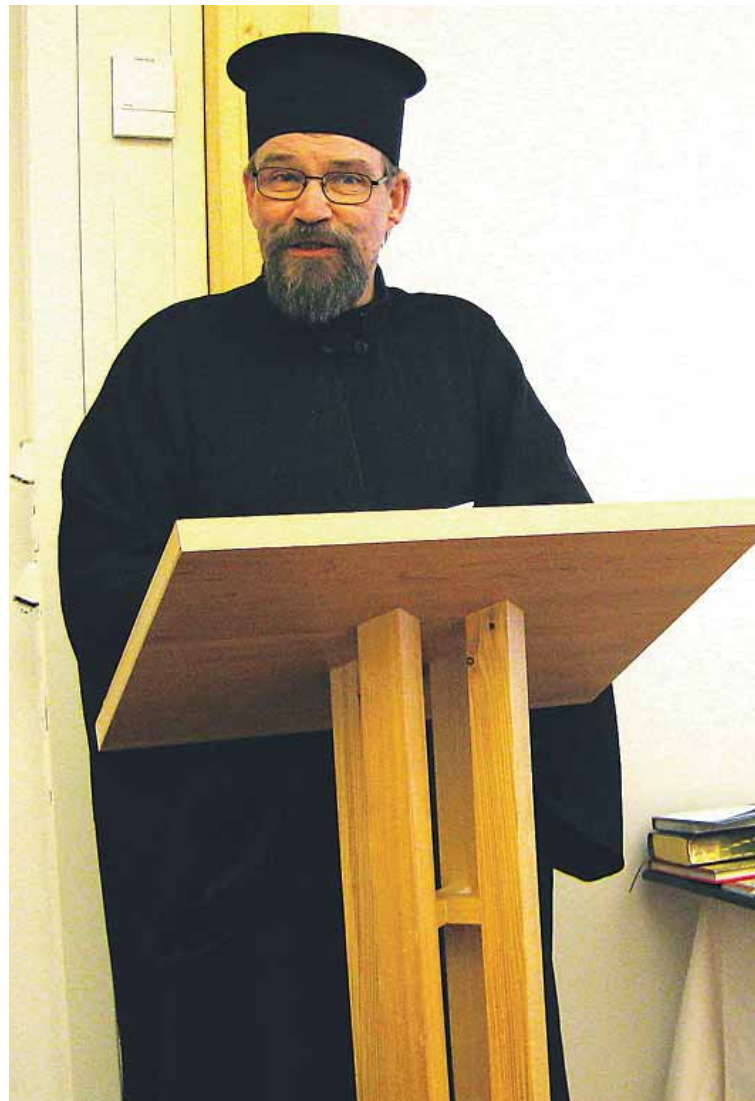
vaan siinä, ettei rahaa kerta kaikkiaan tahtonut olla.

Muistan, että lehden haluttiin usein julkaisevan useampia numeroita vuodessa, mutta siihen eivät rahat riittäneet. Eivät ne myöskään riittäneet lehden painamiseen sanomalehtikoneita kalliimmilla menetelmillä, jota sitäkin kokeiltiin, sanoo isä Raimo. Lopputulos oli raha-anomuksen tekeminen kirkkokunnalle, jotta kyseinen vuosi saatiin kunnialla päätökseen.

Kirkon avustuksen saate kuitenkin oli, että raha-avustus sieltä on ainutkertainen ja lajissaan ainoa myönteinen päätös.

-Mielestäni lehdeenteossa oli aikamani hieno tiimi. Työnjako hiippakuntakanslian ja seurakuntien kesken toimi ongelmitta, vaikka erilaisia näkemyksiä joskus soviteltiin. En myöskään muista, että seurakuntien kesken olisi ollut erimielisyyksiä tai keskinäistä kateutta siitä, kenen asiat olivat liikaa esillä lehden sivuilla.

Isä Raimo muutti eläkkeelle jäätyään Joensuuhun. Ouluun on usein ikävä ja palveluksien toimittamiseen myös, kertoi hän haastattelussa. ”Täällä on niin monta eläkkeellä olevaa pappia, ettei kysyntää kaikille juuri riitä.”

Yksi lukijatutkimus tehty

Ensimmäinen päätoimittaja Jukka Takalo teki vuonna 1985 Paimen-Sanomista lukijatutkimuksen. Siihen vastasi 92 henkilöä.

Tutkimus osoitti, että 60 % lehden runsaasta 5000 saajasta lukee sitä säännöllisesti. Vain 5 % ilmoitti, ettei lue lainkaan lehteä. Tarpeellisenä lehteä piti 85 % saajista, tarpeettomana vain 3,5 %. Seurakuntien rahankäytön lehden kustantamiseen katsoi rahan tuhlaukseksi vain 2,5 %.

Vastaajat saivat ryhmitellä itsensä joko aktiiviseksi, neutraaliksi tai passiiviseksi seurakuntansa jäseneksi. Passiivisistakin jäsenistä 66 % ilmoitti, että heidän tietämyksensä ortodoksisesta uskosta on kasvanut. Kiinnostuksen kasvaminen sai vielä hieman paremmat lukemat. Huomattavaa oli, ettei itsensä eri ryhmiin luokitelleiden henkilöiden vastauksissa ollut juuri missään kohden merkittäviä eroja.

Tutkimuksen tulokset otettiin mielihyvällä vastaan, koska passiivisten seurakuntalaisten tavoittaminen oli yksi perustamisvaiheen keskeisimmistä tavoitteista.

60 % kaikista vastaajista ilmoitti kannattavansa lehden ilmestymiskertojen lisäämistä, joka toteutettiin seuraavana vuonna siirtymällä kuudesta vuosinumerosta kymmeneen. Kokemus osoitti kuitenkin, etteivät tekijöiden voimavarat eivätkä kustantajan rahatkaan siihen riittäneet. Vuonna 1987 lehti ilmestyi kuusi kertaa ja seuraavana vuonna neljä.

Myöhemmin lehdestä ei ole tehty lukijatutkimusta.

Kirjojakin on kustannettu

Paimen-Sanomien on harjoittanut myös muuta julkaisutoimintaa. Lehti on kuitenkin ollut aina etusijalla. Metropolia Ambrosiuksen ollessa Oulun hiippakunnan piispana vuosina 1996 – 2002 julkaistiin useita kirjoja. Laajuudeltaan nämä olivat suhteellisen suppeita, 100 – 150 -sivuisia.

Ensimmäinen oli vuonna 1998 kirkkoherra Pentti Hakkaraisen käsikirjoittama Kirkko luovana yhteisönä. Seuraavana vuonna ilmestyi Metropolia

Ambrosiuksen teos Pyhyden kaipa.

Vuonna 2000 oli vuorossa Jarmo Hakkaraisen kirjoittama Kirkko elämänmuutoksen yhteisönä. Kirjojen julkaisijana oli Oulun ortodoksisen hiippakunnan säätiö, mutta Paimen-Sanomien maksoi painolaskut.

Vuonna 2007 on vielä ilmestynyt Metropolia Panteleimonin toimittama kirjanen Ortodoksia pohjoisessa.

Paimen-Sanomien tai hiippakuntasäätiö eivät kuitenkaan ole voineet järjestää tehokasta markkinointia kirjoille. Niitä oli ja on ollut saatavana lähinnä hiippakunnan kansliasta, seurakunnista ja tekijöiltä itseltään.

Kirjojen julkaiseminen on yleensä aiheuttanut ilmestymisvuonna yhdistyksen talouteen kooltaan vaihtelevan alijäämän. Siksi siitä ei ole tullut yllä kuvattua laajempaa toimintaa.

Lehteen tulisi myös saada ns. ahdistuneitten palsta, jossa lukija voisivat esittää kysymyksiä ja joihin pyrittäisiin vastaamaan, myös käytännön kysymyksiin, ekumeenisten perheiden ongelmiin tulisi lehden ottaa kantaa. Tässä hiippakunnassa on myös nähtävä tärkeänä, että rohkaistaan ihmisiä liittymään ortodoksisen kirkkoon, väestöpohjan kato on huomattava, joten on nähtävä tärkeänä, että ihmiset liittyisivät ortodoksisen kirkkoon. Näitä ajatuksia korosti erikoisesti Pentti Hakkarainen, mutta myös muut hallituksen jäsenet pitivät asiaa tärkeänä. Lehti voisi esittää aina silloin tällöin pikku uutisina kirkkoon liittyneiden määriä. Martti Päivinen kysyi myös, olisiko tarpeellista rueta julkaisemaan syntymäpäiväpalsta sekä ilmoituksia kastetuista ja kirkkoon liittyneistä.

Ilmari Kianto - suuri Vienan-tuntija

Suomussalmen ja Kuusamon rajantakaisella Vienan Karjalalla, heimokansan maalla, oli valtava merkitys Ilmari Kiannelle nuoruuskaisiästä alkaen. Sinne hän teki peräti 50 vuoden ajan lukemattomia retkiä taivaltaen tiettömän erämaan polkuja kylästä kylään, soudattaen itseään pitkiä vesireittejä aina Vienanmerelle saakka, yöpyen taloissa, merkiten muistiin sanastoa, tapoja, ihmisten mielipiteitä maan hallinnosta jne. Talvisin hän porhalsi rajan lähikyliin komealla porolla ja värikkäällä pulkalla, tiu'ut helisten, erikoisissa pukineissa ja sai monta tuttua ja ystävää.

Pitempiä retkiä Vianaan Kianto teki toistakymmentä. Ensimmäiset olivat puhtaasti tutustumismatkoja. Hänelle tuli tutuksi koko Viena Akonlahdesta pohjoiseen ja Kantalahdesta etelään Vienan Kemiä myöten. Myöhemmät retket tapahtuivat kiihkeän isänmaallisen veljeskansainnostuksen vallassa, osin Suur-Suomi-haaveen lumoissa. Kianto halusi vapauttaa veljeskansan Venäjän ikeen alta. Hän tahtoi taistella tuon häviävän kansansirpaleen itsenäistymisen puolesta enemmän kuin sen liittämiseksi Suomen yhteyteen, sillä hän pelkäsi, että kehittyneempi Suomi turmelisi Vienan kansan moraalin, jos liitos tapahtuisi.

Vuonna 1918 Ilmari Kianto osallistui eversti Malmin joukoissa Vienan vapautusretkeen ja toimi siellä eräänlaisena agitaattorina ja juhlapuhujana, koska tunsikin kielen että ihmiset. Kiannon suureksi pettymykseksi venäläiset eivät kuitenkaan halunneet sen enempää itsenäistyä kuin liittyä Suomeenkaan. He olivat tottuneet ja alistuneet venäläisten herruuteen.

Kianto kirjoitti ihaillemastaan Vienan-Karjalasta peräti seitsemän teosta, lukemattomia lyhyempiä kirjoitelmia ja runoja – sivumäärä nousee reippaasti kolmannelle tuhannelle. Varhaisimpia kertomuksia julkaistiin Pohjois-Pohjalaisen osakunnan vihkosissa sekä kokoelmassa **Nuoren miehen kädestä** (1904). Tyyllisesti ja kerronnaltaan korkeatasoisin on matkakirja **Vienan virroilta, Karjalan kankahilta**

Kuva: Topi Ikäläinen

(1915), joka on kirjailijan parhaisiin teoksiin luettava. Se kertoo pitkästä ja tarkoin suunnitellusta jalkapattikka-matkasta heinäkuussa 1914 Suomussalmelta Kuusamon kautta Vienan- eli Valkean meren rantaan, mistä höyrylaivan oli määrä viedä kuuluisaan Solovetskin luostariin. Syttyi ensimmäisen maailmansota eikä laiva lähtenytkään. Matkalainen joutui kävelämään takaisin Suomussalmelle.

Matkakirjaa paatoksellisempia ja osin Suur-Suomi-aatteen elähdyttämiä ovat romaanit **Vienan kansan kohtalo** (1917) ja **Vienan neitsyt** (1920), Vienan vapautusretkiin liittyvät matkakuvaus **Suomi suureksi – Viena vapaaksi** (1918) ja julistekirjanen **Vienan puolesta – Kauko-Karjalan ikivanhan moraalin säilyttämiseksi, kenttäpuheita** (1919). Lukuisat lehdissä julkaistut Viena-aiheiset runot lietsivät Karjalan vapautusta Venäjän vallan ikeestä. Heino Kasken säveltämän **Vienan kansallislaulun** Ilmari Kianto kirjoitti vuonna 1906.

Vihtori Laurila kirjoitti vuonna 1944 Kianto-tutkielmansa:

“Vienan Karjala kansallispoliittisena kokonaisuutena on varsinaisesti Ilmari Kiannon kirjallinen löydös. - Ei suinkaan niin, etteivät viime vuosisadan [1800-luvun] runonkerääjät olisi nostaneet sitä yleiseen tietouteen laulun maana. – Mutta Ilmari Kianto on ensimmäinen suomalainen kaunokirjailija, jolle tsaarinvallan viimeisten vuosikymmenien Viena on nähty ja lämpimästi ajateltu todellisuus. Vienan karjalaisten kovan kohtalon tulkitsijana ja heidän puolestaan Suomen heimoveljille puhuvana aatteen miehenä Kianto nousee aiheittensa suurpiirteisyyden ja tyyliinsä puolesta huomattavasti toisten aikalaisten yläpuolelle...”

Vasta viime vuosikymmeninä, kun poliittisen pannan uhka on poistunut rajantakaisen naapurin oloja kuvaavien tekstien tulkinnoista, on tultu ymmärtämään, ettei ole olemassa kovin monia vienankarjalaisen kansan elinoloista kertovia teoksia tuolta ajalta ja että Kiannon kuvaukset ovatkin arvokasta ja ainutlaatuista historiaa. On kieltämättä surullista nykypäivänä vaeltaa Viena Kiannon jalanjäljissä ja todeta suuret muutokset: neuvostososialistisesti ”perspektiivittömien” kylien hävitys,

täydellinen tuho vielä niinkin myöhään kuin 1950-luvulla, on jättänyt vain ruohottuneita kivijalkoja - ei aina niitäkään - ennen niin elinvoimaisten karjalaiskylien sijoille.

Ilmari Kiannelta jäi Vianaan paljon ystäviä - tuo erikoisella tavalla pukeutunut salskea suomalainen oli jo Suomussalmen laajassa korpipitäjässä liikkeessään oppinut seurustelemaan todellisten kansainhämmentämiseen. Joku hengissä säilynyt vienäläisvanhus voi vielä kertoa kuulleensa äidiltään, kuinka Kianto vei poropulkassa 16-vuotiaan Kristiinan Ponkalahden kylästä Turjanlinnaansa kotiapulaiseksi, tai että hänen porollaan oli kauniisti kilisevät tiu'ut, ”tshillit”, tai että hän osasi keskustella venäjäksi pelättyjen ja usein vihattujenkin ”uratniekkojen”, pappien ja muiden virkamiesten kanssa, joita karjalankielinen kansa ei lainkaan ymmärtänyt eivätkä nämä puolestaan ymmärtäneet kansaa. Paljon autenttista tietoa tästäkin epäkohdasta Kianto muistiin merkitsi. Suotta ei häntä ole mainittu Suomussalmen karelianiiksi.

Kun Vienan ja Suomen raja sitten 1922 sulkeutui ja pakolaisia tulvi Suomen puolelle, Kianto, Karjalan Heimosturiliiton jäsen, yhä jatkoi aktiivista Vienan kansan kannustamista osallistumalla juhlapuhujana lukuisiin karjalaisten heimojuhliin eri puolella Suomea ja pitämällä heimojuhlia vienankarjalaisine häämenoineen omassa Turjanlinnassa.

Turjanlinna, vuonna 1912 Kiantajärven syrjäiselle rannalle rakennettu ”korpipalatsi”, oli kirjailijalle rakkain paikka maailmassa. Se sijaitsi tavallaan Vienan veräjällä, 60 kilometriä Vienan rajasta. Siellä Kianto valjasti ajoporonsa lähteäkseen pitkille Vienan retkille, siellä hän pakkasi reppunsa kesäisille vaellusmatkoille Vienan saaloille. Siellä hän innostuneena kirjoitti heimokansastaan matkakirjoja, romaaneja, runoja ja teräviä kannanottoja lehtiin. Sinne hän keräsi matkoiltaan monenmoista kapinetta tuohitorvesta praasnikka-poalikkaan, vienalaisen runonlajajan pahkasauvasta tietäjän karhukeihäaseen. Siellä oli hänellä ainutlaatuinen kirjasto ja suuret kokoelmat matkoiltaan ottamiaan valokuvia, oli myös Juri Repinin maalaamia tauluja ja Leo Tolstoin kirjeitä - kaikki nämä tuhoutuivat kun suomalaiset talvisodassa kirkonkylänsä ohella polttivat myös Turjanlinnan.

Elleivät Ilmari Kiannon lukuisat ”tempaukset” niin kirjallisuudessa, aatteen maailmassa kuin omassa yksityiselämässään olisi suuren yleisön tiedossa ja ellei Kiannon elämänkaari olisi ehtinyt lähennellä vuosisataa – hän kuoli 1970 lähes 96-vuotiaana – hänet olisi ehkä voitu kirjata historian lehdille nimenomaan Vienan vapauden puolesta taistelijana. Sellaisena hänet muistava sukupolvi on nyt jo suurimmaksi osaksi siirtynyt tuonilmaisiiin.

Ilmari Kiannon, lämpimän Vienan ystävän, laaja Viena käsittely tuotanto ansaitsisi tulla uudelleen päivänvaloon niin historiallisena dokumenttina kuin kansatieteellisenä tutkimuksenakin. Se on kadotettujen arvojen ja aatteiden historiaa.

Raija-Liisa Kianto

Kirkkoherrat Romaniassa

Oulun hiippakunta on pitkien etäisyyksien paime-
nalue. Tämänkin vuoksi
on tärkeää, että kirkon
työntekijöillä on mahdolli-
suus lyhyitä kokoushetkiä
pitempään yhdessäoloon,
kokemusten ja ajatusten
vaihtoon. Tämä koskee eri-
tyisesti kirkkoherroja, jotka
pääsääntöisesti kantavat
vastuun niin seurakunnan
hengellisestä elämästä kuin
taloudesta.

Seurakunnan esimiesten
tämänvuotinen työ- ja
opintomatka suuntautui
syyskuun alussa esipaimen
Panteleimonin johdolla Ro-
maniaan isä Bogdan Grosun
valmisteleman suunnitelman
pohjalta. Laaja matkaohjelma
toteutettiin maan pohjois-
osan vuoristomaisemissa Jasin
hiippakunnassa metropoliitta
Teofanen siunauksella. Saim-
me nähdä ja kokea paljon ja
uutta. Useimmille matkalai-
sista Romania oli ennestään
tuntematon.

Pyhiinvaellusmatkamme kulki
vieraanvaraisesta luostarista
toiseen. Monet niistä olivat
kommunistivallan aikana
olleet kiinni ja nyt avattu
uudelleen. Erityisesti nun-
naluostareissa on runsaasti
kilvoittelijoita. Varatecin
luostarissa on 400 sisarta.
Luostarien harteilla on mo-
nien velvollisuuksien ohella
myös historiallisesti arvokkai-
den kirkkorakennusten säilyt-
täminen. Pohjois-Romaniassa

Jumalansynnyttäjän syntymäjuhlan liturgia vietettiin Voronan nunnaluostarissa. Jasin hiippakunnan arkkipiispa, metropoliitta Teofan johti pyhää palvelusta, jossa myös suomalaisvieraat olivat hänen kanssapalvelijoinaan. Kuva: Romanian kirkon nettiportaali, www.doxologia.ro.

niiden erityispiirteinä ovat
rikkaat ulkoseinämaalaukset.
Luostarit ovat avoimia vie-
raiden tutustumiskäynneille.
Rakennukset ovat hyvässä
kunnossa ja kaikkialla sunna-
ton kukkien runsaus.

Romanian kirkon historia on
rikas, osa maailmalaajuisen
ortodoksisen kirkon historiaa.
Saimme olla toimittamassa
sunnuntailiturgiaa Jasin Pyhän
kolmen esipaimenen luostarin
kirkossa. Samassa luostarissa
hyväksyttiin vuonna 1642

Kiovan metropoliitta Pietari
Mogilan katekismus Venäjän
kirkon käyttöön. Neamtin
luostarin kirjastossa saimme
nähdä Filokalian slaavinkie-
lisen käännöksen käsikirjoi-
tuksia. Ehkä ne olivat itsensä
pyhän Paisi Velitshkovskin
kätten töitä? Hänhän kil-
voitteli Neamtin luostarissa
1700-luvun toisella puoliskolla
ja johti siellä Filokalian kää-
nnöstyötä kreikasta slaaviksi.

Herran Äidin syntymäjuhla-
na 8. syyskuuta osallistuttiin

Putnan nunnaluostarin praas-
niekkaan ja palveltiin mukana
metropoliitta Teofanen joh-
tamassa liturgiassa. Palvelus
pidettiin luostarin pihalla ja
väkeä oli kerääntynyt tuhat-
määrin. Ihmisten hurskaus
oli liikuttavaa ja käsin kos-
keteltavaa. Tuhansien käsien
kohoaminen ristinmerkkiin
aaltoili ilmassa meren lainei-
den tavoin. Luostari huolehti
kaikkien vieraiden kestitykses-
tä ja muurien ulkopuolelle oli
järjestetty maallisempaa viih-
dettä ja kauppatoimintaa.

Romania elää kehityksen
aikaa. Kaikkialla rakennetaan
ja korjataan, ei ehkä siinä tah-
dissa kuin muualla on totuttu,
mutta kuitenkin. Hartaasti
toivoisi, että kehitys ja eteen-
päin meno saisikin tapahtua
oman maan ja kansan ehdoil-
la, omaa rikasta kansallista
kulttuuria ja elämänmenoa
arvostaen.

Metropoliitta Panteleimon

Oulun ortodoksisen hiippakunnan hiippakunta-
neuvosto kokoontui toimikautensa 2008-2011
viimeiseen kokoukseen Oulun Hietasaaressa
lauantaina 8.10.2011. Kokouksessa käytiin
läpi päättymässä olevan työkauden tuloksia ja
viimeisteltiin työn alla olevaa hiippakunnallista
toimitastrategiaa vuosille 2012-2017. Kuvassa
kirkkoherrat ja maallikkoedustajat. Ylhäällä
vasemmalta: Marko Patronen (Oulu), Johanna
Heikkilä (Oulu), Andreas Larikka (Kajaani),
Matti Wallgrén (Vaasa), Martti Hiltunen (Ka-
jaani), Erik Sjöberg (Vaasa), Andreas Petsalo
(Kiuruvesi), Viatcheslav Skopets (Lappi). Al-
haalla vasemmalta: Marja-Leena Maksimainen
(Kiuruvesi), metropoliitta Panteleimon, Toini
Sanila (Lappi). Kuva: Johannes Mäntymäki.

Pohjolan kanttorit Armeniassa

Ortodoksisten kanttorien liitto teki opinto- ja kulttuurimatkan Armeniaan 19.-26.9.2011. Matkalla oli mukana hiippakunnastamme Ivalon matkakanttori Erkki Lumisalmi, Vaasan kanttori Jenni Hakkarainen, Kajaanin kanttori Kaisa Mönttinen sekä Oulun kanttori Laura Aho.

Matkamme oli äärimmäisen kiinnostava niin kulttuurillisesti kuin hengellisestikin. Pääsimme tutustumaan Armenian pitkään historiaan monien erilaisten luostareiden, kirkkojen sekä museoiden kautta. Kävimme mm. Khor Virapin, Noravankin, Goshavankin, Sevanankin ja Kechariksen luostareissa. Osa luostareista on tyhjiä, osassa on yhdestä kolmeen munkkia. Olot luostareissa on hyvin karut. Matkanjohtajamme **Wilhelmiina Virolainen** kertoi, että armenialaisten mielestä, jos kirkossa käy yksikin ihminen rukoilemassa, kirkko tai luostari ei ole silloin tyhjä tai hyljätty. Kirkkoja on lukuisia ympäri Armeniaa ja varsinkin sen pääkaupunkia Jerevania. Kirkot pitävät ovensa joka päivä auki ja niissä toimitetaan päivittäin aamu- ja ehtoopalvelus. Jokaisessa kirkossa oli oma kirkkomummonsensa joka huolehti ovien avaamisesta, tuohuksien myynnistä ja illalla ovien sulkemisesta. Museoista päällimmäisenä jäi mieleen käsikirjoitus museo Matenaradan. Näimme monia ikivanhoja käsikirjoituksia mm. Efraim Syyrialaisen hymnien ainoan maailmassa olevan kopion sekä Eusebios Kesarealaisen Raamatun selitysteoksen.

Armenian pitkään historiaan liittyy monia surullisia muistoja. Saimme omin silmin nähdä

Kuvassa vasemmalta: Laura Aho, Jenni Hakkarainen, Erkki Lumisalmi, Kaisa Mönttinen ja Ritva Suotula

viimeisimmän ja kauheimman tragedian mitä armenialaiset ovat joutuneet kokemaan. Vuonna 1914 Turkki toteutti julman ja brutaalin kansanmurhan, jossa melkein koko armenian kansa tapettiin. Vierailimme kansanmurhan muistolle avatussa museossa, mihin on koottu valokuvia, maalauksia ja asiakirjoja. Museon pihalle rakennetulla kansanmurhan muistomerkillä lauletti Saata oi Kristus sai monella kyöneleet kohoamaan silmiin.

Neuvostoajan ja 1990-luvulla käydyin Vuoristo-Karabakhin sodan jälkeen Armenia katsoo kuitenkin toiveikkaasti tulevaisuuteen. Armenia yrittää pikku hiljaa päästä jaloilleen. Jerevania kunnostetaan ja

esimerkiksi Jerevanin keskustaan on rakennettu aivan uusi Grigor Valontuojan kirkko. Kävimme myös tutustumassa uuteen pappiseminaariin Sevan-järven rannalla, josta on valmistunut 178 pappia ja diakonia kahdessakymmenessä vuodessa. Pääsimme mukaan myös Armenian 20-vuotisen itsenäisyyden juhlintaan. Silloin Jerevanin kadut täyttyivät iloista armenialaisista. Jerevanin keskusaukion juhllaisuudet päättyi hieno ilotulitus.

Osallistuimme matkamme aikana myös armenialaiseen liturgiaan Etsmiadsinin vuonna 303 rakennetussa kirkossa, eli armenialaisten vatikaanissa. Tapasimme siellä piispa Hovakimin, joka kertoi meille Armenian apostolisesta

ortodoksisesta kirkosta, sen historiasta ja tulevaisuuden visioista. Liturgiaan osallistui myös Armenian katolikos. Etsmiadsinin kirkkomuseossa saimme nähdä paloja Herran rististä ja keihästä, jolla Kristuksen kylki lävistettiin sekä Johannes Kastajan, apostoli Taddeuksen sekä Armenian valistajan Grigor Valontuojan relikkejä. Museosta löytyi myös pala Nooan arkkia.

Armenia on kaikin puolin hyvin mielenkiintoinen maa. Oli hienoa päästä tutustumaan maahan jossa on ollut korkeakulttuuria tuhansia vuosia ja kristillinen kirkko yli 1700 vuotta. Pitkän historian aikana koetut kärsimykset, epäoikeudenmukaisuudet, kansanmurha ovat jättäneet armenialaisiin

kuitenkin hyvin surumielisen ilmeen. Suuri nöyryys, jolla armenialaiset kantavat kokemuksensa, taivaltavat elämäänsä eteen päin, ottavat vastaan muukalaisia, jättää vierailijan sydämeen syvän jäljen.

Hajastan Huptur!
(Eläköön Armenia!)

Laura Aho

Oulun kanttori Laura Aho järjestää kanttorien Armenian matkaan liittyvän esitelmän Oulun ortodoksisella seurakuntasalilla (Torikatu 74) 15.tammikuuta 2012 liturgian jälkeen. Tervetuloa!

Lahjoita aikaa
itsellesi tai
läheiselle.

Alkuvuodesta Valamossa mm.

- Avaimet uuteen liturgiaan 27.-29.1. -kurssi kirkkokuorolaisille
- Vapaaehtoistyön johtaminen 29.-31.1.
- Luottamushenkilöiden koulutuspäivät 3.-5.2.
- Hiljaisuuden retriitti 29.2.-4.3.

KIRJAUUTUDET JA MUUT LAHJAVINKIT

myymälöistämme Valamosta, Helsingistä (Tuohus, Liisankatu 29) ja nettikaupasta www.valamo.fi.

Puh. 017 570 111 • www.valamo.fi

Luonamme lögöärc minkä kiireelle kadoarc.

Oulun lähetyspiiri 10 vuotta

Arkkipiispa Leo ja huomionsoituksen saaneet Leena ja Kari Vasko, sekä Sinikka Purola. Kuva: Marketta Sihvoma

Oulun seurakunnan lähetyspiiri vietti toimintansa 10-vuotisjuhlaa 15-16. lokakuuta. Lähetyksen Ry:n puheenjohtaja **arkkipiispa Leo** saapui mukaan juhlaan, johti viikonvaihteen jumalanpalvelukset ja

puhui tilaisuuksissa. Lauantai-iltapäivänä pidetyssä seminaarissa piirin puheenjohtaja **Sinikka Purola** esitti historiikin ja lähetyssihteeri **Aino Nenola** esitteli lähetystyön historiaa Afrikassa ja Suomen ortodok-

sien osuutta siinä. Ehtoopalveluksen jälkeen kokoonnuttiin vielä kuuntelemaan ruustinna **Anneli Pietarisen** kokemuksia viime kesän matkalta Tansaniaan.

Sunnuntain liturgian, lähetyslounaan ja Afrikan lähetykentän uutisten jälkeen luovutettiin piispaallinen siunauskirja Oulun piirin pitkäaikaiselle puheenjohtajalle Sinikka Purolalle, toisille lähetyksiä aktiivisille

viirejä ja kukkatervehdyksiä. Oulun lähetyksiä aktiivisille puheenjohtajalle Sinikka Purolalle, toisille lähetyksiä aktiivisille viirejä ja kukkatervehdyksiä. Oulun lähetyksiä aktiivisille puheenjohtajalle Sinikka Purolalle, toisille lähetyksiä aktiivisille viirejä ja kukkatervehdyksiä. Oulun lähetyksiä aktiivisille puheenjohtajalle Sinikka Purolalle, toisille lähetyksiä aktiivisille viirejä ja kukkatervehdyksiä.

Paimen Sanomat

Kirkko radiossa

YLE Radio 1: Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50, iltahartaus klo 18.50, radiojumalanpalvelus klo 11.00

- Aamuhartaus 17.12. Nunna Kristoduli
- Iltahartaus 20.12. Metropoliitta Ambrosius
- Kristuksen syntymäjuhlan suuri ehtoopalvelus 24.12. klo 18.00–18.40, Kristuksen ylösnousemisen kirkko, Jyväskylä
- Kristuksen syntymäjuhlan liturgia 25.12. klo 8.00 Pyhän Herman Alaskalaisen kirkko, Espoon Tapiola

- Basileos Suuren ja uuden vuoden juhlan ehtoopalvelus 31.12. klo 18.00 Pyhän Nikolaoksen katedraali, Kuopio.
- Liturgia 15.1. Pyhän Nikolaoksen kirkko, Joensuu
- Iltahartaus 17.1. kasvatusasiainkoordinaattori Sirpa Okulov
- Aamuhartaus 21.1. arkkimandriitta Andreas Larikka
- Kanaanilaisnaisen sunnuntain liturgia 29.1. Pyhän Kolminaisuuden kirkko, Lahti
- Aamuhartaus 11.2. pastori Aarne Ylä-Jussila
- Sovintosunnuntain ehtoopalvelus 19.2. klo 18.00 Uspenskin katedraali, Helsinki
- Iltahartaus 21.2. teol.tri Pekka Metso
- Pyhän Andreas Kreetala-

- laisen suuri katumuskanoni 22.2. klo 18.00 Pyhän Nikolaoksen katedraali, Kuopio
- Ortodoksisuuden sunnuntain liturgia 26.2. Pyhän Herman Alaskalaisen kirkko, Espoon Tapiola
- Aamuhartaus 3.3. arkkipiispa Leo
- Ristinkumartamisen sunnuntain liturgia 11.3. Kristuksen ylösnousemisen kirkko Jyväskylä.
- Iltahartaus 20.3. kirkkoherra Viatcheslav Skopets
- Aamuhartaus 24.3. Pastori Mikael Sundkvist
- Pyhittäjä Maria Egyptiläisen sunnuntain liturgia 25.3. Pyhän Nikolaoksen kirkko Imatra
- Ennenpyhitettyjen

- lahjojen liturgia 28.3. klo 18.00 Joensuun ortodoksinen seminaari
- Suuren lauantain aamupalvelus 6.4. klo 18.00 Pyhän marttyyrikeisarinna Aleksandran kirkko, Turku
- Aamuhartaus 14.4. Metropoliitta Panteleimon
- Apostoli Tuomaan sunnuntain liturgia 15.4. klo 11.00 Kristuksen taivaaseenastumisen kirkko Vantaan Tikkurila
- Iltahartaus 17.4. lähetyssihteeri Aino Nenola
- Halvaantuneen sunnuntain liturgia 29.4. klo 11.00 Pyhän Johannes Krysostomoksen kirkko, Hämeenlinna

Kirkko televisiossa

Yle TV1

- Pääsiäisen aamupalvelus ja liturgia 7.4. klo 23.55 Pyhän Nikolaoksen kirkosta Vaasasta. Radion ja TV:n yhteislähetyksen Metropoliitta Panteleimon

Kirkon hartausohjelmat internetissä

- www.yle.fi/radio1/uskonto/hartausohjelmat ja arena.yle.fi

Seurakuntien toimintakalenteri

OULUN SEURAKUNTA

Oulun ortodoksinen seurakunta, Torikatu 74, 90120 Oulu, p. 044 511 5741, sähköposti: oulu@ort.fi.

Kirkkoherranvirasto avoinna arkisin klo 9-12, 044 511 5741.

Virkatodistukset kirkon keskusrekisteristä, p. 0206 100 203 (ma-pe klo 9-15), keskusrekisteri@ort.fi

Kirkkoherra Marko Patronen, p. 044 5115 742
2. pappi Lars Ahlbäck (1.1.2012 alkaen), p. 044 5115 746
kanttori Laura Aho, p. 044 5115 743
2. kanttori Helena Matsi, p. 044 5115 748
nuoriso- ja diakoniatyöntekijä Petri Aho, p. 044 5115 5744
katedraalin isännöitsijä Kari Vasko, p. 044 5115 745

OULU

Pyhän Kolminaisuuden katedraali

Torikatu 74
Isännöitsijä Kari Vasko
p. 044 511 5745

La 17.12. klo 18 vigilia
Su 18.12. klo 10 liturgia
Ke 21.12. klo 18 ehtoopalvelus
Pe 23.12. klo 9 suuri hetkipalvelus
La 24.12. klo 14 jouluaaton suuri ehtoopalvelus
La 24.12. klo 23 joulun aamupalvelus
La 24.12. klo 24 liturgia, Kristuksen syntymä
Su 25.12. klo 16 joulupäivän suuri ehtoopalvelus
La 31.12. klo 18 uuden vuoden rukoushetki
Su 1.1. klo 10 liturgia, Kristuksen ympärileikkauksen ja Basileios Suuren muisto
To 5.1. klo 18 vigilia
Pe 6.1. klo 10 liturgia ja suuri vedenpyhitys, teofania
La 7.1. klo 18 vigilia
Su 8.1. klo 10 liturgia
Ke 11.1. klo 18 ehtoopalvelus
La 14.1. klo 18 vigilia
Su 15.1. klo 10 liturgia
Ke 18.1. klo 18 ehtoopalvelus
La 21.1. klo 18 vigilia
Su 22.1. klo 10 liturgia

Ke 25.1. klo 18 ehtoopalvelus
La 28.1. klo 18 vigilia
su 29.1. klo 10 liturgia
Ke 1.2. klo 18 vigilia
To 2.2. klo 10 liturgia, Kristuksen temppeliintuominen
La 4.2. klo 18 vigilia
Su 5.2. klo 10 liturgia
Ke 8.2. klo 18 ehtoopalvelus
La 11.2. klo 18 vigilia
Su 12.2. klo 10 liturgia
Ke 15.2. klo 18 ehtoopalvelus
La 18.2. klo 18 vigilia
Su 19.2. klo 10 liturgia
Su 19.2. klo 18 sovintosunnuntain ehtoopalvelus
Ma 20.2. klo 18 suuri katumuskanoni
Ke 22.2. klo 18 suuri katumuskanoni
Pe 24.2. klo 18 ennen pyhitettyjen lahjojen liturgia
La 25.2. klo 18 vigilia
Su 26.2. klo 10 liturgia
La 3.3. klo 18 vigilia
Su 4.3. klo 10 liturgia
Ke 7.3. klo 19 ennen pyhitettyjen lahjojen liturgia
La 10.3. klo 18 vigilia
Su 11.3. klo 10 liturgia
Ke 14.3. klo 18 ennen pyhitettyjen lahjojen liturgia
La 17.3. klo 18 vigilia
su 18.3. klo 10 liturgia
Ke 21.3. klo 18 ennen pyhitettyjen lahjojen liturgia
To 22.3. klo 9 suuri katumuskanoni
Pe 23.3. klo 18 akatistos
La 24.3. klo 18 vigilia
Su 25.3. klo 10 liturgia, Neitsyt Marian ilmestys
Ke 28.3. klo 18 ennen pyhitettyjen lahjojen liturgia
La 31.3. klo 10 liturgia, Lasaruksen lauantai
La 31.3. klo 18 vigilia, virpovitojen siunaus
Su 1.4. klo 10 liturgia, palmusunnuntai
Ke 4.4. klo 18 yleinen sairaanvoitelu
To 5.4. klo 18 ehtoopalvelus ja liturgia
Pe 6.4. klo 9 aamupalvelus, 12 kärsimysevankeliumia
Pe 6.4. klo 13 suuri ehtoopalvelus
Pe 6.4. klo 18 suuren lauantain aamupalvelus ja ristisaatto
La 7.4. klo 9 suuren lauantain ehtoopalvelus ja liturgia
La 7.4. klo 23.30 puoliyöpalvelus
La 7.4. klo 24 ristisaatto ja aamupalvelus
Su 8.4. klo 1 liturgia, Kristuksen ylösnousemus, Herran pääsiäinen
Su 8.4. klo 16 suuri ehtoopalvelus
Ma 9.4. klo 10 liturgia, lasten pääsiäinen
Ke 11.4. klo 18 suuri ehtoopalvelus
La 14.4. klo 18 vigilia

Su 15.4. klo 10 liturgia
Kolmen pyhän esipaime-
nen kappeli (hiippakunnan
kappeli)
Nummikatu 30 B
p. 0206 100 250

Ma 30.1. klo 8.30 vedenpyhitys ja liturgia, kirkkokahvit

VIHANTI

Jumalansynnyttäjän suoje-
luksen rukoushuone
Vanha Ouluntie 26
Isännöitsijä Heikki Hilakivi
p. 050 603 94

Su 29.1. klo 10 Liturgia
La 11.2. klo 10 Liturgia
La 10.3. klo 10 Liturgia ja litania
Ke 21.3. klo 17 Ennenpyhitettyjen lahjain liturgia
Ma 2.4. klo 17 Ennenpyhitettyjen lahjain liturgia
Pe 6.4. klo 13 Ehtoopalvelus, suuri perjantai

HAUKIPUTAAN MARTINNIEMI

Pietarin ja Paavalin sekä
Arseni Konevitsalaisen
rukoushuone
Martinniementie 206
Isännöitsijä Timo Arhippainen
p. 040 413 3054

La 3.12. klo 9 liturgia
Ma 26.12. klo 10 liturgia
La 28.1. klo 9 liturgia
To 23.2. klo 18 suuri katumuskanoni
La 3.3. klo 9 liturgia
Pe 16.3. klo 18 ennen pyhitettyjen lahjojen liturgia
Ma 2.4. klo 18 ennen pyhitettyjen lahjojen liturgia

MUHOS

Kristuksen kirkastumisen
rukoushuone
Kärpantie 1
Isännöitsijä Seija Pirttikoski
p. 040 758 5463

Ti 20.12. klo 9 koululaisliturgia
La 24.12. klo 9 liturgia
La 21.1. klo 9 liturgia
La 18.2. klo 9 liturgia
Ti 21.2. klo 18 suuri katumuskanoni
Pe 9.3. klo 18 ennen pyhitettyjen lahjojen liturgia
La 24.3. klo 9 liturgia
Ti 3.4. klo 18 ennen pyhitettyjen lahjojen liturgia

RAAHE

Jumalansynnyttäjän temp-
PELLIINKÄYMISEN RUKOUSHUONE
Brahenskatu 2
Isännöitsijä Lea Kuusirati
p. 08-223 8316

To 5.1. klo 18 Vigilia
Pe 6.1. klo 10 Liturgia ja suuri vedenpyhitys, teofania
To 23.2. klo 17 Katumuskanoni
Su 26.2. klo 10 Liturgia
Ke 14.3. klo 17 Ennenpyhitettyjen lahjain liturgia
Su 25.3. klo 10 Liturgia, Jumalansynnyttäjän ilmestys
Ti 3.4. klo 17 Ennenpyhitettyjen lahjain liturgia
Pe 6.4. klo 17 Aamupalvelus

KEMI

Johannes Kastajan kirkko
Lehtokatu 31
Isännöitsijä Martti Takalo
p. 040 548 6058

Ke 14.12. klo 18 ehtoopalvelus ja joulunvalmistusjuhla
Su 25.12. klo 10 liturgia, Kristuksen syntymä
To 5.1. klo 10 liturgia ja suuri vedenpyhitys
La 21.1. klo 18 vigilia
Su 22.1. klo 10 liturgia
Ke 1.2. klo 18 vigilia
To 2.2. klo 10 liturgia, Kristuksen temppeliintuominen
La 11.2. klo 18 vigilia
La 18.2. klo 18 vigilia
Su 19.2. klo 10 liturgia
Su 19.2. klo 18 sovintosunnuntain ehtoopalvelus
Ma 20.2. klo 18 suuri katumuskanoni
Ke 7.3. klo 18 ennen pyhitettyjen lahjojen liturgia
Ma 12.3. klo 18 ehtoopalvelus
Ti 13.3. klo 18 akatistos
Ke 14.3. klo 9 ennen pyhitettyjen lahjojen liturgia
La 17.3. klo 18 vigilia
La 24.3. klo 18 vigilia
Su 25.3. klo 10 liturgia, Neitsyt Marian ilmestys
La 31.3. klo 18 vigilia, virpovitojen siunaus
Su 1.4. klo 10 liturgia, palmusunnuntai
Ke 4.4. klo 18 yleinen sairaanvoitelu
To 5.4. klo 18 suuri ehtoopalvelus ja liturgia, ehtoollisen asettamisen muisto
Pe 6.4. klo 13 suuri ehtoopalvelus
Pe 6.4. klo 18 suuren lauantain aamupalvelus ja ristisaatto
La 7.4. klo 23.30 puoliyöpalvelus

La 7.4. klo 24 ristisaatto ja aamupalvelus
Su 8.4. klo 1 liturgia, Kristuksen ylösnousemus, Herran pääsiäinen

TORNIO

Apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko
Lukiokatu 1
Isännöitsijä Antero Hyttiäinen
p. (016)443 044

Su 8.1. klo 10 liturgia
La 28.1. klo 18 vigilia
su 29.1. klo 10 liturgia
Ti 21.2. klo 18 suuri katumuskanoni
La 3.3. klo 18 vigilia
Su 4.3. klo 10 liturgia
Pe 16.3. klo 18 ennen pyhitettyjen lahjojen liturgia
La 31.3. klo 10 liturgia, Lasaruksen lauantai
Pe 6.4. klo 9 aamupalvelus, 12 kärsimysevankeliumia
La 7.4. klo 9 suuri ehtoopalvelus ja liturgia

TERVOLAN VAREJOKI

Pyhittäjä Trifon Petsamolaisen rukoushuone

Su 12.2. klo 10 liturgia
To 23.2. klo 18 suuri katumuskanoni
su 18.3. klo 10 liturgia
Ke 28.3. klo 18 ennen pyhitettyjen lahjojen liturgia

KUUSAMO

Ev. lut. seurakuntatalon
takkahuone
(kirkon lähellä)

La 21.1. klo 11 Liturgia
La 11.2. klo 11 Liturgia
La 10.3. klo 11 Liturgia

Kristukseen kastetut

Lidia Aini Natalia Kokotti, Oulu
Isela Marissa Leukkonen, Oulu
Nicolai Ivan Mikael Soubbotin, Haukipudas
Ervid Tähiste, Tervola

Herra vihi heidät kunnialla ja jaloudella

Aki Kristian Laine ja Beatrice Mirelle Valppu, Oulu

Seurakuntien toimintakalenteri

Ikuinen muisto

Aleksi Lipponen 85 v. Kemi
Anna Rimpinen 85 v. Oulu
Laina Klaudia Salo 84 v.
Ulkomaat
Katri Suvanto 90 v. Pudasjärvi

Tervetuloa seurakuntaan

Anton, Ellen, Lars Gabriel ja
Susanne Maria Helene Ahl-
bäck, Oulu
Amir Gerges Hakim ja Sara
Fanni Wilhelmiina Atia, Oulu
Evgenia Fedotova, Haukipu-
das
Milla Maria Ulrika Hagnäs,
Oulu
Giorgos Ioannou, Kalajoki
Lea Marketta Iso-Möttönen,
Kuusamo
Teemu Juhani Kaijala, Hauki-
pudas
Miitta Riikka Maria Kanni-
nen, Oulu
Emma-Katariina Kaukonen,
Kuusamo
Hanna Kaisa Oksanen, Hai-
luoto
Niko Kristian Pinnis, Oulu
Jari-Pekka Rönkkö, Oulu
Auli Orvokki Satokangas,
Oulu
Pertti Ilmari Sinisalo, Siikajoki
Mikhail Soubbotin, Haukipu-
das
Toni Veikko Aleks Sumiloff,
Muhos

KAJAANIN SEURAKUNTA

Kajaanin ortodoksinen seura-
kunta, Väinämöisenkatu 29,
87100 Kajaani,
puh. (08) 633 030. Kirkkoher-
ranvirasto on avoinna ti, to ja
pe klo 9-12 ja 13-15.

Virkatodistusten tilaukset
puh. 0206 100 203
(ma-pe klo 9-15) tai [keskusre-
kisteri@ort.fi](mailto:keskusre-
kisteri@ort.fi)

Ajantasaisia uutisia, tapahtu-
mia ja ilmoituksia voi seurata
seurakunnan kotisivuilla
osoitteessa
www.ort.fi/kajaani

Kirkkoherra Andreas Larikka
p. (08) 633 0310 tai 045 116
7766
Rovasti Kauko Ivanoff puh.
0400 275 111

Kanttorin tehtävien hoitaja
Hannakaisa Mönttinen puh.
045 873 6889
Kanslianhoitaja Reijo Marjo-
maa puh.(08) 633 030 tai 040
848 5380

KAJAANI

Kristuksen kirkastumisen kirkko

Kirkkokatu 17
Isännöitsijä Markku Mustonen
puh. 050 3847222

La 17.12. klo 18 Vigilia
La 24.12. klo 12 Suuri ehto-
opalvelus
Su 25.12. klo 9 Aamupalvelus
ja liturgia
La 31.12. klo 18 Vigilia
Su 1.1. klo 10 Liturgia
To 5.1. klo 18 Vigilia
Pe 6.1. klo 10 Liturgia ja suuri
vedenpyhitys
La 14.1. klo 18 Vigilia
Su 15.1. klo 10 Liturgia
La 21.1. klo 18 Vigilia
Su 22.1. klo 10 Liturgia
La 28.1. klo 18 Vigilia
Su 29.1. klo 10 Liturgia
Ke 1.2. klo 18 Vigilia
To 2.2. klo 10 Liturgia
La 11.2. klo 10 Liturgia
La 18.2. klo 18 Vigilia
Su 19.2. klo 10 Liturgia
Su 19.2. klo 18 Suuri ehto-
opalvelus
Ma 20.2. klo 18 Katumuska-
noni
Ke 22.2. klo 18 Paastoliturgia
To 23.2. klo 18 Katumuska-
noni
La 10.3. klo 18 Vigilia
Su 11.3. klo 10 Liturgia
Ke 21.3. klo 18 Paastoliturgia
La 24.3. klo 18 Vigilia
Su 25.3. klo 10 Liturgia
La 31.3. klo 10 Liturgia
La 31.3. klo 18 Vigilia
Su 1.4. klo 10 Liturgia
Ke 4.4. klo 10 Paastoliturgia
To 5.4. klo 18 Liturgia
Pe 6.4. klo 9 Aamupalvelus
Pe 6.4. klo 13 Ehtoopalvelus
Pe 6.4. klo 18 Aamupalvelus
La 7.4. klo 10 Liturgia
La 7.4. klo 23.30 Puoliyönpal-
velus, ristisaatto, aamupalvelus
ja liturgia
Ma 9.4. klo 10 Liturgia ja
ristisaatto

SOTKAMO

Jumalansynnyttäjän suoje- luksen kirkko

Rauhantie 13
Isännöitsijä Vappu Korhonen
puh. (08) 6661811

Su 18.12. klo 10 Liturgia
La 7.1. klo 18 Vigilia
Su 8.1. klo 10 Liturgia

La 4.2. klo 18 Vigilia
Su 5.2. klo 10 Liturgia
Ti 21.2. klo 18
Katumuskanoni
La 25.2. klo 18 Vigilia
Su 26.2. klo 10 Liturgia
La 17.3. klo 18 Vigilia
Su 18.3. klo 10 Liturgia
La 14.4. klo 18 Vigilia
Su 15.4. klo 10 Liturgia

KUHMO

Karjalan valistajien kirkko

Koulukatu 47
Isännöitsijä Martti Palviainen
puh. 040 7266352

La 17.12. klo 18 Ehtoopalvelus
Su 18.12. klo 10 Liturgia
La 24.12. klo 23 Aamupalvelus
ja liturgia
La 14.1. klo 18 Ehtoopalvelus
Su 15.1. klo 10 Liturgia
La 28.1. klo 18 Ehtoopalvelus
Ke 1.2. klo 18 Ehtoopalvelus
To 2.2. klo 9 Liturgia
La 4.2. klo 18 Ehtoopalvelus
Su 5.2. klo 10 Liturgia
La 18.2. klo 18 Ehtoopalvelus
Su 19.2. klo 10 Liturgia
Su 19.2. klo 18 Suuri ehto-
opalvelus
Ti 20.2. klo 18 Katumuska-
noni
La 25.2. klo 18 Ehtopalvelus
La 3.3. klo 18 Ehtoopalvelus
Su 4.3. klo 10 Liturgia
La 17.3. klo 18 Ehtoopalvelus
Su 18.3. klo 10 Liturgia
La 24.3. klo 18 Suuri ehto-
opalvelus
Su 25.3. klo 10 Liturgia
La 31.3. klo 18 Ehtoopalvelus
To 5.4. klo 18 Liturgia
Pe 6.4. klo 14 Ehtoopalvelus
La 14.4. klo 18 Ehtoopalvelus
Su 15.4. klo 10 Liturgia

PALTAMO

Jumalanäidin kuolon- uneen nukkumisen rukoushuone

Talonpojantie 3
Isännöitsijä Liisa Mähönen
puh. (08)871452

Ke 28.3. klo 18 Paastoliturgia

SUOMUSSALMI

Pyhän ristin rukoushuone

Keskuskatu 1
Isännöitsijä Matti Vainio
puh. 050 4622129

Su 22.1. klo 10 Liturgia
Su 12.2. klo 10 Liturgia
To 23.2. klo 18
Katumuskanoni
Su 11.3. klo 10 Liturgia

KUIVAJÄRVI

Pyhän Nikolaoksen ruko- ushuone

Kuivajärventie 196
Isännöitsijä Jyrki Huovinen
puh. 0400 284711

La 24.12. klo 13 Suuri
ehtoopalvelus
Su 29.1. klo 10 Liturgia
Su 26.2. klo 10 Liturgia
Su 1.4. klo 10 Liturgia

Kristukseen kastetut

Anni Maarit Kerttuli
Määränen
Eemeli Niilo Olavi Julkunen
Milja Peppi Maaria Sumiloff
Vertti Einari Nilosaari
Albert Eino Mikael Tsutsunen
Maria Ghirmay Tekleberham

Tervetuloa seurakuntaan

Maria Väyrynen
Matti Viljo Karppinen

Ikuinen muisto

Lahja Piipponen 85 v.
Paavo Puuronen 76 v.
Tyyne Oikarinen 83 v.
Senja Saari 77 v.
Martta Vornanen 83 v.
Aili Väänänen 87 v.

Ilmoitukset

Rovasti Kauko Ivanoff on
vuosilomalla 26.12.-12.1.

Pääsiäisyönpalvelukseen Kajaaniin

Pääsiäisyön palveluksiin
Kajaaniin järjestetään kuljetus
Kuhmosta ja Suomussalmelta.
Lähtö Kuhmon linja-
autoasemalta klo 21.30,
Sotkamon linja-autoasemalta
klo 22.30 ja Suomussalmen
linja-autoasemalta
klo 21.30. Paluukyyti
liturgian jälkeen noin klo
2.30. Ilmoittautumiset
kirkkoherranvirastoon
viimeistään 27.3.2012 puh.
(08) 633 030 tai sähköpostilla
kajaani@ort.fi Tiedusteluihin
vastaa Reijo Marjomaa puh.
040 848 5380

Lahjoitustili tsasonan hyväksi

Kajaanin seurakunta on
avannut lahjoitustilin
hautausmaan tsasonan
rakentamisen tukemiseksi.
Yhteinen ilomme kaipaa
lahjoittajien tukea.
Lahjoitustilin numero:
FI24 1057 3000 2253 95

KIURUVEDEN SEURAKUNTA

Kiuruveden ortodoksinen
seurakunta, Niemistenkatu 6,
74700 KIURUVESI
puh./fax (017) 752 278,
e-mail: kiuruvesi@ort.fi
Virasto avoinna ke klo 11 - 13.

Kirkkoherra Antero Petsalo,
Luhtapolku 3, 74700 KIURU-
VESI.
Gsm 050 527 1026, e-mail:
antero.petsalo@ort.fi

Isä Anteron sielunhoitotunnit
kirkossa keskiviikkoisin klo
11 - 13. Isä Antero on lomalla
3. - 9.3.2012

Seurakuntaan muuttanut
pappi, rovasti Kauko Makko-
nen, Ylilestintie 346, 85900
REISJÄRVI.
Gsm 040 967 5505, e-mail:
kauko.makkonen@ort.fi

Virkatodistukset tulee tilata
Ortodoksinen kirkon keskus-
rekisteristä, ma - pe klo 9 - 15,
puh. 0206 100 203, e-mail:
keskusrekisteri@ort.fi

Seurakunnan kotisivut löyty-
vät osoitteesta
www.ort.fi/fi/kiuruvesi

KIURUVESI

Pyhän Nikolaoksen kirkko

Niemistenkatu 6
Isännöitsijän tehtäviä hoitaa
Aune Lipitsäinen
puh. 050 919 5973

La 26.11. klo 18 Vigilia
La 3.12. klo 18 Vigilia
Ma 5.12. klo 18 Juhlavigilia,
Nikolaosjuhla
Su 6.12. klo 9:30 Vedenpyhitys
ja liturgia sekä litania Karja-
laan jääneiden muistomerkillä
Su 11.12. klo 10 Liturgia
La 24.12. klo 15 Suuri ehto-
opalvelus
La 24.12. klo 22:30 Juhla-
vigilia ja liturgia, jouluyön
jumalanpalvelus
La 31.12. klo 18 Vigilia
La 1.1. klo 10 Liturgia ja uu-
denvuoden rukouspalvelus
To 5.1. klo 18 Juhlavigilia
Pe 6.1. klo 10 Suuri veden-
pyhitys ja liturgia, Teofania,
Jumalan ilmestyminen

La 28.1. klo 18 Vigilia
 Ke 1.2. klo 18 Vigilia
 To 2.2. klo 9 Liturgia, Heramme Jeesuksen Kristuksen temppeliintuominen
 La 11.2. klo 10 Liturgia, vainajien muistopäivä ja klo 18 Vigilia
 Ma 20.2. klo 18 Andreas Kreetalaisen katumuskanoni
 Pe 2.3. klo 17 Katumuksen sakramentti ja klo 18 Ennen pyhitettyjen lahjain liturgia
 La 10.3. klo 18 Juhlavigilia
 Su 11.3. klo 10 Liturgia, Ristinkumartamisen sunnuntai
 Ke 14.3. klo 17 Katumuksen sakramentti ja klo 18 Ennen pyhitettyjen lahjain liturgia
 La 24.3. klo 18 Juhlavigilia
 Ke 28.3. klo 16 Katumuksen sakramentti, klo 17 Sairaavoitelun sakramentti ja klo 18 Ennen pyhitettyjen lahjain liturgia
 La 31.3. klo 18 Juhlavigilia, virboi, virpovitsojen siunaus
 Su 1.4. klo 10 Liturgia, toim. MP Panteleimon, Herran ratsastus Jerusalemiin, palmusunnuntai
 To 5.4. klo 18 Suuren torstain ehtoopalvelus ja liturgia, Pyhän ehtoollisen asettamisen muisto
 Pe 6.4. klo 15 Suuri ehtoopalvelus, Suuri Perjantai, Hautauskuva kannetaan keskelle kirkkoa, Kristuksen ristiltä oton muisto, klo 18 Aamupalvelus, Kristuksen hautauspalvelu
 La 7.4. klo 10 Ehtoopalvelus ja liturgia, Suuri lauantai, klo 23.30 Puoliyönpalvelus, aamupalvelus ja liturgia, Pääsiäisyö

KRISTUS NOUSI KUOLLEISTA! – TOTISESTI NOUSI!

Ke 11.4. klo 9 Aamupalvelus ja liturgia, lasten pääsiäinen, koululaisjumalanpalvelus
 Su 29.4. klo 10 Liturgia

Muut tilaisuudet

Ti 29.11. klo 17:30 Kiuruveden tiistaiseura srk-salissa
 Ke 30.11. klo 17:30 Ortodoksiakerho kirkossa
 Ma 19.12. klo 11 – 12 Diakoniatomikunnan järjestämät jouluruokailu (joulupuuro) ja klo 16 – 17 Joulumyyjäiset srk-salissa
 Ti 17.1. klo 17:30 Kiuruveden tiistaiseura srk-salissa
 To 19.1. klo 17 Ikonipiiri ikonimaalaushuoneessa ja tuohuskerho lapsille ja nuorille srk-salissa
 Ke 25.1. klo 17:30 Ortodoksiapiiri
 To 2.2. klo 17 Ikonipiiri ikonimaalaushuoneessa ja tuohuskerho lapsille ja nuorille srk-salissa

Ti 7.2. klo 17:30 Kiuruveden tiistaiseuran vuosikokous srk-salissa
 Ke 15.2. klo 17:30 Ortodoksiapiiri
 To 16.2. klo 17 Ikonipiiri ikonimaalaushuoneessa ja tuohuskerho lapsille ja nuorille srk-salissa
 Ti 28.2. klo 17:30 Kiuruveden tiistaiseura srk-salissa
 To 1.3. klo 17 Tuohuskerho lapsille ja nuorille srk-salissa
 Ti 13.3. klo 17:30 Kiuruveden tiistaiseura srk-salissa
 To 15.3. klo 17 Ikonipiiri ikonimaalaushuoneessa ja tuohuskerho lapsille ja nuorille srk-salissa
 Ti 27.3. klo 17:30 Kiuruveden tiistaiseura srk-salissa, virpovitsojen tekoa
 To 29.3. klo 17 Ikonipiiri ikonimaalaushuoneessa ja tuohuskerho lapsille ja nuorille srk-salissa
 To 12.4. klo 17 Ikonipiiri ikonimaalaushuoneessa ja tuohuskerho lapsille ja nuorille srk-salissa.
 Ti 17.4. klo 17:30 Kiuruveden tiistaiseura srk-salissa
 Ke 18.4. klo 17:30 Ortodoksiapiiri

KARVOSKYLÄ

Pyhän Kristuksen kirkastumisen kirkko
Jokikyläntie 7
Isännöitsijä Jarmo Pylkkönen
puh. 040 5706 936

La 10.12. klo 17 Ehtoopalvelus
 Ma 26.12. klo 10 Aamupalvelus ja liturgia
 Su 15.1. klo 10 Liturgia, toim. rovasti Kauko Makkonen
 La 21.1. klo 17 Ehtoopalvelus
 Su 29.1. klo 10 Liturgia
 Su 12.2. klo 10 Liturgia, toim. isä Kauko
 La 18.2. klo 17 Akatistos
 Ke 22.2. klo 18 Andreas Kreetalaisen katumuskanoni
 Su 26.2. klo 10 Liturgia
 Su 11.3. klo 10 Liturgia, toim. isä Kauko, Ristinkumartamisen sunnuntai
 La 17.3. klo 10 Liturgia, vainajien muistopäivä
 Ke 21.3. klo 16 Katumuksen sakramentti, klo 17 Sairaavoitelun sakramentti ja klo 18 Ennen pyhitettyjen lahjain liturgia
 Su 25.3. klo 10 Liturgia, Jumalansynnyttäjän Neitseen Marian ilmestys
 Ke 4.4. klo 18 Ennen pyhitettyjen lahjain liturgia
 Ma 9.4. klo 10 Aamupalvelus ja liturgia, II pääsiäispäivä
 Su 15.4. klo 10 Liturgia, toim. isä Kauko
 La 28.4. klo 17 Ehtoopalvelus

Muut tilaisuudet

La 10.12. klo 15 Samovaarikerho ja klo 17 Ehtoopalvelus sekä Nikolaosjuhla Karvoskylän kirkossa
 Ti 13.12. klo 18 Kalajokilaakson tiistaiseura Karvoskylän kirkossa
 Ti 10.1. klo 18 Kalajokilaakson tiistaiseura Karvoskylän kirkossa
 La 21.1. klo 15 Samovaarikerho ja klo 17 Ehtoopalvelus Karvoskylän kirkossa
 Ke 25.1. klo 11 Ekumeeninen tilaisuus Nivalan seurakuntakodilla
 To 9.2. klo 18 Ekumeeninen tilaisuus Haapajärven ev.lut. seurakuntatalolla
 Ti 14.2. klo 18 Kalajokilaakson tiistaiseuran vuosikokous Karvoskylän kirkossa
 La 18.2. klo 15 Samovaarikerho ja klo 17 Ehtoopalvelus Karvoskylän kirkossa
 Ti 13.3. klo 18 Kalajokilaakson tiistaiseura Karvoskylän kirkossa
 La 17.3. klo 12 Samovaarikerho
 Ti 24.4. klo 18 Kalajokilaakson tiistaiseura Karvoskylän kirkossa
 La 28.4. klo 15 Samovaarikerho ja klo 17 Ehtoopalvelus

YLIVIESKA

Suvannon kappeli
Renssulantie 12

Su 27.11. klo 10 Liturgia
 Ke 18.1. klo 18 Ekumeeninen tilaisuus

PYHÄSALMI

Profeetta Elian rukoushuone
Vesitornintie 15
Isännöitsijä
Marja-Leena Maksimainen
puh. 040 708 8751

Su 4.12. klo 10 Liturgia, jonka jälkeen äiti ja lapsikerho
 Su 22.1. klo 10 Liturgia
 Su 19.2. klo 10 Liturgia ja tiistaiseuran vuosikokous
 To 23.2. klo 18 Andreas Kreetalaisen katumuskanoni
 Pe 30.3. klo 17 Katumuksen sakramentti ja klo 18 Ennen pyhitettyjen lahjain liturgia
 Pe 6.4. klo 10 12 Kärsimysevankeliumia
 Ti 17.4. klo 10 Liturgia, vainajien muistelupäivä, lounaalliset, palveluksen jälkeen ruokailu Verkkorannassa ja Pyhäjärven tiistaiseura

Muut tilaisuudet

Su 4.12. Liturgian jälkeen äiti ja lapsi kerho

Ke 14.12. klo 13 Pyhäjärven tiistaiseura
 Ke 11.1. klo 13 Pyhäjärven tiistaiseura Torvisessa Virpitie 13
 Ti 31.1. klo 18 Ekumeeninen tilaisuus Pyhän Annan kirkossa
 Ke 8.2. klo 13 Pyhäjärven tiistaiseura
 Ti 20.3. klo 13 Pyhäjärven tiistaiseura
 Ti 17.4. klo 10 Vainajien muisto, lounaalliset, ruokailu Verkkorannassa ja Pyhäjärven tiistaiseura

KYTÖKYLÄ

Jumaläidin syntymän rukoushuone
Kytökyläntie 724
Isännöitsijä Pekka Hytönen
puh. 044 4252 889

Su 18.12. klo 10 Liturgia
 Su 8.1. klo 10 Liturgia
 Su 5.2. klo 10 Liturgia
 Ti 21.2. klo 18 Andreas Kreetalaisen katumuskanoni
 Su 18.3. klo 10 Liturgia
 Ti 3.4. klo 17:30 Katumuksen sakramentti ja klo 18 Ennen pyhitettyjen lahjain liturgia

Muut tilaisuudet

Ti 24.1. klo 18 Haapaveden tiistaiseura
 Ti 21.2. klo 18 alkavan palveluksen jälkeen Haapaveden tiistaiseuran vuosikokous

Herra, vihi heidät kunnialla ja jaloudella

Jyrki Antero Somero, Kiuruveden ort srk ja Merja Sanna Tuulikki Heikkinen, Ylivieskan ev.lut. srk

Ikuinen muisto

Raimo Torssonen, 70 v, Pyhäsalmi
 Siiri Miinin, 77 v, Kiuruvesi

Tervetuloa seurakuntaan

Jari Rauma, Pyhäkumpu
 Sotiris ja Amadeus Sotiriou, Haapavesi
 Kreetta Junnonen ja Atso Arpiainen, Kiuruvesi
 Joni Manu, Kiuruvesi
 Veli-Pekka Korkala, Haapavesi
 Ljubov Simonen, Kiuruvesi

SÄILYTTÄKÄÄ TÄMÄ LEHTI. Tulemme vähentämään ilmoittelua paikallislehdissä. Vain muutoksista ilmoitetaan.

Tuohuskerho

Lapsille ja nuorille, kokoontuu Kiuruvedellä kirkon seurakuntatalissa joka toinen torstai klo

17. Tuohuskerhoa ohjaa Outi Petsalo.

Ikonipiiri

Kansalaisopiston ikonipiiri kokoontuu joka toinen torstai klo 17 ikonimaalaushuoneessa kirkon yläkerrassa. Tervetuloa uudet maalarit mukaan toimintaan.

VAASAN SEURAKUNTA

Vaasan ortodoksinen seurakunta,
 Koulukatu 45, 65100 Vaasa,
 puh. 0206 100 495,
 fax (06) 312 4063,
 sähköposti: vaasa@ort.fi

Kanslia avoinna keskiviikkoin klo 13-16 (juhlapäivinä suljettu).

Kirkkoherra Matti Wallgrén,
 puh. 0206 100 499, sähköposti: matti.wallgren@ort.fi
 Kanttori Jenni Hakkarainen,
 puh. 0206 100 497, sähköposti: jenni.hakkarainen@ort.fi
 Matkapappi Aleksej Sjöberg,
 puh. 0400 761 718.

Virkatodistukset kirkon keskusrekisteristä ma-pe klo 9-15, puh. 0206 100 203, faksi 0206 100 202, sähköposti: keskusrekisteri@ort.fi

VAASA

Vaasan Pyhän Nikolaoksen kirkko
Kasarmintori

La 24.12. klo 16.00 Suuri ehtoonjälkeinen palvelus
 Su 25.12. klo 09.00 Aamupalvelus ja liturgia
 Su 1.1. klo 10 Liturgia
 To 5.1. klo 18 Vigilia
 Pe 6.1. klo 10 Liturgia, ristisaatto ja vedenpyhitys. Teofania, Herran kasteen juhla.
 Ke 11.1. klo 18 Ehtoopalvelus
 La 14.1. klo 18 Vigilia
 Su 15.1. klo 10 Liturgia, kaksikielinen (suomi/slaavi)
 To 19.1. klo 18 Ekumeeninen ilta. Alkaa Vaasan ev.lut. kirkosta, ristisaatto Pyhän Nikolaoksen kirkkoon, ehtoopalvelus ja teeilta ortodoksisella seurakuntasalilla.
 Ke 25.1. klo 18 Ehtoopalvelus
 La 28.1. klo 18 Vigilia
 Su 29.1. klo 10 Liturgia

Ke 1.2. klo 18 Ehtoopalvelus
 Ke 8.2. klo 18 Ehtoopalvelus
 Su 12.2. klo 10 Liturgia (kaksikielinen suomi/slaavi)
 Ke 15.2. klo 18 Ehtoopalvelus
 La 18.2. klo 18 Vigilia
 Su 19.2. klo 10 Liturgia
 Su 19.2. klo 14 Sovintosunnuntain ehtoopalvelus, Suuri paasto alkaa
 Ma 20.2. klo 18 Suuri ehtoönjälkeinen palvelus (SEP) ja katumuskanoni
 Ke 22.2. klo 18 SEP ja katumuskanoni
 To 23.2. klo 18 SEP ja katumuskanoni
 Pe 24.2. klo 18 IX hetki ja Ennenpyhitettyjen Lahjain Liturgia (EPL)
 Ke 29.2. klo 18 IX hetki ja Ennenpyhitettyjen Lahjain Liturgia (EPL)
 La 3.3. klo 18 Vigilia (toimittaa KP Oulun metropoliitta Panteleimon ja papisto)
 Su 4.3. klo 10 Liturgia (toimittaa KP Oulun metropoliitta Panteleimon ja papisto)
 Ke 14. 3 klo 18 Ehtoopalvelus
 La 17.3. klo 18 Vigilia
 Su 18.3. klo 10 Liturgia
 Ke 21.3. klo 18 IX hetki ja Ennenpyhitettyjen Lahjain Liturgia (EPL)
 To 22.3. klo 18 Aamupalvelus ja katumuskanoni
 Ke 28. 3 klo 18 Ehtoopalvelus
 La 31.3. klo 18 Vigilia ja virpovitsojen siunaus
 Su 1.4. klo 10 Palmusunnuntain liturgia

Suuri viikko ja Herran pääsiäinen Vaasassa

Ma 2.4. klo 9 S. maanantain aamupalvelus
 Ti 3.4. klo 9 S. tiistain aamupalvelus
 Ke 4.4. klo 9 S. keskiviikon aamupalvelus
 Ke 4.4. klo 18 Yleinen sairaaivoiteltu
 To 5.4. klo 9 S. torstain aamupalvelus
 To 5.4. klo 18 S. torstain ehtoopalvelus ja liturgia
 Pe 6.4. klo 9 S. perjantain aamupalvelus ja 12 kärsimysevankeliumia
 Pe 6.4. klo 14 S. perjantain ehtoopalv. ja Kristuksen hautakuvan esiinkantaminen
 Pe 6.4. klo 17 S. lauantain aamupalvelus ja Kristuksen hautauspalvelus
 La 7.4. klo 10 S. lauantain ehtoopalvelus ja liturgia
 La 7.4. klo 23.30 Puoliyönpalvelus, ristisaatto, aamupalvelus ja liturgia
 Herran pääsiäinen Palveluksen

toimittaa KP Oulun metropoliitta Panteleimon ja papisto.
HUOM! Lähetys televisioidaan.
 Ma 9.4. klo 10 Liturgia ja ristisaatto, lasten pääsiäinen
 Ti 10.4. klo 10 Liturgia ja ristisaatto

KOKKOLA

Pyhien Simeonin ja Hannan rukoushuone Katariinankatu 3

Su 1.1. klo 10.00 Liturgia
 Ti 10.1. klo 17.30 Ehtoopalvelus
 Ti 17.1. klo 17.30 Ehtoopalvelus
 Ke 18.1. klo 17 Ehtoopalvelus. Palveluksen lopuksi ristisaatto Kokkolan ev. lut. srk-saliin, jossa ekumeeninen ohjelma yhdessä Kokkolan ev. luterilaisen ja Tampereen katolisen seurakunnan kanssa
 Ti 24.1. klo 17.30 Ehtoopalvelus
 Ti 31.1. klo 17.30 Ehtoopalvelus
 To 2.2. klo 10 Liturgia, Kristuksen temppeliin tuominen
 La 4.2. klo 18 Vigilia
 Su 5.2. klo 10 Liturgia ja vedenpyhitys, temppelijuhla
 Ti 7.2. klo 17.30 Ehtoopalvelus
 Ti 14.2. klo 17.30 Ehtoopalvelus
 Ma 20.2. klo 17 Suuri ehtoönjälkeinen palvelus (SEP) ja katumuskanoni
 Ke 22.2. klo 17 Suuri ehtoönjälkeinen palvelus (SEP) ja katumuskanoni
 Ti 28.2. klo 17.30 Ehtoopalvelus
 Ti 6.3. klo 17.30 Ehtoopalvelus
 Ke 7.3. klo 17 Ennenpyhitettyjen Lahjain Liturgia (EPL)
 Su 11.3. klo 10 Liturgia, ristinkumartamisen sunnuntai
 Ti 13.3. klo 17.30 Ehtoopalvelus
 Ti 20.3. klo 17.30 Ehtoopalvelus
 Ti 27.3. klo 17.30 Ehtoopalvelus
 Ke 28.3. klo 17 Ennenpyhitettyjen Lahjain Liturgia (EPL)
 La 31.3. klo 18 Vigilia, virpovitsojen siunaaminen
 Su 1.4. klo 10 Liturgia, Palmusunnuntai
 To 5.4. klo 9 Suuren torstain ehtoopalvelus ja liturgia
 To 5.4. klo 18 Suuren perjantain aamupalvelus, XII kärsimysevankeliumia
 Ke 11.4. klo 10 Liturgia

PIETARSAARI

Pyhän profeetta Elian ja pyhän Annan rukoushuone Narsinkatu 2

Su 1.1. klo 10 Hetkipalvelus
 La 14.1. klo 18 Vigilia
 Su 15.1. klo 10 Liturgia
 Su 12.2. klo 10 Hetkipalvelus
 La 18.2. klo 18 Vigilia
 Su 19.2. klo 10 Liturgia ja ehtoopalvelus, sovintosunnuntai.
 Ke 29.2. klo 17 Ennenpyhitettyjen lahjain liturgia
 Ti 21.2. klo 17 Suuri ehtoönjälkeinen palvelus (SEP) ja katumuskanoni
 La 17.3. klo 18 Vigilia
 Su 18.3. klo 10 Liturgia, Johannes Siinailaisen sunnuntai
 Su 25.3. klo 10 Hetkipalvelus
 Ke 4.4. klo 17 Ennenpyhitettyjen lahjain liturgia
 La 7.4. klo 9 Suuren lauantain Ehtoopalvelus ja liturgia
 Ma 9.4. klo 9.30 Aamupalvelus ja liturgia

LAPUA

Pyhittäjä Serafim Sarovilaisen rukoushuone Koulukatu 7

Su 22.1. klo 10 Liturgia
 Ti 21.2. klo 18 Suuri ehtoönjälkeinen palvelus (SEP) ja katumuskanoni
 Su 26.2. klo 10 Liturgia, Ortodoksisuuden sunnuntai
 Pe 16.3. klo 18 Ennenpyhitettyjen lahjain liturgia
 Su 25.3. klo 10 Liturgia, Marian ilmestysjuhla

SEINÄJOKI

Lakeuden ristin seurakuntasali Alakuljankatu 2

Su 11.3. klo 10 Liturgia
 Pe 30.03. klo 18 Ennenpyhitettyjen lahjain liturgia (EPL)

KAUHAJOKI

Ev.lut. seurakunnan virastotalon kokoushuone Kyntäjantie 3.

Su 15.4. klo 10 Liturgia, Tuomaan sunnuntai

KRISTIINAN- KAUPUNKI

Suomalainen ev.lut. seurakunnan seurakuntasali
 Parmaninkatu 4
 Pe 20.1. klo 18 Ehtoopalvelus,

alustus ja ev.lut rukoushetki.
 Ekumeenisen viikon tapahtuma
 Ke 7.3. klo 18 Ennenpyhitettyjen lahjain liturgia (EPL)

KORSNÄS

Korsnäs ev. lut. församlingens församlingsal Kyrkobövägen 38

Ons 18.1. kl 18. Ortodox aftongudstjänst, föreläsning, ev. lutersk bönestund. Ekumeniska veckans tillställning.

VETELI

Honkakappeli Emäntäkouluntie 51

Su 22.1. klo 10. Liturgia. Liturgian jälkeen kirkkokahvit ja klo 12.30 ekumeeninen ohjelma Vetelin ev. lut. srk-salissa (Torpantie 130, Veteli).

Ikuinen muisto

Kaasinen Leena, 68v., Kokkola
 Laaja Klaudia, 86v., Ylihärmä
 Salmensuo Feodor, 94v., Vaasa
 Koslonen Alvi, 79v., Uusikaarlepyy
 Olkkonen Armas, 89v., Kauhajoki

Tervetuloa seurakuntaan

Nesterov Eugenij, Nesterova Tatjana ja Valerija, Närpes
 Toivola Turikka, Vaasa
 Pasanen Kati, Kokkola
 Solvin Anne, Vaasa
 Peltola Klaara, Vaasa
 Lappeteläinen Jenni, Vaasa
 Kastinen Maura, Toholampi
 Capova Ivanka, Vaasa
 Korkala Marja-Kaisa, Kaskinen
 Vuohenoja Keijo, Laihia
 Ojanen Sanna ja Pasanen Fiona, Ilmajoki
 Nurmi Valtter, Vaasa
 Seppälä Kerttu, Kauhava
 Malinen Martti, Toholampi

LAPIN SEURAKUNTA

Lapin ortodoksinen seurakunta,
 Ounasvaarantie 16,
 96400 Rovaniemi.
 Puh. (016) 312 361
 Sähköposti: lappi@ort.fi
 Kanslia avoinna keskiviikkoisin klo 10-13

Kanslian puhelinpäivystys ma-pe klo 9-15
 Virkatodistustilaukset kirkon keskusrekisteristä ma-pe klo 9-15 puh. 0206 100 203 tai sähköpostitse: keskusrekisteri@ort.fi

Kirkkoherra Viatcheslav (Slava) Skopets,
 puh. 0400 178 744
 Kanttori Kai Tulehmo,
 puh. 044 358 1775
 Matkapappi
 Rauno Pietarinen,
 puh. 050 309 9120
 Matkakanttori
 Erkki Lumisalmi,
 puh. 0400 396 326
 Uskonnonopettaja
 Olli Koskela,
 puh.044 010 2844

ROVANIEMI

Pyhän Apostoli Andreksen kirkko Ounasvaarantie 16

Isännöitsijä Laura Katriina Aura
 puh. 040 7597029

La 24.12. klo 14 Suuri ehtoönjälkeinen palvelus, Kristuksen syntymäjuhlan aatto
 Su 25.12. klo 9 Aamupalvelus ja liturgia, Kristuksen syntymäjuhla
 Ma 26.12. klo 10 Liturgia
 To 5.1.2012 klo 18 Vigilia
 Pe 6.1. klo 10 Liturgia ja vedenpyhitys, Teofania
 La 7.1. klo 9 Liturgia, Teofania-juhlan toinen päivä, kirkkoslaavi/suomi
 La 7.1. klo 18 Vigilia
 Su 8.1. klo 10 Liturgia
 Ke 11.1. klo 18 Ehtoopalvelus, Ortodoksia-kerho
 La 14.1. klo 18 Vigilia
 Su 15.1. klo 10 Liturgia
 La 21.1. klo 18 Vigilia
 Su 22.1. klo 10 Liturgia
 La 28.1. klo 18 Vigilia
 Su 29.1. klo 10 Liturgia, Publikaanin ja fariseuksen sunnuntai
 Ke 1.2. klo 18 Vigilia
 To 2.2. klo 10 Liturgia, Herramme Jeesuksen Kristuksen temppeliin tuominen
 La 4.2. klo 18 Vigilia
 Su 5.2. klo 10 Liturgia, Tuhlaajapojan sunnuntai, Lähetyspiiri tarjoaa kirkkokahvit
 La 11.2. klo 18 Vigilia
 Su 12.2. klo 10 Liturgia, Tuomiosunnuntai
 La 18.2. klo 18 Vigilia
 Su 19.2. klo 10 Liturgia, Sovintosunnuntai
 Su 19.2. klo 18 Ehtoopalvelus, Sovintosunnuntai
 Ma 20.2. klo 18 Pyhän Andreas Kreetalaisen katumuskanoni
 Ke 22.2. klo 18 Ennen pyhitettyjen lahjain liturgia, Ortodoksia-kerho

Seuraavan numeron **AINEISTO**
paimensanommat@ort.fi viimeistään
 16.3.2012

La 25.2. klo 18 Vigilia
 Su 26.2. klo 10 Liturgia, Ortodoksisuuden sunnuntai
 La 3.3. klo 18 Vigilia
 Su 4.3. klo 10 Liturgia, Gregorios Palamaksen sunnuntai
 La 17.3. klo 18 Ehtoopalvelus
 Su 18.3. klo 10 Liturgia, Johannes Siinailaisen sunnuntai
 La 24.3. klo 18 Vigilia, toimittaa metropoliitta Panteleimon
 Su 25.3. klo 10 Liturgia, Jumalansynnyttäjän ilmestys, Maria Egyptiläisen sunnuntai, toimittaa metropoliitta Panteleimon, juhla
 Ti 27.3. klo 19 Ehtoopalvelus, ekumeeninen ristisaatto alkaa ev.lut. kirkossa klo 18.00
 La 31.3. klo 18 Vigilia, virpomisvitsojen siunaaminen
 Su 1.4. klo 10 Liturgia, Palmusunnuntai, Herran ratsastus Jerusalemiin
 Ti 3.4. klo 18 Ennen pyhitettyjen lahjain liturgia, Ortodoksia-kerho
 Ke 4.4. klo 18 Yleinen sairaanvoiteltu
 To 5.4. klo 18 Ehtoopalvelus ja liturgia, Ehtoollisen asettaminen
 Pe 6.4. klo 9 Aamupalvelus, 12 kärsimysevankeliumia
 Pe 6.4. klo 14 Ehtoopalvelus, Hautakuvan esiin kantaminen
 Pe 6.4. klo 18 Aamupalvelus, Herran hautaamisen muistopalvelus
 La 7.4. klo 10 Ehtoopalvelus ja liturgia
 La 7.4. klo 23.30 Puoliyöpalvelus
 Su 8.4. klo 00.00 Aamupalvelus ja liturgia, Herran Pääsiäinen
 Ma 9.4. klo 10 Aamupalvelus ja liturgia, Toinen Pääsiäispäivä, Lasten Pääsiäinen
 Ke 11.4. klo 10 Liturgia, koululaispalvelus
 La 14.4. klo 18 Ehtoopalvelus
 Su 15.4. klo 10 Hetket

KEMIJÄRVI

Kemijärven ev.lut. seurakunnan kerhotalo (entinen pappila)

To 23.2. klo 18 Katumuskanoni
 Ke 21.3. klo 18 Ennen pyhitettyjen lahjain liturgia

SODANKYLÄ

Sodankylän ev.lut. seurakuntatalon kappeli

Ti 21.2. klo 18 Katumuskanoni

Matkapapisto

Palvelukset, tarkennukset ja mahdolliset muutokset julkaitaan viikoittain Inarilaisessa.

IVALO

Pyhän Nikolaoksen kirkko

Rantatie 22

Isännöitsijä Aulikki Lumisalmi
 puh. (016) 661 657

La 31.12. klo 18 vigilia (p. Basileios Suuri, Uusi vuosi)
 La 7.1. klo 18 vigilia
 Su 8.1. klo 10 liturgia
 Ke 1.2. klo 18 vigilia (Herran temppeleihin tuomisen juhla)
 To 2.2. klo 9 liturgia
 Su 19.2. klo 18 ehtoopalvelus (Paastoon laskeutuminen)
 To 23.2. klo 18 suuri katumuskanoni
 La 25.2. klo 18 vigilia
 Su 26.2. klo 10 liturgia (Ortodoksisuuden sunnuntai)
 La 31.3. klo 9 aamupalvelus ja klo 10 liturgia (Lasaruksen herättäminen)
 La 31.3. klo 18 vigilia, Palmusunnuntai, virpovitsojen siunaus
 Ma 2.4. klo 9 aamupalvelus (Suuri maanantai)
 Ma 2.4. klo 18 paastoliturgia (EPL, Suuri maanantai)
 Ti 3.4. klo 9 aamupalvelus (Suuri tiistai)
 Ke 4.4. klo 9 aamupalvelus (Suuri keskiviikko)
 To 5.4. klo 9 aamupalvelus (Kiirastorstai)
 Pe 6.4. klo 16 ehtoopalvelus (Kristuksen hautakuvan esiin kantaminen, Pitkäperjantai)
 La 7.4. klo 9 aamupalvelus (Saatto kirkon ympäri Kristuksen hautakuvan kanssa, Suuri lauantai)
 La 7.4. klo 23.30 puoliyöpalvelus, klo 00 aamupalvelus ja liturgia (Pyhä Pääsiäinen)

Männikön vanhainkoti

La 14.1. klo 10 liturgia
 La 18.2. klo 10 liturgia
 La 24.3. klo 10 liturgia
 La 21.4. klo 10 liturgia

Saariselän kappeli

Su 1.1. klo 00 (yöpalvelus) liturgia (p. Basileios Suuri, Uusi vuosi)
 Su 8.4. klo 18 suuri ehtoopalvelus (Pääsiäispäivä)

NELLIM

Pyhän Kolminaisuuden ja pyhittäjä Trifon Petsamolaisen kirkko

Siikajärventie 64

Isännöitsijä Helena Määttä
 puh. 040 753 8427

La 13.1. klo 18 vigilia
 Su 14.1. klo 10 liturgia
 La 18.2. klo 18 vigilia
 Su 19.2. klo 10 liturgia (Sovintosunnuntai)

Ti 21.2. klo 18 suuri katumuskanoni
 Ke 14.3. klo 18 paastoliturgia (EPL)
 Su 1.4. klo 10 liturgia ja virpovitsojen siunaus (Palmusunnuntai)
 Ke 4.4. klo 18 Paastoliturgia (EPL, Suuri keskiviikko)
 La 7.4. klo 14 ehtoopalvelus ja liturgia (Suuri lauantai)
 La 21.4. klo 18 vigilia
 Su 22.4. klo 10 liturgia

SEVETTIJÄRVI

Pyhittäjä Trifon

Petsamolaisen kirkko

Sevettijärventie 9065

Isännöitsijä Jaakko Porsanger
 puh. 045 1326056

To 5.1. klo 18 vigilia (Loppiainen, Herran kasteen juhla)
 Pe 6.1. klo 10 liturgia ja vedenpyhitys
 La 4.2. klo 18 vigilia
 Su 5.2. klo 10 liturgia (Paaston valmistussunnuntai, Tuhlaajapojan sunnuntai)
 Ke 22.2. klo 18 paastoliturgia (EPL) ja suuri katumuskanoni
 La 17.3. klo 18 vigilia
 Su 18.3. klo 10 liturgia
 Ke 28.3. klo 18 paastoliturgia (EPL)
 To 5.4. klo 14 ehtoopalvelus ja liturgia (Kiirastorstai, Ehtoollisen asettamisen muisto)
 Pe 6.4. klo 9 aamupalvelus (Pitkäperjantai, 12 kärsimysevankeliumia)
 Ma 9.4. klo 9 aamupalvelus ja klo 10 liturgia, 2. Pääsiäispäivä, ristisaatto kirkon ympäri

INARI

(Saamelaiskirkko)

To 23.2. klo 18 suuri katumuskanoni

KEVÄJÄRVI

Ma 9.4. klo 18 suuri ehtoopalvelus (Kirkas viikko)

UTSJOKI

Pe 16.3. metsästysmajalla ortodoksia-kurssi ja illanvietto
 La 17.3. klo 10 liturgia ev.lut kirkossa

ENONTEKIÖ

(Hetta)

Ke 21.3. klo 18 paastoliturgia (EPL)

Kerhoja, kuoroja,

Oulun ortodoksinen seurakunta

Oulun seurakunnan lapsi- ja nuorisotoimintaa keväällä 2012

Äiti-lapsikerho

Seurakunnan äiti-lapsikerho kokoontuu joka torstai 12.1.2012 alkaen klo 10-12 Kerho on tarkoitettu 0-3v. vauvoille ja lapsille sekä heidän vanhemmilleen. Kerhossa jutellaan mukavia, lauleskellaan ja leikitään. Kerhon alussa on pieni hartaushetki, jonka jälkeen on tarjolla kahvia/teetä sekä leipää ja keksiä. Omia eväitä voi ottaa mukaan. Tervetuloa!

Kirkkokerho

On tarkoitettu 3-8v. lapsille ja se kokoontuu sunnuntaisin liturgian aikana klo 10-10.45, 8.1.2012 alkaen. Kerhon jälkeen lapset voivat osallistua vanhempiensa kanssa yhdessä pyhään ehtoolliseen kirkossa.

Lastenkerho

Seurakunnan lastenkerho kokoontuu keskiviikkoisin klo 17.30-18.15, 11.1.2012 alkaen. Lastenkerho on tarkoitettu 4-10 v. Kerhossa tutustutaan ortodoksisuuteen, askarrellaan ja leikitään.

Nuortenkerho

Seurakunnan nuortenkerho on tarkoitettu 13.-18v. ja se kokoontuu torstaisin klo 17.30-19.30 12.1.2011 alkaen. Kerhossa keskustellaan, pelaillaan ja tehdään mukavia asioita yhdessä. **Kaikki kerhot kokoontuvat seurakuntakeskuksessa (Torikatu 74, OULU), ellei toisin mainita.**

Laskiaisrieha

Oulussa sunnuntaina 19.2 liturgian jälkeen. Omat pulkat/liukurit mukaan. Tapahtumalla säävaraus.

Pääsiäisaskartelu

Eli virpovitsojen askartelua Oulussa seurakuntakeskuksessa la 31.3 klo 11-13 ja Muhoksella rukoushuoneella pe 30.3 klo 16-18.

Varttuneenväen kerho aloittaa toimintansa Oulussa.

Kerho kokoontuu seurakuntakeskuksessa (Torikatu 74) kevätkaudella jokaisen kuukauden viimeisenä keskiviikkona (25.1, 29.2, 28.3, 25.4 ja 30.5) klo 13-15. Kerhon ohjelma vaihtelee kerroittain: kuulumiset vaihdetaan, muistellaan menneitä, lauletaan tai askarrellaan. Sekä tietysti nautitaan makoisat päiväkahvit.

Terveiden vaaliminen on tärkeä osa kerhon toimintaa. Keskustelu ystävien kanssa pitää mielen virkeänä ja vanhojen tapahtumien muistelu auttaa muistin hoidossa. Lisätietoja kerhosta saa seurakunnan nuoriso- ja diakonia-työntekijältä Petri Aholta p.044 5115 744

Oulun raamattupiiri

Kaikenikäisille Raamatusta kiinnostuneille, jossa tutustutaan Johanneksen evankeliumiin kirkon tradition valossa. Mukaan tarvitet Raamatun ja muistiinpanovälineet. Piiriä ohjaa hiippakuntasihteeri Johannes Mäntymäki. Piiri kokoontuu joka toinen tiistai: 17.1., 31.1., 14. 2., 28.2., 13.3., 27.3., 24.4., 8. 5., 22. 5. Oulun ort. seurakuntakeskus, Torikatu 74, kerhohuone 2, klo 18:00 – 20:30.

Venäjänkieliset ortodoksiset illat Oulussa

Русскоязычные православные беседы состоятся в приходском зале г. Оулу (Torikatu 74) в воскресенье 8.1. после литургии и в среду 15.2. и 14.3. после вечерных служб.

OULUN TIISTAISEURAN KOKOONTUMISAJAT KEVÄT 2012

Tiistaiseura alkaa klo 17.30 Oulun ortodoksisella seurakuntasalilla Torikatu 74 seuraavasti: 10.01., 24.01., 07.02., 21.02. Vuosikokous, 06.03., 20.03., 17.04., 02.05. Huom. keskiviikko! ja 15.05.

tiistaiseuroja ym. Oulun hiippakunnassa

Kajaanin ortodoksinen seurakunta

Lasten kerho

Kerho on suunnattu 3-7-vuotiaille ja se kokoontuu kaksi kertaa kuukaudessa sunnuntai-aamuisin klo 9.45 Pappilan kerhuhuoneessa os. Väinämöisenkatu 29. Tammi-kuun kerhot: 6.1. ja 15.1. Lisätietoja antaa Tarja Hukkanen puh. 0500 773 094

Nuorten kerho

Nuorten kerhossa 8-14-vuotiaat saavat mahdollisuuden tavata toisiaan kaksi kertaa kuukaudessa pelaillen ja askarrellen Pappilan talon kerhuhuoneessa. Tammi-kuun kerhot: 5.1. ja 15.1. Lisätietoja antaa Tarja Hukkanen

Vaasan ortodoksinen seurakunta

Kouluikäisten lasten kerho seurakuntasalilla:

To 12.1., 26.1., 1.3. ja 15.3. klo 17.30-18.30

Vanhempi-lapsipiiri seurakuntasalilla:

To 2.2., 16.2. ja 8.3. klo 17.30-18.40

Virpovitsojen tekotalkoot seurakuntasalilla:

To 29.3. alkaen klo 17.30.

Mukana Vaasan Karjalaseura ja kouluikäisten kerho

Pyhiinvaellusmatka Serbiaan keväällä 2012

Vaasan seurakunta suunnittelee pyhiinvaellusmatkaa Serbiaan toukokuussa 2012.

Matka vie meidät Serbian luostareihin ja tutustumme mm. maan tärkeimpiin luostareihin kuten Zizaan ja Studenicaan.

Koska järjestelyt ovat vielä

kesken, emme voi vielä tässä vaiheessa kertoa lähempää matkaohjelmaa tai matkan hintaa. Lisätietoja tulee tammikuussa seurakunnan nettisivulle www.ort.fi/vaasa

Virbovitsatalkoot

Seurakunnan perinteiset virbovitsatalkoot pidetään yhdessä Vaasan Karjalaseuran kanssa torstaina 29.3. kello 17.30 seurakuntasalilla. Tervetuloa!

Ortodoksiapiiri

Ortodoksiapiiri kokoontuu ensi vuoden alussa seurakuntasalilla seuraavasti: keskiviikkona 1.2. klo 18.45 Aihe: Ekumenia ortodoksisesta näkökulmasta (isä Matti) keskiviikkona 14.3. klo 18.45 Aihe: Raamattu ortodoksisesta kirkossa (Simo Haavisto) keskiviikkona 18.4. klo 18.45 Aihe: Serbia pyhiinvaelluskohteena

Vapaaehtoistyö seurakunnassa

Ilman vapaaehtoistyötä seurakunta ei voisi toimia halumallaan tavalla. Seurakunta on yhteisö ja jokaiselle riittää tekemistä omien lahjojen, ajan ja mielenkiinnon puitteissa. Nyt suunnittelemme tätä työtä uusin voimin ja ideoin. **Tervetuloa kaikki mukaan tähän toimintaan tekemään seurakunnastamme vielä paremman!** Suunnittelemme tätä työtä ja sovimme työnjaosta.

Pidämme yhteisen palaverin asian tiimoilta torstaina 9.2. kello 18.00 seurakuntasalilla. Hienoa että tulet mukaan!

Kirkkokuoro harjoittelee 10.1. alkaen tiistaisin klo 18-20:00 Kokkolan tsasounalla (Katariinankatu 3). (EI 28.2.;3.4.)

Lasten kerho kokoontuu 9.1. alkaen maanantaisin Kaustisen keskuskoululla kello 15-16. Ohjaajana Liisa Nikula. Lasten kerho kokoontuu 9.1. alkaen maanantaisin Kokkolan tsasounalla kello 16:30-17:30. Ohjaajina Rita Gorges ja Nicolas Sjöberg.

Lasten kerho kokoontuu 13.1. alkaen perjantaisin Pietarsaaren tsasounalla kello 14:30-16. Ohjaajina Nicolas ja Aleksandra Sjöberg. (EI 27.1.)

Naisten monikulttuurinen kahvila kokoontuu joka kuukauden toisena torstaina Pietarsaaren tsasounalla kello 18 alkaen. (12.1., 9.2., 8.3., 19.4)

Venäjänkielinen ortodoksinen kerho Vaasassa Русскоязычный православный кружок г. Васы собирается в приходском зале (Koulukatu 45) по вторникам 24.1, 14.2, и 6.3 в 18 ч..

Venäjänkielinen ortodoksinen kerho Kokkolassa Русскоязычный православный кружок «Вера, Надежда и Любовь» собирается в православной часовне г. Кокколы (Katariinankatu 3) по вторникам 10.1, 7.2, и 13.3 в 18 ч..

Lapin ortodoksinen seurakunta

Kirkkokuoro, Rovaniemi Kirkkokuoroharjoitukset torstaisin klo 18.00 Petsamo-salissa. Kaikkia kirkkokuorosta kiinnostuneita pyydetään otamaan yhteyttä seurakunnan kanttoriin Kai Tulehmoon (044 358 1775).

Ortodoksinen kirkkolaulu tutuksi, Rovaniemi

Petsamo-salin tiloissa kokoontuu perjantaisin klo 17.00 Ortodoksinen kirkkolaulu tutuksi-piiri, joka on tarkoitettu kaikille kirkkolaulusta kiinnostuneille. Kokoontumisissa tutustutaan kirkkolauluun yleisellä tasolla ja opetellaan liturgian ja vigilian lauluja. Piiriä johtaa kanttori Kai Tulehmo (044 358 1775).

Lähetyspiiri, Rovaniemi

Lapin ortodoksinen seurakunnan Lähetyspiiri kokoontuu kevätkaudella su 5.2. liturgian jälkeen Petsamo-salissa. Kaikki ortodoksisesta lähetystyöstä kiinnostuneet ovat tervetulleita! Lähetyspiirin puheenjohtaja i. Slava Skopets (0400 178 744).

Lastenkerho Tuohus, Rovaniemi

Lapin ortodoksinen seurakuntaan on perustettu lastenkerho Tuohus, joka toimii Rovaniemen Petsamo-salin kerhuhuoneessa (Ounasvaarantie 16). Kerhon vetäjät Maarit Karttunen ja Leena Fofonoff odottavat 3-6-vuotiaita seurakuntalaisia kerhotoimintaan. Kerhossa lauletaan, kuunnellaan kertomuksia ja askarellaan. Kerho kestää noin tunnin. Kerhon kevättalven 2012 kokoontumisajat:

Su 15.1. klo 9.30

Su 12.2. klo 9.30

Su 18.3. klo 9.30

Ma 9.4. klo 10.00 (kirkolla)

Su 20.5. klo 10.00 (kirkolla, kirkon jälkeen yhteinen kevätretki)

Tervetuloa! Lisää tietoja Maarit Karttunen (040 535 9497).

Pyhän Andreaksen kerho, Rovaniemen p. Andreaksen kirkolla

Su 15.1. klo 9.30

Su 12.2. klo 9.30

Su 18.3. klo 9.30

Ma 9.4. klo 10.00

Su 20.5. klo 10.00 (kirkon jälkeen yhteinen kevätretki)

Tervetuloa! Lisää tietoja isä Slava Skopets (0400 178 744)

Ortodoksinen kerho, Rovaniemi

Tule syventämään tietämystäsi ortodoksinen kirkon elämästä. Ortodoksinen kerho on tarkoitettu kaikille ortodoksisesta teologiasta kiinnostuneille. Kerho pidetään noin kerran kuussa ja se alkaa klo 18 jumalanpalveluksella. Kerhon kokoontumisen ajat ovat:

Ke 11.1. klo 18

Ke 22.2. klo 18

Ti 3.4. klo 18

Lisää tietoja i. Slava Skopets (0400 178 744).

Diakoniatoimikunta

Marja Patronen p. 040 098 6912

Ikonimaalauspiiri

Lisätietoja:

Rovaniemen alue Laura Katriina Aura

p. 040 759 7029

Rovaniemen alue Raili Arstila p. 040 771 4608

Kemijärven alue Ritva Imporanta p. 0400 193 650

Tiistaiseura, Rovaniemi

Tiistaiseura kokoontuu Petsamo-salissa kello 16.00

17.1.

31.1.

14.2.

28.2. Päivän retki Ranuan Kalevala-tapahtumaan

13.3.

27.3.

17.4.

8.5.

Lisätietoja: Inkeri Peuna p. 0400 138 051

Oulun hiippakunnassa on vietetty vuoden 2011 aikana "Kirkko ja nuoret" -teemavuotta. Sen aikana on haluttu huomioida erityisesti lapset, nuoret ja kasvattajat. Jokainen seurakunta on persoonallisella tavalla toteuttanut aiheita. Seurakuntaviikko järjesti nuorten viikonvaihtotapahtuman Oulussa 7.-9.10.2011. Tapahtuman yhteydessä oli myös alle kouluikäisille lapsille ja heidän vanhemmilleen suunnattu retkipäivä Ouluun. Tapahtumaviikonvaihte oli menestys ja samalla myös uuden yhteistyömallin avaus pohjoisen hiippakunnan aluella. Kuva: Johannes Mäntymäki.

Seurakuntien valtuustot vuosina 2012-2015

OULUN SEURAKUNTA

Oulun ortodoksisen seurakunnanvaltuustoon valittiin 12 jäsentä. Äänioikeutettuja oli 1979 henkilöä. Äänestysprosentti oli 5,96. Äänioikeutta käytti 118 henkilöä. Hylättyjä ja tyhjiä äänestyslippuja ei ollut. Äänioikeutta käytti Oulussa 55, Vihannissa 18, Kemissä 17, Muhoksella 13, Kuusamossa 10 sekä Martinniemessä 5 seurakunnan jäsentä.

Oulun ortodoksisen seurakunnanvaltuuston jäseniksi toimikaudelle 2012-2015 valituiksi tulivat seuraavat henkilöt:

Haukiputaan vaalialue	Anita Valkama	5 ääntä
Kemin vaalialue	Martti Takalo	18 ääntä
	Sirkka-Liisa Pennanen	16 ääntä
Kuusamon vaalialue	Seppo Pyy	10 ääntä
Muhoksen vaalialue	Pertti Marttinen	10 ääntä
Oulun vaalialue	Teuvo Ottavainen	34 ääntä
	Ahti Pyörnilä	28 ääntä
	Ville Knuutila	26 ääntä
	Unto Lampinen	23 ääntä
	Taneli Peltoniemi	23 ääntä
	Johanna Heikkilä	19 ääntä
Vihannin vaalialue	Leila Ristiluoma-Tirilä	15 ääntä

LAPIN SEURAKUNTA

Lapin ortodoksisen seurakunnan valtuustoon 2012-2015 tulivat valituiksi seuraavat ehdokkaat:

Ville Bogdanoff, Nellim	25 (ääntä)
Sergei Fofonoff, Sevettijärvi	25
Ritva Kytölä, Nellim	19
Seija Sivertsen, Neiden	29
Susanna Kaartinen, Rovaniemi	31
Irene Oikkonen-Pistokoski, Rovaniemi	32
Sirkku Raatikainen-Mattas, Rovaniemi	35
Rauno Toivainen, Rovaniemi	36
Pia Tuukkanen, Rovaniemi	37

Äänestysprosentti vaaleissa oli 14. Äänestyslipukkeista hylättiin kaksi. Valtuustoon lakisäateisenä jäsenenä toimii myös kirkkoherra Slava (Viatcheslav) Skopets.

Valtuuston kokous 14.1.2012

Lapin ortodoksisen seurakunnan vuoden ensimmäinen valtuustokokous pidetään Petsamo-salissa lauantaina 14.1.2012 klo 12.00.

KIURUVEDEN SEURAKUNTA

Valtuustovaalien tulostiedote:

I vaalialueelta Kiuruvedeltä ehdolla olivat:

6. Sirkka Hyvönen	15. Sanni Maskonen
18. Anu Lohva	7. Leena Pietikäinen
5. Jukka Manninen	9. Lauri Toivonen
2. Tellervo Manu	

I vaalialueen äänestystulokset olivat:

Sirkka Hyvönen 9	Sanni Maskonen 4
Anu Lohva 14	Leena Pietikäinen 16
Jukka Manninen 18	Lauri Toivonen 9
Tellervo Manu 16	

II vaalialueelta rukoushuonepiireistä ehdolla olivat:

12. Marja-Leena Maksimainen	16. Tarja Saukonoja
17. Aune Niemelä	4. Irma Somero
14. Jarmo Pylkkönen	13. Ritva Suotula
8. Aki Päivinen	3. Pekka Taskinen
10. Gennady Ryda	11. Irina Trifonova

II vaalialueen äänestystulokset olivat:

Marja-Leena Maksimainen 15	Tarja Saukonoja 8
Aune Niemelä 4	Irma Somero 6
Jarmo Pylkkönen 25	Ritva Suotula 13
Aki Päivinen 6	Pekka Taskinen 22
Gennady Ryda 15	Irina Trifonova 17

Valtuustoon valittiin I vaalialueelta neljä eniten ääniä saanutta ja II vaalialueelta viisi eniten ääniä saanutta.

Kiuruveden ortodoksisen seurakunnan valtuuston jäsenet toimikaudella 2012 - 2015 ovat:

Anu Lohva, Marja-Leena Maksimainen, Jukka Manninen, Tellervo Manu, Leena Pietikäinen, Jarmo Pylkkönen, Gennady Ryda, Pekka Taskinen ja Irina Trifonova

KAJAANIN SEURAKUNTA

Seurakunnanvaltuusto 2012-2015

Aldea-Partanen Andra, Sotkamo
Heino Kyösti, Kajaani
Hiljanen Pekka, Paltamo
Hukkanen Sakari, Kajaani
Kyllönen Ulla, Suomussalmi
Lappalainen Eeva-Maria, Kajaani
Lustila Anna-Liisa, Sotkamo
Mäkiäho Seija, Kajaani
Palviainen Martti, Kuhmo
Taurovaara Martti, Kajaani
Tervonen Päivi, Kajaani
Tikkunen Matti, Kajaani

VAASAN SEURAKUNTA

Valtuustoon tuli valituksi 2 miestä ja 7 naista. Valituista edustajista uusia on peräti 8, kun taas vanhaa kaartiä edustaa yksi. Kahdella edustajasta on maahanmuuttajatausta. Edustajien keski-ikä on 45,4 vuotta.

Seurakunnan äänestysprosentti oli 6,5. Kaikki ehdokkaat tulivat valituiksi. Seuraavassa valitut ehdokkaat äänimäärien kera:

Davidov Tanja, Vaasa (34 ääntä)
Kolomytcheva Tatiana, Vaasa (24)
Koskela Irma, Lapua (29)
Leino Kari-Sakari Simeon, Mustasaari (33)
Ojalainen Suzana, Vaasa (28)
Sandvik Leena-Maija, Pietarsaari (30)
Simons Eeva, Vaasa (29)
Strömbäck Dani, Närpes (37)
Welling Jaana, Vaasa (27)

Elämän leipä

JOULUPAASTOKERÄYS
tukee lasten ruokailua
Karjalassa ja Keniassa
15.11.-31.12.2011.

Lapsen elämä on leivästä kiinni

Perinteisen joulupaastokeräyksen kohteena on ruokaturva karjalaisten ja kenialaisten lasten parissa. Päivittäinen lämmin ateria turvaa lapsille ja nuorille paremman kasvun ja kehityksen. Yhteisen aterian äärellä opitaan jakamista ja yhteisössä elämistä.

LEIVO LEIPÄÄ 15.11.-31.12.2011
Ortaidin keräystili: FI53 5480 0520 0233 08
Viite: 12108
Keräyslupa: 2020/2010/4109
Lisätietoja: www.kirkkotoimii.fi/ortaid
www.kirkkotoimii.fi/missio

Kuva: Johannes Mäntymäki

Karjalaiset naiset ja suomalainen kansanperinne

Ekumeeninen tapahtuma naisille 20.-21.1.2012 Kulttuurikeskus Sofia, Helsinki

Pe

17.00 Ehtoopalvelus

17.30 Valamon kansanopiston maalattujen ikonien näyttelyn esitys

18.00 Tapahtuman avaus, metropoliitta Ambrosius

18.30 Kalevalainen nainen -esitys, FM Helena Nuutinen

20.00 Iltapala
21.00 Jeesuksen rukous

La

7.30-10.00 Aamiainen

8.30 Aamupalvelus

10.00 Luento

12.00 Lounas

13.30 Naisen elämänkaari taideterapeuttisin keinoin

15.30 Iltapäiväkahvi

17.00 Ehtoopalvelus

17.30 Itkuvirsistä ilotuksiin, naisen elämä karjalaisessa perinteessä. Laulua, kerrontaa, kanteleensoittoa, musiikki Sari Kaasinen

19.00 Iltapala

20.00 Jeesuksen rukous

Lisätiedot ja

ilmoittautumiset

www.kulttuurikeskussofia.fi

Järjestää: Ortodoksisen kirkon naistyötoimikunnan ja Nuorten Naisten Kristillinen Yhdistys, NNKY

LounasKeidas
Maukasta kotiruokaa arkipäivisin

Kolme lounasvaihtoehtoa sisältäen salaattit, juomat, leivät ja jälkiruoan tai kahvin.

20.12. Jouluaateria seisovasta pöydästä 13 €
21.12. Puuroateria 5 €

Ruokalista netissä!
www.lounaskeidas.fi

UUSIKATU 78, P. 045 112 5466
AVOINNA MA-PE 9-14
LOUNAS 10.30-13.30

Konsertti

Oulun ortodoksinen seurakuntasali (Torikatu 74), su 22.1.2012 klo 18

Schumann – Schubert

Kiril Kozlovsky,
piano
Terttu Iso-Oja,
sopraano
Markus Kaarto,
klarineti

Järjestäjä:
Oulun
ortodoksisen
hiippakunnan säätiö

Ohjelma 10 €

KIRKOLLINEN ELOKUVATAPAHTUMA

LUOSTARIKILVOITTELIJAN USKO JA EPÄILYS VALKOKANKAALLA

ANDREI RUBLEV

Jo neljättä kertaa järjestettävän, kirkollisen Pilkahdus-elokuvatapahtuman päähenkilönä on kaksi Andreita. Teemana on venäläisohjaaja Andrei Tarkovski ja hänen löyhästi, 1400-luvun ikonimaalari **Andrei Rublevin** elämään perustuva, samanniminen elokuvansa.

Elokuvaohjaaja Andrei Tarkovski (1932-1986) nousi nopeasti neuvostoelokuven suurien mestarien rinnalle, vaikka hänen elinaikanaan Neuvostoliiton sisäinen sensuuri puuttui usein hänen töihinsä ja vaikeutti niiden esillepääsyä. Syinä tähän eivät olleet ohjaajan omaperäinen ja intiimi, jopa runollinen kerrontatapa tai voimakas kuvakieli, vaan hänen elokuviinsa ujuttamat pinnan alle kätkeytyt viittaukset ja merkitykset. Viimeiset työnsä Tarkovski toteutti ulkomailla.

Hän törmäsi ongelmiin viranomaisten kanssa jo toisen kokopitkän elokuvansa Andrei Rublevin kanssa. Vuonna 1965 valmistunut elokuva pääsi levitykseen vasta viisi vuotta valmistumisensa jälkeen. Alkujaan ”Andrein kärsimykseksi” nimetyn speaktaakkelin on sanottu herättäneen Tarkovskin ohjaajakollegoissa paitsi hämmennystä, myös kateutta: kerronta paitsi poikkesi ”sosialistisen realismin” vaatimuksista, se keskittyi kuvaamaan kristillisyyttä ja kirkkoa.

Andrei Rublev on Tarkovskin elokuvista selkeimpiä: ote on naturalistinen ja lyyrinen, epookki huolellisesti rakennettua. Vaikka työ rakentuu löyhästi Rublevin vaiheisiin, se ei ole elämäkerta: pikemminkin kysymyksessä on kuvaus taiteilijan ja munkin kamppailusta paitsi uskonsa, myös näkemyksensä puolesta, epäilyksen voittamisesta. Tarkovskin Rublev on lähinnä tarkkailija, tärkeään osaan nousevat yhtä lailla aikakausi ja sen historialliset tapahtumat.

Andrei Rublev esitetään Oulussa, elokuvateatteri Studiassa, Hallituskatu 7, II krs., lauantaina 18. 2.2012 klo 13.00. Tarkovskiin ja elokuvaan johdattelee lyhyesti Oulun elokuvakeskuksen toiminnanjohtaja Sauli Pesonen.

Neljännän Pilkahdus-elokuvatapahtuman järjestävät Oulun ortodoksisen hiippakunnan säätiö, Tuiran seurakunta ja Oulun Elokuva-keskus ry. Pilkahdukseen on vapaa pääsy.

Haetaan kristinoppileirin käyneitä henkilöitä ohjaajiksi

seuraaville Oulun seurakunnan järjestämille kesän 2012 leireille:

- Kemin lasten viikonlopputapahtuma, ajankohta vielä avoinna
- Perheleiri Muhoksella, ajankohta vielä avoinna
- Päiväleiri 4.-8.6.2012, Oulussa
- Oulun ja Vaasan seurakuntien yhteinen kristinoppileiri 22.-29.7.2012 Kokkolan Villa Elbassa.

Valituilta ohjaajilta edellytämme osallistumista 24.-26.2.2012 Kuopiossa ONL:n järjestämälle leiriohjaajakurssille, mikäli ei ole aikaisemmin suorittanut ko.kurssia. Vapaamuotoisten hakemusten liitteineen ja yhteystietoineen tulee olla perillä 20.1.2012 klo 15.00 mennessä osoitteessa:

Oulun ort. srk/Petri Aho
Torikatu 74
90120 OULU
tai sähköisesti, petri.aho@ort.fi

Valituille ohjaajille ilmoitetaan asiasta henkilökohtaisesti. Hakemuksia ei palauteta.

Lisätietoja saa Oulun seurakunnan nuoriso- ja diakoniatyöntekijältä Petri Aholta (gsm 044 5115 744, petri.aho@ort.fi).

Oulun seurakunnan seniorien virkistystapahtuma

Kemissä, Saarenotan kurssi- ja leirikeskuksessa ma-ke 12.-14.3.2012

Tapahtuma on tarkoitettu 60 vuotta täyttäneille ja sitä vanhemmille liikkumiskykyisille Oulun seurakunnan jäsenille. Virkistystapahtuman hinta 50€/hlö, sis. matkat (Oulusta ja Haukiputaalta), majoittumisen leirikeskuksessa, täyden yöspidon sekä ohjelman. Maksu kerätään paikan päällä. Tarkempi ohjelma julkaistaan myöhemmin. Lisätietoja ja ilmoittautumiset 10.2.2012 mennessä diakoniatyöntekijä Petri Aholle, p. 044 5115 744. Paikkoja virkistystapahtumaan on rajoitetusti ja ne täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä. Tervetuloa mukaan.

Ekumeeninen ristisaatto 27.3.2012

Tiistaina 27.3. Lapin ortodoksinen seurakunta ja Rovaniemen seurakunta järjestävät yhteisen, perinteisen ekumeenisen ristisaaton.

Ohjelma:

- klo 18.00 Vesper, Rovaniemen evankelis-luterilainen kirkko
- klo 18.30 Ristisaatto Rovaniemen evankelis-luterilaisesta kirkosta Pyhän Andreuksen kirkkoon
- klo 19.00 Ehtoopalvelus, Rovaniemen pyhän Andreuksen kirkko
- klo 19.30 Tee-ilta, myyjäiset ja arpajaiset Petsamo-salissa

Ekumeeninen rukousviikko Keski-Pohjanmaalla

Ke 18.1.2012 klo 17 Ekumeeninen tapahtuma Kokkolassa. Jumalanpalvelus ortodoksisessa rukoushuoneessa, ristisaatto luterilaisen seurakunnan srk-saliin ja yhteinen ohjelma Kokkolan luterilaisen ja Tampereen katolisen seurakuntien kanssa.

Su 22.1.2012 klo 10 Liturgia Vetelin Honkakappelissa. Liturgian jälkeen kirkkokahvit ja ekumeeninen ohjelma yhdessä Vetelin ja Halsuan luterilaisten seurakuntien kanssa Vetelin ev lut srk-salissa (Torpantie 130, Veteli).

Ekumeeninen ilta

Torstaina 19.1.2012 klo 18 Oulaisten kirkossa, Oulaistenkatu 57

Mukana kirkkoherra, isä Marko Patronen sekä kirkkoherra Matti Hirvilampi. Musiikkiohjelmaa

Raahen tiistaiseura perustettiin 28.10.1981. Tapahtuman 30-vuotisjuhlaa vietettiin Jumalansyntyttäjän temppeliintuomisen tsasou-nassa ja rukoushuoneen sisäpihan kokoushuoneessa sunnuntaina 20.11.2011. Juhlaesitelmän Neitsyt Marian kunnioittamisen alkuperästä luennoi filosofian tohtori Merja Merras. Kuvassa ovat juhlassa huomionosoituksen saaneet, toiminnan alusta saakka mukana olleet perustajajäsenet. Vasemmalta: Pyhän Karitsan Ritarikunnan ensimmäisen luokan mitali saanut Lea Kuusirati, sekä Lea Karjalainen Aino Ylikoski ja Vuokko Suorsa. Raahen alueen ortodoksit ovat Oulun seurakunnan jäseniä. Kuva Johannes Mäntymäki

Kiitos

Kiitos muistamisesta täyttäessäni 70 vuotta arkkipiispa Leolle, metropoliitta Ambrosiukselle. Kiitos metropoliitta Panteleimonille epigonaaation kanto-oikeuden myöntämisestä. Lämmin kiitos seurakunnalle, tiistaiseuroille ja kaikille teille, jotka niin monin eri tavoin muistitte minua. "Heti kun minulle tulee aikaa, ryhdyn pohtimaan vanhuuden olemusta." (Seilah Graham)

Isä Eino

Nöyrät kiitokset KP Karjalan ja koko Suomen arkkipiispa Leolle ja isä Marko Patroselle minulle myönnetystä Pyhän Karitsan Ritarikunnan I luokan mitalista.

Lea Kuusirati, Raaha

Lämpimät kiitokset KP metropoliitta Panteleimonille ja isä Marko Patroselle saamastani piispallisesta siunauskirjasta.

Irja Mastola, Raaha

Lämmin kiitos Teille kaikille seurakuntalaisille ja työkavereille muistamisesta. Kiitos 30 vuodesta, jotka sain palvella kanssanne.

"Tämän käskyn minä teille annan: rakastakaa toisianne". (Joh 15:17)

Rauhallista joulua toivottaen
Rovasti Kuisma Suopela

Sydämellinen KIITOS saamistani huomionosoituksesta.

PSHV:n hopeisesta ansiomerkitistä ja Pyhän Karitsan Ritarikunnan I luokan mitalista. Erikoiskiitos Kiuruveden Tiistaiseuralle.

Näin kulkeissani vanhenen, niin monen lailla muun, vaan siunaamana muistojen oon oksa heimopuun.

Marjatta Remes

Lämpimät kiitokseni arkkipiispa Leolle, metropoliitta Panteleimonille sekä Oulun lähetyspiirille saamastani piispallisesta siunauskirjasta. Siunattua Kristuksen syntymäjuhlaa!

Sinikka Purola

Palmen-Sanomat

Julkaisija:

Oulun ortodoksinen hiippakunnan seurakunnat / Paimen-Sanomat ry

Päätoimittaja:

Metropoliitta Panteleimon

P. 020 610 0250, fax. 020 610 0251, sähköposti: oulun.hiippakunta@ort.fi

Toimitus:

Nummikatu 30 B 16, 90100 OULU

P. 0206 100 250, fax. 020 610 0251, sähköposti: paimensanomat@ort.fi

Lehden osoitteenmuutokset ja tilaukset:

SEURAKUNTALAISTEN osoitteenmuutokset ja tilaukset omaan seurakuntaan

MUUT osoitteenmuutokset ja tilaukset Oulun ortodoksisen hiippakuntaan, p. 020 610 0250, oulun.hiippakunta@ort.fi

Ilmoitukset ja tilaushinnat:

- ilmoitushinta 0,85€/pmm

- tilaushinta 12€/vuosi muille kuin seurakuntien jäsenille

- tilaajamaksut suoraan tilille: 110750-1106102,

mukaan maininta "Paimen-Sanomat"

Pankki: Nordea 110750 - 1106102

Paino:

Joutsen Median Painotalo, PL 52, 90101 OULU, p. 08 5370 011

Seuraavan numeron PS 1/12 aineisto viimeistään perjantaina 16.3.2012 osoitteeseen

paimensanomat@ort.fi

Seuraava numero ilmestyy maaliskuussa 2012